

नेकपालाई सीको सन्देश

‘जनताको मन जिते मात्र सत्तामा टिकिन्छ’

‘पार्टीभित्रको स्वच्छतामा बढ्ता जोड दिनुपर्छ। चीनको आत्मविश्वास बढ्नुमा पार्टीको अनुशासन पनि मुख्य कारण हो।’

काठिपूर संवाददाता (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति एवं चिनिया कम्युनिस्ट पार्टी (सीपीसी) का महासचिव सी चिनफिङले जनताको मन जित्ने काम गरेर मात्र लामो समय सत्तामा रहन सक्ने सन्देश नेकपाका नेताहरूलाई दिएका छन्। दुईदिने नेपाल भ्रमणमा आएका राष्ट्रपति सीले आइतबार अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालसहित नेकपाको सचिवालयका नेताहरूसँग भेटर सीपीसीले चीनमा गरिरहेको शासनबारे अनुभव बाँडेका थिए। ‘चीनमा हामी समाजवाद निर्माणमा अघि बढेका छौं, जुन जनताको आकांक्षा र आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्दै गएकोले सम्भव भएको हो, सत्ताकब्जाकै कारणले मात्र होइन,’ सीको भनाइ उद्गत गर्दै नेकपाका प्रवक्ता नारायणकाजी श्रेष्ठले भने।

राष्ट्रपति सीले चिनियाँ कम्युनिस्ट पार्टीको उदाहरणलाई अनुभवका रूपमा नेकपाले ग्रहण गर्न सक्ने धारणा राखेका थिए। ‘पार्टी वैचारिक, राजनीतिक, सैद्धान्तिक, संगठनात्मक हरेक किसिमले दृढो बनाएर मात्र हामीले चीनमा प्रगति गरेका हौं,’ राष्ट्रपति सीको भनाइ उद्गत गर्दै नेकपाका वरिष्ठ नेता भलनाथ खनालले भने, ‘तपाईंहरूले पनि हाम्रा अनुभवलाई ध्यान दिन सक्नुहुन्छ।’

भन्डै आधा घण्टा भएको भेटमा दुई मुलुकका सरकार र विकास साझेदारीका विषयमा कुरा भएको थियो। राष्ट्रपति सीले नेपालमा दुई ठूला कम्युनिस्ट पार्टी एकीकृत भएर अघि बढेकामा बधाई दिएका थिए। ‘पार्टी बलियो नवाइकन केही गर्न सकिँदैन। तपाईंहरूले दुइटै पार्टीलाई एकीकृत गरेर राम्रो गर्नुभयो,’ राष्ट्रपति सीले भनेका थिए।

२८ वर्षको संघर्ष र ७० वर्षको प्रयत्नका कारण चीनले अहिलेको उपलब्धि हासिल गरेको सीको भनाइ थियो। ‘यो उपलब्धि हासिल गर्न हामीले धेरै कठिनाइ पार गरेका छौं, ठूलो बलिदान गर्नुपरेको छ। ठूलो अपमान पनि खेप्नुपरेको छ,’ सीले भनेका थिए, ‘यी सबै कुराविरुद्ध जुद्धै चीन महत्त्वपूर्ण

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङसँग आइतबार सोल्टी होटलमा नेकपा अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल। तस्विर : रासस

उचाइमा आइपुगेको छ।’ उनले राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, प्रतिरक्षा, विदेश सम्बन्धलगायत सबै क्षेत्रमा महत्त्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेको उल्लेख गर्दै चीन अब दुनियाँको कुनै पनि शक्तिको ‘श्रेट’ बाट हुने आक्रान्त अवस्थामा नरहेको बताए।

चीन आफ्नो स्वतन्त्रता र उपलब्धि जोगाउन सक्षम र सदृढ अवस्थामा पुगेको राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे। अरूलाई पनि सहयोग गर्न सक्ने अवस्थामा आइपुगेको उल्लेख गर्दै उनले तेस्रो विश्व लगायतका सबै मुलुकसँग सम्बन्ध विस्तार गर्न चाहेको बताए। प्रभुत्ववाद, नवउपनिवेशवाद र एकत्ववादीविरुद्ध भने अझै जुत्जुपर्ने अवस्था रहेको उनको भनाइ थियो। ‘यीविरुद्ध जुद्धै समाजवादमा पुग्न चीनले दुइटा शताब्दी लक्ष्य निर्धारण गरेको छ,’ राष्ट्रपति सीले भनेका थिए, ‘एउटा शताब्दी लक्ष्य एक वर्षभित्रै र अर्को लक्ष्य तीस वर्षभित्र

पूरा गर्न दुहुतापूर्वक अघि बढेका छौं।’ चीनले गरिवीको रेखाबाट तत्काल माथि उठ्ने र तीस वर्षभित्र विकासित मुलुकको सूचीमा पुग्ने दुई मुख्य लक्ष्य राखेको छ।

राष्ट्रपति सीले नेपालसँगको सम्बन्धलाई पार्टी, सरकार लगायत सबै तहमा अघि बढाउन चाहेको उल्लेख गरेका छन्। नेकपासँगको पार्टीगत सम्बन्ध राम्रो रहेको उल्लेख गर्दै उनले अब भन्नु मजबुत बनाउँदै अघि बढ्ने विश्वास व्यक्त गरेका छन्। उनले पार्टीभित्रको स्वच्छतामा बढ्ता जोड दिनुपर्ने प्रसंग उठाउँदै चीनको आत्मविश्वास बढ्नुमा पार्टीको अनुशासन पनि मुख्य रहेको उल्लेख गरेका थिए। राष्ट्रपति सीले नेपालसँगको सम्बन्धलाई उचाइ दिन हिमालय वारपारको ‘कनेक्टिभिटी’लाई बढाउन चाहेको लगायतका प्रसंग नेकपा नेताहरूसँग पनि दोहोर्‍याएका थिए। नेकपाका तर्फबाट अध्यक्ष दाहालले दुई मुलुक,

पार्टी र सरकारबीचको सम्बन्धलाई अझ गहिरो र बहुआयामिक बनाउन चाहेको धारणा राखेका थिए। ‘नेपाल र चीनको सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको छ। नेपाल सुखी नेपाली समृद्ध नेपाल निर्माणको लक्ष्यमा छ। यस्तो अवस्थामा यो भ्रमण भन्नु महत्त्वपूर्ण भएको छ,’ अध्यक्ष दाहालले भनेका थिए। शनिवार राष्ट्रपति सीले गरेका प्रतिबद्धताहरूबाट पार्टी अत्यन्त उत्साहित भएको उल्लेख गर्दै दुवै देश र जनताको हितका निम्ति समयसीमा निर्धारण गरी आयोजनाहरूको छनोट र तीव्र कार्यान्वयनमा जोड दिनुपर्ने बताए।

अध्यक्ष दाहालले आफ्नो पहिलो प्रधानमन्त्रीत्वकालमा भएको चीनको भ्रमण, त्यसपछिका भ्रमण र योगामा भएको भेटवार्ताको प्रसंग पनि उठाएका थिए। उनले चीनविरुद्धका कुनै पनि साभेदारी नगर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन्। ‘नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले स्वतन्त्र परराष्ट्र नीति अवलम्बन गरेको छ, र हाम्रो पार्टीको नेतृत्वको सरकारले चीनको सुरक्षा हितविपरीत कसैसँगको साभेदारीमा काम गर्दैन। हामी विश्वास गर्छौं कि चीनको विकास र स्थायित्व नेपालको हितमा छ।

समृद्ध चीन नेपालका लागि अवसर हो,’ अध्यक्ष दाहालले भनेका थिए। उनले ताइवानलाई चीनको अभिन्न भागका रूपमा उल्लेख गर्दै तिब्बतको विषय चीनको आन्तरिक मामिला भएको बताए।

अध्यक्ष दाहालले राष्ट्रपति सीसँग व्यापार घाटाको विषय पनि उठाएका थिए। व्यापार घाटा घटाउन नेपाललाई निरन्तर सहयोग गर्न उनले अप्रग्रह गरे।

अध्यक्ष दाहालले दुई मुलुकका कम्युनिस्ट पार्टीहरूबीचको सम्बन्ध र सहयोगमा पनि नयाँ आयाम थपिएको उल्लेख गरेका थिए। गत महिना विदेशमन्त्री वाङ यी र विदेश विभाग प्रमुख सङ ताओबीचको बैठक र सहयोगको विषय उल्लेख गर्दै उनले चिनियाँ विशेषतासहितको समाजवाद र ‘सी चिनफिङ विचारधारा’बारे हालै काठमाडौँमा भएको गोष्ठीको प्रसंग उठाएका थिए। त्यसक्रममा दुई पार्टीबीच भएको हस्ताक्षरले पनि आपसी सम्बन्धले महत्त्वपूर्ण उचाइ लिएको उनको भनाइ थियो।

कांग्रेसले भन्यो

‘भ्रमण ऐतिहासिक’

काठमाडौँ (कास)- कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने नेपाल भ्रमण ऐतिहासिक भएको बताएका छन्। देउवाले २३ वर्षअघि आफू प्रधानमन्त्री छँदा तत्कालीन चिनियाँ राष्ट्रपति जियाङ जेमिनले गरेको नेपाल भ्रमणको प्रसंग जोड्दै त्यसपछि पुनः भएको राष्ट्रपति भ्रमणलाई पाटीले हार्दिकतापूर्वक स्वागत गरेको बताए।

को जाग्रत पूर्णिमाका अवसरमा पार्टीले आइतबार आयोजना गरेको चियापान कार्यक्रममा उनले राष्ट्रपति सीसँगको भेटमा नेपालको समृद्धिका लागि चिनियाँ लगानी र आर्थिक साझेदारीलाई आफूहरूले स्वागत गर्ने धारणा राखेको बताए। आफ्नो पार्टी एक चीन नीतिप्रति प्रतिबद्ध रहेको रहने प्रतिबद्धतासमेत त्यसक्रममा जनाएको उनले जानकारी दिए। ‘नेपालको एक इन्च भूमि चीनविरुद्ध प्रयोग गर्न दिइनेछैन,’ उनले भने, ‘चिनियाँ राष्ट्रपतिले टोखा-छहरे सुरुङमार्गलगायत चीनको लगानीमा बन्ने योजनाका बारेमा बताउनुभयो। मैले त्यसको स्वागत गरें।’ सीले आफूलाई चीन भ्रमणको निम्तोसमेत दिएको र उपयुक्त समय मिलाएर भ्रमण गर्ने जानकारी दिए। देउवा र चिनियाँ राष्ट्रपति सीबीच शनिवार राति २० मिनेट भेटवार्ता भएको थियो।

चियापान कार्यक्रममा पूर्वप्रधानमन्त्री एवं समाजवादी पार्टीका संघीय परिषद् अध्यक्ष बाबुराम भट्टराईले नेपाललाई दिने आर्थिक सहयोगको कोणबाट मात्रै चिनियाँ राष्ट्रपति सीको भ्रमणलाई हेर्न नहुने बताए। ‘मामा आउँदा कति मिठाई र कति दक्षिणा दिए भन्ने हिसावले यो भ्रमणलाई सोच हुन्,’ उनको भनाइ थियो, ‘समग्रमा भ्रमण सफल भएको छ।’

नेकपा नेता एवं पूर्वप्रधानमन्त्रीहरू माधव नेपाल र भलनाथ खनालले सीको भ्रमणले चीन-नेपाल सम्बन्धलाई नयाँ उचाइमा पुर्‍याएको बताए। ‘सीको मन्तव्य, नेपालप्रतिको प्रार्थमिकता, लगानी र आर्थिक साझेदारीप्रतिको प्रतिबद्धता सबै हिसावले यो भ्रमण सफल भएको छ,’ नेपालले भने। नेकपाकै नेता एवं पूर्वपरराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले आर्थिक साझेदारीका हिसावले भ्रमण ऐतिहासिक भएको बताए।

प्रधानमन्त्री ओलीले सत्ता र प्रतिपक्षबीचको सम्बन्धका बारेमा मात्रै

कांग्रेसले आयोजना गरेको चियापान कार्यक्रममा आइतबार प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई स्वागत गर्दै सभापति शेरबहादुर देउवा र वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल। तस्विर : विजु महर्जन/कान्तिपुर

चर्चा गरे। उनले राष्ट्रिय मुद्दामा सत्तापक्ष र प्रतिपक्ष एकै ठाउँमा रहेको बताए। कांग्रेस सभापति देउवा, वरिष्ठ नेता रामचन्द्र पौडेल, केन्द्रीय सदस्य रामशरण महतसहितका नेतासँग आफ्नो ४१ वर्षदेखिको सम्बन्ध रहेको बताउँदै उनले लोकतन्त्रको मुख्यमान्यताका सवालमा कांग्रेससँग गहिरो समझदारी रहेको बताए। ‘कांग्रेस र हाम्राबीचमा सौहार्दपूर्ण सम्बन्ध छ, राजनीतिक रूपमा मतभेद भए पनि यस्ता शुभकामनाको संस्कृतिले सम्बन्ध जोड्छ,’ ओलीले थपे।

चियापान व्यवस्थित कांग्रेसले अघिल्लो वर्षको तुलनामा यसपटक चियापान व्यवस्थित रूपमा आयोजना गरेको थियो। यसअघि हुने अस्तव्यस्त र भद्रगोलले आगुन्तक पाहुनालाई नेताहरूसमक्ष पुग्ने हम्मे पर्यो। यसपटक त्यस्तो स्थिति दोहोरिएन। चियापानमा आउने नेता तथा विदेशी पाहुनाले यसपटक सहज रूपमा नेताहरूसँग हात मिलाउन र कुरा गर्न पाएका थिए। सञ्चारकर्मीलाई पनि व्यवस्थित रूपमा राखिएको थियो। नेताहरूलाई बोल्नका लागि छुट्टै मञ्च प्रवचन गरिएको थियो। दिउँसो १ बजे सुरु भएको चियापान साँभसम्म चलेको थियो। त्यसक्रममा रक्तदान, स्वास्थ्य जाँच र औषधि वितरण गरिएको थियो। **शशांकको नयाँ ‘लुक’** सबै अनौपचारिक पोसाकमा रहने कांग्रेस महामन्त्री एवं वीपीपुत्र शशांक कोइराला चियापानमा दौरा-सुरूवाल र चर्चा गर्ने भन्ने उनले खुलाएनन्, केवल कांग्रेससँगको सहकार्यमा मात्रै जोड दिए। ‘यहाँ आउँदा सहयात्रीहरूसँगको भेटमै आएको महसुस हुन्छ, हेर्दै जाउँ र राजनीतिले कसरी कोल्टे फेर्दै जान्छ, मलाई विश्वास छ...’ कांग्रेसको चियापानमा प्रधानमन्त्री ओलीपछि बोलेका दाहालले भने, ‘तर पनि हाम्रो सहकार्य, एकता र शान्तिप्रतिको सकल्प जारी रहन्छ। हामी सहयात्रीकै रूपमा निरन्तर रूपमा अघि बढ्नेछौं।’ सरकारलाई दुई तिहाइको समर्थन रहेका बेला कांग्रेससँग कस्तो खालको सहकार्य खोज्नुभएको हो भन्ने प्रश्नमा दाहालले कुनै जवाफ दिएनन्। उनले भने, ‘अहिले दुई तिहाइको कुरा नगरौं भन्ने लागेको छ।’ दाहालले गरेको संकेतप्रति सोधिएको प्रश्नमा देउवाले भने आफूसँग त्यस्तो कुरा नभएको बताए। ‘उहाँ (दाहाल) सँग मेरो कुनै हुन पाएको छैन, उनले भने।

के तपाईं अरुको पनि चाड रमाइलो होस् भनि सहयोग गर्न चाहनुहुन्छ? हितेरी मार्फत तपाईंले यसरी योगदान दिन सक्नुहुन्छ।

‘**www.hiteri.org**’ मा जानुहोस् र आफुले चाहेको "campaign " लाई रेज्नुहोस्।

त्यसपछि सहयोग गर्ने दुइ तरिका छन् - Online (via eSewa र Khalti) अथवा Offline फोरम भरेर।

"Online" सहयोग गर्नको लागि दाहिने माथिल्लो कुनामा **"Donate Now"** मा थिच्नुहोस्। र eSewa अथवा Khalti मध्ये छनौट गर्नुहोस्।

तपाईंसँग eSewa र Khalti छैन भने **"Donate Offline"** मा थिच्नुहोस्।

आफ्नो सम्पूर्ण जानकारी भर्नुहोस् र **"Donate"** मा थिच्नुहोस्। तपाईंले आफ्नो इमेलमा सहयोग गरेको सुचना पाउनुहुनेछ।

आफ्नो सम्पूर्ण जानकारी भर्नुहोस् र **"Submit"** मा थिच्नुहोस्। त्यसको २४ घण्टा भित्र हामी तपाइलाई सम्पर्क गर्नेछौं।

तपाईंले सहयोग गर्नुभएको नगद वा जिन्सी दुवै सम्बन्धित पेजमा २४ घण्टा भित्र देखिनेछ।

नेपालकै पहिलो Online Crowdfunding Platform

f : /hitericrowdfunding
t : /hiterifoundation
ig : @hitericrowdfunding
tel : 9818499565

प्राप्त भएका सबै दान/सहयोग हाम्रो वेबसाइटमा हेर्न सक्नुहुन्छ। किनकी हामी पारदर्शितामा विश्वास गर्दछौं।

१२ वर्षपछि सांसद आलम पक्राउ

■ **कृष्ण ज्ञवाली** (काठमाडौं) र **शिव पुरी** (रौतहट)

वम विस्फोटमा परेका घाइतेहरूलाई ईंटाभट्टामा जलाएर मारेको आरोपमा कांग्रेस सांसद एवं पूर्वमन्त्री मोहम्मद आफताव आलम पक्राउ परेका छन् । १२ वर्षअघिको घटनामा आलम दोस्रो पटक आइतवार पक्राउ परेका हुन् । राजनीतिक संरक्षणका आधारमा 'मुद्दा नचल्ने' भनी महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले गरेको त्याति बेलाको निर्णय उल्ट्याउनु र अनुसन्धान गर्नु भनी सर्वोच्च अदालतले आदेश दिएकोसमेत फर्क्यै साढे सात वर्षपछि उनलाई प्रहरीले पक्रैको हो । आलम कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्यसमेत हुन् ।

संविधानसभा निर्वाचनको अघिल्लो दिन २०६४ चैत २७ गते आलमका काका पूर्वमन्त्री शेख इद्रिसको घरमा वम विस्फोट भएको थियो । आलम त्याति बेला रौतहट-२ मा कांग्रेसका तर्फबाट उम्मेदवार थिए । राजपुरफरहदवाको वडा ४ स्थित आलमको घरछेदैको इद्रिसको घरमा विस्फोट हुँदा केही युवा घाइते भएका थिए ।

'घटना सार्वजनिक हुने डरले आलमले सहयोगीसँग मिली वम विस्फोटका घाइतेलाई नजिकको ईंटाभट्टाको आगोमा हाली जलाए,' प्रत्यक्षदर्शीले बयानमा भनेका छन् । मिसिलअनुसार स्थानीय व्यक्ति र घटनाका प्रत्यक्षदर्शीले 'आगोमा हाली जलाए' आततायी किसिमबाट कर्तव्य गरी हत्या गरेको' बताएका थिए । आलमकै कारिन्दा शेख भैदईले नारायणसिंह राजपुतका छोरा पिन्दु भनिने त्रिलोकप्रताप सिंहलाई आलमको घर लगेका थिए । अरू युवा पनि त्यसरी नै बोलाइएका थिए । सर्वोच्च अदालतको फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालयले नियेदक नारायणसिंह र विपक्षी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयसमेत भएको २०६५ सालको ३८ नम्बरको उत्प्रेषण रिट निवेदनमा २०६९ जेठ १९ मा भएको आदेश कार्यान्वयन भयो/भएन भनी जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटलाई पत्राचार गरेको थियो । प्रहरी प्रधान कार्यालयबाट समेत छानविनका लागि पत्र आएपछि जिल्ला प्रहरीले टोली गठन गरी पुनः छानविन गरेको थियो । नारायणसिंहले अदालतको अवहेलनामा जाने चेतावनी समेत दिएका थिए । रौतहट जिल्ला प्रहरी प्रमुख एसपी भूपेन्द्र खत्रीले वम विस्फोटको घटनामा थप अनुसन्धानका लागि सांसद आलमलाई हिरासतमा लिएको बताए ।

आफन्तको विवाहमा सहभागी हुन जाँदै गर्दा गौर राजमार्गस्थित इद्रिस गेटबाट प्रहरी प्रधान कार्यालय र जिल्ला प्रहरीको टोलीले सांसद आलमलाई आइतवार पक्राउ गरेको हो । भारतीय नम्बरको गाडीमा रहेका आलमले डीएसपी नवीन काकीलाई तथानाम गालीसमेत गरेका थिए ।

प्रहरीले लुकाएको थियो घटना

२०६४ चैत २७ गते गाउँमा वम बनाउँदै गर्दा विस्फोटमा परेर थुप्रै मार्गस्थ हातहत भएकाे हल्ला फैलियो । नेपाल प्रहरीका तत्कालीन एसपी लक्ष्मण न्यौपाने र सशस्त्र प्रहरीका तत्कालीन एसपी रामकृष्ण लामासहितको सुरक्षाकमीको टोली घटनास्थल पुग्यो । घटनास्थलबाट फर्केपछि उनीहरूले कतै विस्फोट नभएको पत्रकारलाई बताए । तत्कालीन एसपी न्यौपानेले भनेका थिए, 'प्रमाण नभेटिएपछि पतिकै भन्न मिल्दैन । घटनास्थलमा कोही पनि घाइते वा मृत भेटिएन ।'

सर्वोच्च अदालतबाट कान्तिपुरलाई प्राप्त मिसिलअनुसार निर्वाचनमा वम विस्फोट गराई विपक्षीलाई आर्तकृत घाते र एकतर्फी रूपमा मत खसाल्ने योजनाका साथ त्यतिबेला कांग्रेस उम्मेदवार आलम लागेका थिए । त्यही क्रममा उनका केही व्यक्तिले वम बनाउनेदेखि त्यसलाई ओसार्ने तयारी गरिरहेका थिए । 'चुनावमा आफ्नो पक्षमा पार्न बुधमा मत खसार्ने टोली नआओस् भनी आतंक मच्चाउन वम बनाइरहेँदा विस्फोट भएर त्रिलोकप्रताप सिंह र ओसी अख्तर मियाँलगायत घाइते भए,' सर्वोच्च अदालतकै फैसलामा भनिएको छ, 'उनीहरूलाई उपचार गराउनुको साटो घटना खुलासा हुने ठानी घाइतेहरूलाई नजिकैको ईंटाभट्टामा जिउँदै हाली मारेकाले सजाय गरिएपछि भनी दिएको निवेदन प्रहरीले लिन नमानेको देखियो ।'

आलमविरुद्ध किटानी जाहेरी दिँदा प्रहरी कार्यालयले रमानेपछि हुलाकबाट जाहेरी तता नराइएको थियो । नेपाल बार एसोसिएसन एकाइको रोहबरमा कारवाही अघि बढाउन र अपराधीलाई कारवाही गर्न माग गर्दा पनि सुनुवाइ भएन । मृतक त्रिलोकप्रतापका बुवा नारायणसिंह समेतले हुलाकबाट दिएको उजुरीमा आलमसहित शेख भैदई, शेख मोविन आलम, शेख सराजलाई पक्राउ गरी कानुनवमोजिम कारवाही

गर्न आग्रह गरिएको थियो । सर्वोच्चको मिसिलमा किटानी जाहेरी, घटनास्थलको प्रकृति मुचुल्का, तत्काल बुझिएका शेख सराजुल मियाँ र ओहिद मियाँको कागज, मानवअधिकार आयोगलगायत निकायहरूको प्रतिवेदनमा विस्फोटको घटना सार्वजनिक हुने डरले घाइतेहरूलाई ईंटाभट्टामा जलाई हत्या गरेको पुष्टि हुने विवरणहरू छन् ।

आलममाथि राज्यको सुरक्षा बलको सहयोग लिई शव बेपत्ता पारेको आरोपसमेत लागेको छ । घटनास्थलबाट अख्तर मियाँको स्वीटर, हाइनेक, कालो जोडी मोजा, कालो जोडी जुता वरामद भएको थियो । २०६५ जेठ १९ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट यी प्रमाण संकलन भएको पत्रसमेत बनेको थियो । तर पछि शव देखानु नसकेको तथा आरोप पुष्टि हुने प्रमाण नभेटिएको भनी मुद्दा नचलाउने रायसहित प्रतिवेदन तयार भयो ।

घटनापछि अख्तरकी आमा रोक्साना खातुन आलमको घरमा जाँदा 'तिम्रो छोरा मरिसक्यो' भनिने जवाफ पाएकी थिइन् । उनी त्यतिबेला छोराको जुता जिम्मा लिएर फर्किएकी थिइन् । २०६७ माघ ८ गते सौफ दुर्गाभगवती गाउँपालिकस्थित माइतीबाट घर सरुअठा आउँदै गर्दा गाँडा कुरेर बसेको हतियारधारी समूहले गोली हानी रोक्सानाको हत्या गऱ्यो । त्यस घटनामा संलग्न कोही पनि पक्राउ परेका छैनन् ।

वम विस्फोटले इद्रिसको गाईबस्तु बाँजे गोठ, घरको पूर्वपट्टि भित्तासमेत चर्केको थियो । वमले क्षति पुऱ्याएको घरको छानामा

घटनास्थलको प्रकृति, पीडितको किटानी जाहेरी, प्रत्यक्षदर्शीको बयान हुँदासमेत राजनीतिक संरक्षणका कारण आलमले उन्मुक्ति पाउँदै आएका थिए

नयाँ बाँसको भाटा लगाएको भेटिएको थियो । त्यहाँ नयाँ र पुरानो खवटाको स्पष्ट खत देखिएको घटनास्थल प्रकृति मुचुल्कामा उल्लेख छ । प्रत्यक्षदर्शी सराजुल मियाँले 'वम विस्फोट हुँदा १/२ जनाको मृत्यु भएको, घाइतेमध्ये पिन्दुलाई दुवै हातमा आँत दायाँ तिघ्रामा घाउचोट लागेको, अर्कोको बायाँ खुट्टामा चोट लागेको' बताएका थिए । 'म वम विस्फोट भएको ठाउँदेखि ५ मिटरपुर्वै रूखमुनि बसेको थिएँ, सौफ खेतमा जाँदा प्रहरीका दुइटा गाडीको बीचमा गएको टुचाबटरबाट बोराको पोको निकाली ईंटाभट्टामा हाल्दै गरेको देखेको हुँ,' उनको बयानमा भनिएको छ ।

नारायणसिंहका अनुसार उनका छोरा पिन्दुलाई प्रचारप्रसारका लागि भनेर आलमका कार्यकर्ताले घरबाट बोलाएर लगेका थिए । सामान्य चोट लागेका पिन्दुलाई घर जान खोज्दा त्यहीँ उपचार गर्ने बहानामा स्लाइनमा विप दिई वेहोस बनाएर ईंटाभट्टामा जिउँदै जलाईदिएको नारायणसिंहले बताए । उनले कान्तिपुरसित भने, 'आलमको पक्राउ छिला भए पनि न्याय पाएको अनुभूति गरेको छु ।'

चुनाव सकिएलगत्तै तत्कालीन माओवादी र एमालेले पत्रकार सम्मेलनमाफर्त वम विस्फोटको घटनामा ७ जनाको मृत्यु भएको दावी गरेका थिए । आलमले भने त्यतिबेलादेखि नै माओवादीले वम विस्फोट गराएको र आफूमाथि भट्टो आरोप लगाएको दावी गर्दै आएका छन् ।

'राजनीतिक संरक्षण'

रौतहट प्रहरीले त्याति बेला वम विस्फोट र त्यसपछि 'ईंटाभट्टामा जलाईएको' घटनालाई बेवास्ता गरी मुद्दा नचल्ने राय तयार गरेको थियो । जिल्ला र पुनरावेदन सरकारी बकिलहरूले मुद्दा नचल्ने रायसहित महान्यायाधिवक्ता कार्यालयमा फाइल 'फरवार्ड' गरिदिएका थिए । २०६५ असार ३० गते तत्कालीन महान्यायाधिवक्ता यज्ञमूर्ति बस्न्याङले मुद्दा नचल्ने निर्णय गरे । निर्णयमा 'मारिएका भनिएका व्यक्तिहरूको मृत्यु भएको भन्ने यकिन हुन नसकेको साथै उनीहरूको मृत्यु कर्तव्यबाट हुन गएको भन्ने पुष्टि हुन सकेको नदेखिएको' भन्ने उल्लेख छ । अदालतको फैसलामा भनिएको छ, 'प्रतिवादीले घटनामा आफ्नो संलग्नतामा इन्कारी बयान गरे पनि मृतकहरूबारे केही बताउन नसकेको समेतबाट २०६४ चैत २७ गते राति वम पड्निएको र हत्या गरिएका व्यक्तिहरूको सम्बन्धमा यथार्थ छानविन गर्नुपर्ने अवस्था देखियो ।'

घटनाको २ महिनापछि वम विस्फोट गराई जिउँदै चिम्नी भट्टामा हालेर हत्या गरेको आरोप लगाउँदै पीडितको किटानी जाहेरी परेपछि प्रहरीले २०६५ असार १ गते एक र असार ९ गते सांसद आफताव आलम, उनका भाइ महताव आलमसहित ४ जनालाई पक्राउ गरेको थियो । त्यस बेला कांग्रेसको सरकार थियो । एकै दिन चारै जनाको म्याद थप गरी अनुसन्धान सकेर सरकारी बकिलको कार्यालय गौरमा मिसिल पेस गरी सौफपख प्रमाण नपुगेको भन्दै जिल्ला सरकारी बकिलको कार्यालयका तत्कालीन प्रमुख ध्रुवमणि ज्ञवालीले जमानीमा छोडेका थिए ।

मिलेमतोका कारण ईंटाभट्टा र इद्रिसको घरको गोठको विस्फोट भएको ठाउँमा पर्याप्त अनुसन्धानसमेत गरिएको थिएन । घटनापछि शेख भैदई पक्राउ परेकै अवस्थामा फरार भए । त्यतिबेला जिल्ला प्रहरी कार्यालयका एसपी जयबहादुर चन्दले प्रमाण लभामा मुद्दा चलाउने राय दिन नसकिएको जवाफ लेखेका थिए । तर घटनाका बेला जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा लक्ष्मण न्यौपाने प्रमुख थिए । उनको कैलालीको टीकापुरमा घटनामा मृत्यु भइसकेको छ ।

मुद्दा नचल्ने निर्णय भएपछि घटनास्थलमा मारिएकाहरूका परिवार र आफन्तले सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा हालेका थिए । उनीहरूले थप अनुसन्धानका लागि सरकारलाई आदेश दिन निवेदनमा माग गरेका थिए । सर्वोच्चले घटना अनुसन्धान गर्न र दोषी देखिएकाहरूलाई मुद्दा चलाउन सरकारलाई आदेश दिएको थियो । सर्वोच्चका तत्कालीन न्यायाधीशद्वय सुशीला कार्की र भरतबहादुर चन्दले प्रमाण लभामा मुद्दा चलाउने राय भेटिएको अवस्थामा महान्यायाधिवक्ताले खेन्चुचारी निर्णय गर्न नहुने फैसला गरेका थिए । कुनै अनुसन्धानबाट व्यक्ति दोषी देखिएको अवस्थामा महान्यायाधिवक्ताको चाहनाले मुद्दा नचल्ने भनी निर्णय हुन सक्दैन भन्दै सर्वोच्चले घटनाका क्रममा संकलित कागजात र प्रमाणको विवेचना गरेको छ । सर्वोच्चको निर्देशनात्मक आदेशमा भनिएका छ, 'केही प्रमाण मौजुदा रहेकाले घटनामा संलग्न व्यक्तिहरू पहिचान गरी कानुनवमोजिम सजायको दावी लिई अभियोगपत्र दायर गर्ने दायित्व सरकारको हो ।' त्यतिबेले सर्वोच्चले मुद्दा नचल्ने भनी महान्यायाधिवक्ताले गरेको निर्णय पनि बदर गरिदिएको थियो ।

राजनीतिक रडः बस्न्याङे

आलम पक्राउ परेपछि आइतवार १२ वर्षअघिको घटनाबारे प्रतिक्रिया लिन खोज्दा तत्कालीन महान्यायाधिवक्ता यज्ञमूर्ति बस्न्याङले सुन्मा आफूले घटना नै नसम्भिएको बताए । विस्तृत विवरण बताएपछि उनले घटना उचालिएको भनी प्रतिक्रिया दिए । 'उनीहरू मारिएको भने पनि लास नै भेटिएको थिएन, बरु भेटिएका बेला मुद्दा चलाउने भनेर निर्णय गरेको हुँ,' बस्न्याङले भने, 'त्यसमा पीडित भनिएकाहरूको केही भूमिका छैन, पछि त्यहाँका एमाले नेताहरूले उचालेका हुन् ।' हाल बरिष्ठ अधिवक्ता रंका बस्न्याङले लास नै नभेटिएको घटनालाई 'राजनीतिक रड' दिनुको अर्थ नहुने दावी गरे । कांग्रेस जिल्ला समन्वयित कृष्ण यादवले गौरमा पत्रकार सम्मेलन गरी आफ्ना नेतालाई विनासर्त रिहाइ गर्न माग गरेका छन् । विचाराधीन मुद्दालाई उल्टाउँदै पक्राउ गर्नु दुःखद भएको उनले बताए । आलमले आफूलाई पडव्यन्तर्पुर्वक फसाइएको प्रतिक्रिया दिएका छन् । घटनाको विरोधमा उत्रेका कांग्रेस कार्यकर्ता र प्रहरीबीच प्रहरी कार्यालय अगाडि केहीबेर फडप भएको थियो । प्रहरीले भीड तितर्गार गर्न २ राउन्ड अ थ्रुयास प्रहार गरेको थियो । आलम २०५९ देखि सांसद हुँदै आएका छन् । उनी श्रममन्त्रीसमेत भएका थिए ।

अपराधका आरोपित 'माननीयहरू'

कृष्णबहादुर महारा

रेशमलाल चौधरी

नारदमनी राना

■ **गात्का दाहाल** (काठमाडौं)

हत्या आरोपमा प्रतिनिधिसभा सदस्य तथा कांग्रेस नेता मोहम्मद अफताव आलम पक्राउ परेसँगै अपराधमा मुछिएका बहालवाला सांसदको संख्या ४ पुगेको छ ।

निवर्तमान सभामुख एवं नेकपा सांसद कृष्णबहादुर महारा बलात्कार प्रयास, नेकपाकै सांसद नारदमुनि राना रातो पासपोर्ट दुरुपयोग र राष्ट्रिय जनता पार्टीका सांसद रेशमलाल चौधरी व्यक्ति हत्याका आरोपित हुन् । महारा र चौधरी निलम्बनमा परिसकेका छन् ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटका एसपी भूपेन्द्र खत्रीका अनुसार कांग्रेस सांसद आलमविरुद्ध २०६४ चैत २७ गतेको वम विस्फोटमा परी घाइते २ नेपाली र २१ भारतीय नागरिकलाई ईंटा भट्टामा लगेर जलाएको अभियोग छ । त्यस बेला हत्या गरिएका दुई नेपाली वि्लोकप्रताप सिंह र ज्ञपुत र ओसी अख्तर मियाँ हुन् । २१ भारतीय नागरिकका सन्दर्भमा किटानी जाहेरी नपरेकाले त्यसको अनुसन्धान नै भएन ।

प्रहरी स्रोतका अनुसार वम विस्फोट भएकै बेला आलम पक्राउ पर्ने सक्थे । तर उनी तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाका विश्वासपात्र थिए । घटना हुँदा कोइराला प्रधानमन्त्री र कृष्णप्रसाद सिटौला गृहमन्त्री थिए । घटनाबारे रौतहट प्रहरीले गृहमन्त्री नेता चौधरी कैलाली-२ बाट निर्वाचित भएका हुन् । २०५२ भदौ ७ गते कैलालीको टीकापुरमा १८ महिने बालक टेकबहादुर साउद र

मुद्दा नचलाएको भन्दै पक्राउ गरेर सुर्वाट अनुसन्धान गर्न २०६९ जेठ १४ गते नै सर्वोच्च अदालतका तत्कालीन न्यायाधीश सुशीला कार्की र भरतबहादुर कार्कीको संयुक्त इजलाशले आदेश दिएका थिए । अधिवक्ता पुष्पराज पौडेलले सर्वोच्चको आदेश पालना नगरेको भन्दै प्रहरीविरुद्ध अपहेलनासम्बन्धी रिट सर्वोच्चमा दायर गरेका थिए । उक्त रिटको सुनुवाइ गर्दै सर्वोच्चकै न्यायाधीश गोविन्द उपाध्यायले आलमलाई पक्राउ गरेर वम विस्फोट र हत्यासम्बन्धी अनुसन्धान गर्न आदेश दिएको थियो । त्यही आदेशका आधारमा आलमलाई पक्राउ गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटले जानकारी दिएको छ ।

एक साताअघि मात्रै निवर्तमान सभामुख एवं प्रमुख सत्तारुढ नेकपाका दाइ-२ बाट निर्वाचित छत्र भएका तत्कालीन सभासदहरू अभियोगमै विशेष अदालतबाट दोषी ठहर भएका तत्कालीन सभासदहरू गायत्री साह, बीपी यादव र शिवपुजन राय यादवविरुद्धको मुद्दा सर्वोच्चमै विचाराधीन छ ।

पूर्वसभामुख तारानाथ रानाभाट कसुर लागेका व्यक्तिलाई न्याय निरूपण नभई सांसद बन्न दिनु नै गलत भएको बताउँछन् । विभिन्न अपराध आरोपित व्यक्तिको कसुरमा अदालतबाट न्याय निरूपण नहुँदै राजनीतिक दलहरूले दलीय जम्मेवारी र सांसद हुनु पाउने गरी भूमिका दिनाले नै बहालवाला सांसदहरू पुरानो केसमा पक्राउ पर्छन्, उनले भने । पक्राउ परेका सांसदमाथि सामान्य नागरिकसरह छानविन र अनुसन्धान गर्न दलहरूले नै सघाउनुपर्ने उनको भनाइ छ ।

सीको सुरक्षामा खटिएकालाई दैनिक ३ सय भत्ता

खोटकरी

राष्ट्रपति राजकीय भ्रमणमा म्यानमार जाने काठमाडौं (कास)– राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारी भोलि मंगलवार राजकीय भ्रमणका लागि म्यानमार जाने भएकी छन् । परराष्ट्र स्रोतका अनुसार राष्ट्रपतिको भ्रमण तीन दिनको हुनेछ । म्यानमारपछि राष्ट्रपति भण्डारी व्यक्तिगत भ्रमणमा जापान जाँदै छिन् । त्यहाँ उनी ४ दिन रहने स्रोतले जनाएको छ ।

भारतमा नेपाली चेनीको हत्या

विराटनगर (कास)– सीमावर्ती विहार अररिया जिल्लाको भेइयारीमा बिहे गरेर गएको विराटनगर-११ पिचराकी २२ वर्षीया रञ्जना सहनी बहुराजको शव फेला परेको छ । ८ महिनाअघि गत फागुन २३ मा भेइयारीका २५ वर्षीय भीम बहुराजसँग उनको मागी विवाह भएको थियो । जोगवनी प्रहरी चौकीका अनुसार शवको अवस्था हेर्दा हत्या भएको अनुमान छ । सीमावर्ती जोगवनी बजारदेखि करिब ३ किमि दक्षिण भवानीपुरस्थित परमान खोलामा आइतवार विहान रञ्जनाको शव फेला परेको हो । शरीरमा चोटपटक देखिएकाले हत्याअघि उनलाई यातना दिइएको बुझिएकोले गहन अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । दाइजोस्वरूप माग गरिएको २ लाख रूपैयाँ नदिँदा छोरीको हत्या भएको माइती पक्षको दावीअनुसार प्रहरीले तत्कालै रञ्जनाका श्रीमान्, ससुरा सैनी बहुराज, जेठाजु अर्जुन बहुराज र छिमेकी शिवानन्द मुखियालाई पक्राउ गरेको छ । सासुर र जेठानी फरार छन् । १५ दिनअघि पनि ज्वाइँले पसल खोल्नलाई पैसा चाहियो भन्दै दबाव दिएको र नदिँदा छोरीलाई मारिदिने धम्की दिएको माइती पक्षको आरोप छ । विवाहपछि ज्वाइँको मागअनुसार ऋण काढेर मोटरसाइकल किनेर दिएको माइती पक्षले प्रहरीलाई बताएका छन् । शव बहुराजको घरदेखि करिब एक किलोमिटर परेको परमान खोलामा फेला परेको हो । उनको शुकवार राति हत्या भएको हुन सक्ने अनुमान छ ।

दुई पुरस्कार स्थापना

काठमाडौं (कास)– साहित्यका विभिन्न विधामा योगदान पुऱ्याउने महिला र पुष्प सट्टालाई वर्सेन सम्मान गर्न मानव अधिकार तथा शान्ति समाजले दुई पुरस्कार स्थापना गरेको छ । २०-२० हजार रूपैयाँ राशिसहितको कृष्णकुमारी दाहाल शान्ति सट्टा सम्मान र राधादेवी दाहाल सद्भाव सट्टा सम्मान स्थापना गरेको हो । दुवै पुरस्कारको लागि ३ लाख रूपैयाँको अक्षय कोष राखिएको समाजले जनाएको छ ।

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको राजकीय भ्रमण सुरक्षा र कार्यक्रम व्यवस्थापनमा खटिएका सुरक्षाकमी र कर्मचारीले खाजा खर्चवापत दैनिक ३ सय रूपैयाँ भत्ता पाउने भएको छ ।

विशेष सुरक्षा कार्ययोजनाअनुसार तैनाथ सेना, प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग र निजामती कर्मचारीका लागि विविध शीर्षकअन्तर्गत दैनिक ३ सय रूपैयाँका दरले ३ दिनको खाजा खर्च दिन लागिएको हो । सीको सुरक्षामा चारै सुरक्षा निकाय र कर्मचारी गरि करिब १६ हजार जनशक्ति तैनाथ गरिएको थियो । प्रहरीबाट मात्रै ८ हजार ५ सय जनाभन्दा बढी खटिएका थिए । सरकारले १६ हजार जनशक्तिका लागि खाजा खर्च उपलब्ध गराएर करिब डेढ करोड रूपैयाँ भुक्तानी लिनुपर्ने भएको थियो । विशेष सुरक्षा कार्ययोजना र कार्यक्रम व्यवस्थापनअन्तर्गत तैनाथ कर्मचारी र सुरक्षाकमीलाई भत्ता दिने प्रस्ताव गरि अर्थ मन्त्रालयलाई पत्र पठाइएको गृह मन्त्रालयका एक अधिकारीले जानकारी दिए । 'राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमण सुरक्षा कार्ययोजनाअनुसार खटिने सुरक्षाकमी र कर्मचारीलाई दैनिक ३ सयका दरले खाजा खर्च उपलब्ध गराउन अर्थ मन्त्रालयलाई पत्र पठाएका छौं,' गृह मन्त्रालय स्रोतले भन्यो, 'यससम्बन्धमा केही दिनभित्रै निर्णय हुन्छ ।'

सी नेपालको दुईदिने राजकीय भ्रमण पूरा गरी आइतवार स्वदेश फिर्ता भइसकेका छन् । उनको सम्पूर्ण सुरक्षा व्यवस्थापनको नेतृत्व सेनाले लिएको थियो ।

सैनिक प्रवक्ता सहायक रथी विज्ञानदेव पाण्डेले सीको सुरक्षामा १५ हजारभन्दा बढी जनशक्ति खटिएको जानकारी दिए । सीको सुरक्षका लागि एक महिनाअघिबाट कार्ययोजना तय भए पनि सरकारले अन्तिम समय मात्रै त्यसको जानकारी दिएको थियो । असोज ५ मा नेपालका लागि चिनियाँ राजदूत होउ याङ्ग्लीले गृहमन्त्री रामबहादुर थापासँग भेटेरपछि सुरक्षा कार्ययोजना बनाइएको थियो । गृहमन्त्री अध्यक्ष रहेको केन्द्रीय सुरक्षा समिति, सेनाका रथी शारदकुमार गिरी अध्यक्ष रहेको

सुरक्षा व्यवस्थापनमा खटिएका १६ हजार हाराहारी जनशक्तिलाई भत्ता दिँदा करिब डेढ करोड खर्च हुने

विशेष संयन्त्र, सेनाको उपत्यका पुतनापति निरञ्जनकुमार श्रेष्ठको नेतृत्वमा विशेष सुरक्षा सेल, सेनाकै संयोजनमा विशेष सुरक्षा दल र काठमाडौँका प्रमुख जिल्ला अधिकारी जनकराज दाहालको नेतृत्वमा जिल्ला सुरक्षा समिति तथा आवश्यकताअनुसार गाँठित संयन्त्रले भ्रमण सुरक्षा

व्यवस्थापन गरेका थिए । यसअघि ०७५ भदौ १४ र १५ मा काठमाडौँमा आयोजना गरिएको बहुपक्षीय प्राविधिक तथा आर्थिक सहायताका लागि बंगालको खाडीका देशको प्रयास (विमस्टेक) सम्मेलन र ०७५ चैत १५ र १६ गते सम्पन्न २ दिने लगानी सम्मेलन सुरक्षामा पनि सुरक्षाकमीलाई दैनिक खाजाभत्ता उपलब्ध गराइएको थियो । विमस्टेक सम्मेलनमा दिनको २ सय ५० का दरले ५ दिनको भत्ता उपलब्ध गराइएकोमा लगानी सम्मेलनमा दिनको ४ सय रूपैयाँका दरले दुई दिनको भत्ता दिइएको थियो ।

भ्रमणमा अवरोध गर्न खोज्ने ३२ पक्राउ

काठमाडौं (कास)– चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको भ्रमणलाई लक्षित गरेर स्वतन्त्र तिब्बतको पक्षमा प्रचार गर्न र भ्रमणमा अवरोध पुऱ्याउन खोज्ने ३२ जना पक्राउ परेकामा २९ जना आइतवार रिहा भएका छन् ।

उनीहरूलाई केही दिनअघि नै पक्राउ गरिए पनि सीको भ्रमणमा असर पुग्ने भन्दै प्रहरीले गुप्तचुर राखेको थियो । पक्राउ परेकामध्ये ३ जनालाई अभद्र व्यवहार कसुरमा हिरासतमा राखिएको महानगरीय प्रहरी परिसर काठमाडौँका प्रवक्ता डीएसपी होविन्द्र बोगटीले जानकारी दिए । तिब्बती शरणार्थी परिचयपत्रबाहक हिस्से ग्यान्चो लामा र नवाइडमा लामा तथा शान्ति समाजका बीपी पौडेललाई हिरासतमा राखिएको हो । दुवै शरणार्थीलाई महानगरीय प्रहरी वृत्त बौद्ध र पौडेललाई टुकुस्थित काठमाडौँ परिसरमा राखिएको छ ।

त्यस्तै चिनियाँ विदेशमन्त्रीको नेपाल भ्रमणका बेला फ्रि तिब्बतको पक्षमा लागेको अभियोगमा सप्तरीको राजविराजबाट पक्राउ परेकी मधेस फाउन्डेसनकी सदस्य सुनिता साहलाई पनि आइतवारै काठमाडौँ ल्याइएको छ । उनलाई महानगरीय प्रहरी वृत्त कलमपोखरीको हिरासतमा राखिएको छ ।

प्रहरीका अनुसार काठमाडौँबाट पक्राउ परेकाहरूले राष्ट्रपति सीको आगमनका बेला शनिवार त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलवाहिर विरोध गर्न तयारी गरेका थिए । प्रहरीले फोला र टि-सर्टमा स्वतन्त्र तिब्बतको प्रचारप्रसार गरिएका सामानसमेत बरामद गरेको छ ।

GOENKA GROUP

वडा दशैं, शुभदिपावली तथा छठ पर्वको हार्दिक मंगलमय शुभकामना !!!

OKI

Premium COOKING OIL

A POPULAR SELLING BRAND IN OVER 80 COUNTRIES

Naturally Cholesterol free

High In Polyunsaturated fat

Marketed by.

Shubb Everest Marketing

FOR INQUIRY 9802672723 9802672722

सम्पादकीय

सीसँगै खुलेका सम्भावना

चीनका राष्ट्रपति सी चिन्फाङको दुईदिने नेपाल भ्रमण दुई दृष्टिले महत्त्वपूर्ण देखिएको छ । पहिलो, यो भ्रमणका अवसरमा दुई देशले विभिन्न २० वटा सम्झौता, समझदारी र पत्राचारहरूमा हस्ताक्षर गरेका छन्, जसले आगामी दिनमा द्विपक्षीय सम्बन्धलाई गति दिने अपेक्षा राख्न सकिन्छ । दोस्रो, राष्ट्रपति सीले नेपालसँग निकट सहकार्य र साझेदारी गर्न चीन तत्पर रहेको स्पष्ट कूटनीतिक सन्देश दिएका छन् । चीनमा शक्तिशाली नेताका रूपमा उदाएका उनले राजनीतिक तहबाट विश्वासको सम्बन्ध अगाडि वढाउन गरेको यो पहलको दूरगामी अर्थ छ । चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणले नेपालका सामु अवसरको ढोका पनि खोलेको छ, तर त्यसलाई आफ्नो हितमा सदुपयोग गर्न सक्ने वा नसक्ने कुरा नेपालको आफ्नै राष्ट्रिय सामर्थ्यमा निर्भर रहन्छ ।

राष्ट्रपति सीको भ्रमणका क्रममा दुई मुलुकले गरेका विभिन्न विषयक २० वटा सम्झौताका अन्तर्वस्तुबारे विस्तृत विवरण त प्राप्त भइसकेको छैन, तर भ्रमणको अन्त्यमा जारी गरिएको १४ बुँदे संयुक्त विज्ञप्ति हेर्दा त्यसका मूलभूत पक्ष बुझ्न सकिन्छ । नेपालले केही वर्षयता चीनतर्फ रेल, सडकलगायत ‘कनेक्टिभिटी’का विभिन्न पूर्वाधार निर्माण गर्ने र उत्तरतर्फ आम सम्पर्क विस्तार गर्ने जुन आकांक्षा राख्दै आएको थियो, त्यस सन्दर्भमा यसपटकको नेपाल–चीन उच्चस्तरीय वार्ताले निर्णायक दिशानिर्देश गरेको छ । राष्ट्रपति सीले नेपाललाई ‘भूपरिवेष्टितबाट भूजडित मुलुक बनाउन’ चीनले खुला हृदयबाट सघाउने सकारात्मक घोषणा गरेका छन् । यो कुरा उत्तरतर्फ विकास गर्ने भनिएको रेल एवं सडक सञ्जालमा निर्भर हुनेछ ।

द्विदेशीय वार्तामा पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन सकिएको केरुङ-काठमाडौँ रेलमार्गको अव सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने र त्यसलाई निर्माणको चरणमा लैजाने ठोस प्रतिबद्धता पनि आएको छ । साथै प्रस्तावित रेलमार्गलाई काठमाडौँबाट पोखरा हुँदै लुम्बिनीसम्म पुर्‍याउने बारेमा पनि स्पष्टसँग अभिलेखन गरिएको छ । यद्यपि भौगोलिक दृष्टिले निकै जटिल उक्त पूर्वाधार वन्न निकै समय लाग्ने भएकाले तत्काल केरुङसँगको सम्पर्क सहज बनाउन सुरुङमार्गसहित राजमार्ग निर्माण गरिदिन चीन सरकार तत्पर देखिएको छ । केरुङवाहेक खासा नाका जोड्ने अरनिको राजमार्गको विस्तार र अन्य सीमा सडकहरूको निर्माण गरिदिने सम्बन्धमा पनि सैद्धान्तिक सहमति भएको छ । यसअनुरूप काम अगाडि बढ्यो भने आधा दशकमै नेपालको उत्तरी भेग आर्थिक दृष्टिले सम्भावनायुक्त र चलायमान बन्ने देखिन्छ । साथै हाम्रो आपूर्ति प्रणाली भारततर्फ मात्रै निर्भर हुनुपर्ने बाध्यताबाट पनि मुक्ति मिल्नेछ । चीनतर्फका नाकाको प्रयोगबाट त्यसतर्फका सामुद्रिक र सुक्खा बन्दरगाहसम्म नेपालको पहुँच विस्तार हुनेछ ।

राष्ट्रपति सीको भ्रमणका क्रममा गरिएको एउटा अर्थपूर्ण घोषणाचाहिँ दुई देशको सम्बन्धलाई अब ‘रणनीतिक साझेदारी’ को नयाँ चरणमा पुर्‍याउने भन्ने हो । यसअघि चीनले नेपाललाई घनिष्ट छिमेकीका रूपमा मात्र प्रस्तुत गर्ने गर्थ्यो, रणनीतिक साझेदारका रूपमा चित्रण गर्दैन थियो । अहिले संयुक्त विज्ञप्तिमै किटान गरिएको यो रणनीतिक साझेदारीको अर्थ र सीमा के हो, त्यसले नेपाल–चीन सम्बन्धलाई कुन दिशातर्फ लैजान चाहेको हो भन्नेबारे प्रस्टसँग बताइएको छैन । यस सम्बन्धमा सरकारी पक्षले प्रस्ट्याउन जरुरी छ । हाम्रो परराष्ट्र सम्बन्ध पारदर्शितामै आधारित हुनुपर्छ ।

दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा अन्य थुप्रै परियोजना र पूर्वाधारहरूको निर्माणमा चीनले सघाउने प्रतिबद्धता उल्लेख छ । अनुदानको प्याकेज पनि आएको छ । राष्ट्रपति सीले नेपाली पक्षबाट पेस गरिएका प्रायः सबै परियोजनालाई सघाउन आफू तत्पर रहेको वचन दिएका छन् । तर त्यसका निम्ति जे–जति तयारी गरिनुपर्ने हो, त्यसमा हाम्रैतर्फ केही कमजोरी देखिँदा अपेक्षित गतिमा परिणाम निस्कन सकेको छैन । चिनियाँ राष्ट्रपति सी स्वयंले योजना कार्यान्वयनको पाटोमा ध्यान नदिने नेपाली प्रवृत्तिमाथि अप्रत्यक्षतः कटाक्ष प्रकट गरेका छन् । राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले शनिवार राति दिएको राजकीय भोजलाई सम्बोधन गर्ने क्रममा उनले भने, ‘हामीले बनाएका र अघि बढाएका योजनाहरूलाई पूरा गरेरै छाडौँ । हामीले चीनमा पनि यस्तै गरेका छौँ ।’ अर्थात् तपाईंहरूले पनि यसै गर्नुस् भनेर उनले सम्झाउनुपर्ने अवस्था आउनु नेपालका निम्ति लज्जास्पद हो । हामीले परियोजना कार्यान्वयनको पाटोमा रहेको संरचनागत र व्यावहारिक कमजोरी नसुधानै हो भने चीन वा अन्य कुनै पनि मुलुकले दिने सहयोगबाट तात्त्विक अन्तर आउने छैन ।

सम्पादकीय

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफाङले नेपाल र भारत दुवै देशको २/२ दिन भ्रमण गरे । जतिखेर उनी भारतको चैन्नई विमानस्थलबाट काठमाडौँ प्रस्थान गर्दै थिए, त्यतिखेर भारतीय टेलिभिजनहरूमा चीन-भारत बीचको व्यापार असन्तुलनको विषयमा निकै चर्का-चर्का वहस भइरहेको थियो । भारतीय विज्ञहरूले चीनबाट भारतका वार्षिक ८० खर्बको सामान आयात भइरहेको तर भारतबाट चीनमा केवल २० खर्बको निकासी भइरहेको तथ्याङ्क प्रस्तुत गर्दै यो व्यापारिक घाटा कम गर्न पहल गर्नुपर्ने अन्यथा भारतको बजार चीनका लागि बन्द गर्नुपर्ने बताइरहेका थिए । चीन र भारतबीच व्यापार असन्तुलन ४ भागमा १ भागमात्र छ, तर नेपाल-चीन र नेपाल-भारत बीचको व्यापार घाटा दसौँ दोब्बर बढी छ । र पनि हामीले यस विषयलाई गम्भीरतापूर्वक उठाइरहेका छैनौ । गतवर्ष भारतबाट ११ खर्ब र चीनबाट २ खर्ब बराबरको सामान नेपाल आयात गरियो । दुवै देशमा गरी १ खर्ब बराबरको सामानमात्र नेपालले निर्यात गर्न सक्यो । जबसम्म नेपालले बाह्य लगानी आकर्षित गरी उत्पादन बढाउँदै निकासी गर्न सक्ैन, तबसम्म यो व्यापार असन्तुलन कम हुन सक्दैन । यसका लागि दीर्घकालीन नीति र रणनीति बनाउनुपर्छ । जुन नेपालले गर्न सकिरहेको छैन ।

चीनले भारत लगायत दक्षिण एसियाका १ सय ५४ करोड जनताको विशाल संख्यालाई ध्यान दिई ‘बीआरआई’ जस्ता रणनीति लागू गरिरहेको छ । तर नेपालले आजसम्म त्यस नीतिबाट कसरी फाइदा लिने भनी ठोस योजना तर्जुमा गर्न सकिरहेको छैन । नेपालको लागि भारत र चीनको विशाल बजार उपलब्ध छ, तथापि पूर्वाधार र उत्पादन नहुँदा ती बजारबाट लाभ लिन सकिरहेका छैनौ । भारतले नेपाली निकासीमा बेलाबेला तगारो लाउने गरेको छ, तर चीनले नेपालको ८ हजार वस्तुमा शुन्य भन्सार सुविधासहित निकासीको अवसर दिएको छ । तर पनि हामीले त्यसबाट फाइदा लिन सकिरहेका छैनौ । किन ? त्यसको कारण खोज्नसके मात्र हामीले छिमेकी मुलुकबाट फाइदा लिन सक्छौँ । अन्यथा हात लाग्‍यो शुन्य । चीनसँग नेपालको मित्रताको इतिहास निकै लामो छ । भूकूटी, अरनिकोदेखि केपी शर्मा ओलीसम्म आइपुग्दा इतिहासका पाना निकै भरिएका छन् । तथापि त्यस अनुरूपको ठोस सहयोग आदान-प्रदान भएको भने खासै देखिएको छैन । विश्वको आर्थिक महाशांति

काठमाडौँमा चिनियाँ पदचाप

टीका ढकाल

अमेरिकाको प्रसिद्ध फोर्ब्स म्यागेजिनले चीनका राष्ट्रपति सी चिनफाङलाई सन् २०१८ मा विश्वका सबभन्दा शक्तिशाली व्यक्ति घोषित गर्‍यो । प्रभाव देखिने जनसंख्याको आकार, आर्थिक स्रोतमाथि नियन्त्रण, प्रभाव क्षेत्रको फैलावट र विश्व परिवर्तन गर्न आफूसँग भएको सामर्थ्यको प्रयोग गर्ने सक्रियताका चार आधारमा फोर्ब्सले हरेक वर्ष शक्तिशाली व्यक्तिको निर्व्याँल गर्दै आएको छ । अमेरिका र रूसका राष्ट्रपतिहरूको दबदबा रहँदै आएको यो सूचीको शीर्षस्थानमा सी आउनु चीनको विश्वव्यापी रूपमा बढ्दो शक्ति र हैसियतको प्रस्ट सूचक हो । र यो प्रभाव सन् २०१९ मा भन्नु बाँदिरहेको छ, घटैको छैन ।

उनै सी असोज २५ गते दुईदिने राजकीय भ्रमणका लागि काठमाडौँ उत्रिए । दक्षिण भारतको ममल्लापुरममा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीसँग अनौपचारिक वार्ता गरेर उनी नेपाल आएका हुन् । ममल्लापुरममा भारतीय प्रधानमन्त्रीलाई सीले आफू २३ वर्षपछि नेपाल भ्रमण गर्ने चिनियाँ राष्ट्रपति बनेर केही बेरमा काठमाडौँ पुन्रलागेको बताएका थिए ।

वुहान ‘त्रास’को अन्त्य
ममल्लापुरमदेखि काठमाडौँ आइपुग्दा चिनियाँ राष्ट्रपतिले नेपालका लागि ल्याएको एउटा मुख्य सन्देश ‘वुहान त्रास’को अन्त्य हो । सन् २०१८ अप्रिलमा सी र मोदीबीच चीनको वुहानमा भएको अनौपचारिक वार्ताले चीन र भारतबीच दक्षिण एसिया सहितका क्षेत्रमा रणनीतिक सहकार्यको आधार तयार गरेको व्यापक प्रचार हुँदा एसियाका यी दुई शक्तिराष्ट्रबीच नेपाललाई लिएरसमेत कुनै प्रकारको ‘सहमति’ भएको अनुमानका कारण नेपाल भर्ख्रैको थियो । साढे चार वर्षअघि (मे १५, २०१५) जसरी नेपाललाई बास्ता नगरी चीन र भारतको संयुक्त वक्तव्यमा नेपाली भूभाग लिपुलेकको सन्दर्भ उल्लेख भयो, त्यसले वुहान वार्ताप्रति नेपाल आशंकित रहने जमिन तयार गरेको हो ।

लिपुलेकबारे नेपालले सक्रियतापूर्वक चीन र भारत दुवैलाई आफ्नो भद्र असहमतिको तत्कालै जनाउ दियो र त्यसयता संयुक्त वक्तव्यको त्यस बुँदालाई सच्याउन निरन्तर आग्रह गर्दै आयो । शब्दमा नेपालले चाहेजसरी लिपुलेक सच्चिएको छैन । तर नेपालको निरन्तर चासोका कारण हाललाई भारत र चीन दुवैले त्यसलाई ‘भोरेटोरियम’मा पठाएको देखिन्छ, जो केही हदसम्म नेपालकै पक्षमा हुने कूटनीतिक अर्थ लगाउन मिल्छ । अहिले वुहानपछिका १८ महिनामा चीन वा भारतकै कार्यशैली हेर्दा नेपालबारे भएको हुनसक्ने ठानिएको ‘वुहान सहमति’को जोखिम अन्त्य भएजस्तो देखिएको छ । भलै केही भारतीय विश्लेषकहरू नेपालमा चीनले ‘वुहान भावना’ उल्लङ्घन गरेको बताउन चुक्दैन्, उनीहरूको विश्लेषण पनि तथ्यभन्दा अडकलमा उभिएको अहिले आएर देखिएको छ ।

राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले आयोजना गरेको राष्ट्रभोजमा ‘नेपाल अब भूपरिवेष्टितबाट भूजडित मुलुक हुने’ चिनियाँ समकक्षी सी चिनफाङको घोषणाले नेपाल–चीन सम्बन्ध ‘वुहान अनुमान’बाट अलग रहँदै फरक आयाममा विस्तारित हुने निश्चित भएको देखिन्छ । सन् २०१६ मा नेपालका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले चीनको भ्रमणमा हस्ताक्षर गरेको व्यापार तथा पारवहन सम्झौतादेखि चिनियाँ राष्ट्रपति सीको यस भ्रमणसम्मका गतिशीलताका आधारमा के स्पष्ट हुन्छ भने दुई मुलुक आफ्ना प्रतिबद्धतामा उभिएसम्म नेपाल–चीन सम्बन्धलाई प्रभावित गर्ने तेश्रो कुनै शक्ति छैन । दुवै मुलुक आफ्नो सामर्थ्य चिह्नित गरेर छिमेकप्रति सम्मान र सुभबुझसहित अघि बढेको खण्डमा वुहान वा ममल्लापुरमको ‘त्रास’बाट नेपाल सधै मुक्त रहन सक्छ ।

भूगोलको ‘कैद’ बाट मुक्ति
प्रकृति‍ले नेपाललाई दिएका अनेक सकारात्मक तत्त्वका बीचमा भूपरिवेष्टित हुनुको सीमाले नेपालको राष्ट्रिय चरित्रमा भारतसँग एकादेशीय निभरता गाँसिदिएको छ । नेपालको राष्ट्रिय मनोविज्ञानलाई पनि भूपरिवेष्टित हुनुको पीडाले प्रभावित गरेको छ । यसले नेपाली नागरिकको सोच्ने तरिका, आन्तरिक राजनीति र विदेश नीतिलाई खुम्च्याएको छ । तीनतिरबाट नेपाललाई घेर्ने भारतमाथि पनि यसले नेपालका लागि केही गरिदिइरहनुपर्ने निरन्तरको दबाव पैदा गरेको छ । भारतले नेपालको भौगोलिक बाध्यताबाट फाइदा लिन पनि खोजिरहेकै हुन्छ । नेपालका लागि स्वतन्त्र भौगोलिक पहुँचको नयाँ वैकल्पिक मार्ग स्थापित भएपछि भारतसहित सबै मुलुकसँग सम्मानजनक र भिन्नवत सम्बन्धको नयाँ आधारशिला तयार हुन्छ ।

त्यसैले अहिलेसम्म नेपाल वास्तवमै भूगोलको कैदी हो । ५० वर्षअघि निर्माण भएको अरनिको राजमार्गले त्यो कैदबाट सास फेर्ने ‘डमर्जनी भयाल’सम्म दियो । त्यसपछि नेपाली परराष्ट्र नीतिमा आवश्यक ‘रणनीतिक स्वायत्तता’ हासिल गर्न चाहिने ‘भुलढोका’ निर्माणको सुक्लत तीन वर्ष अघिमात्र भयो । सन् २०१६ मा प्रधानमन्त्री ओलीको चीन भ्रमणपछि भूगोलको बन्धनबाट नेपालको उन्मुक्तिको समय नजिकिँदै आएको आभास भएको हो । सीको भ्रमणले त्यो आभास थप बलशाली बनाएको छ । भूपरिवेष्टित भूगोलबाट मुक्त हुने नेपाली सपनालाई सघाउने प्रतिबद्धतासहित नेपाल अब भूजडित हुने

सम्पादकीय चिठी

सीको आँखा दक्षिण एसियामा

सीको घोषणा नै यस भ्रमणको सबभन्दा ठूलो उपलब्धि हो । संयुक्त वक्तव्यमा उल्लेख भएका विकास परियोजनाहरू यही बृहतर ‘मिसन’लाई सघाउन केन्द्रित छन् । यसपटक सीको घोषणाले अरनिको राजमार्ग निर्माणको पुष्टभूमि स्मरण गराएको छ । आधुनिक चीनका संस्थापक माओत्सेतुङले राजा महेन्द्रलाई ५० वर्षअघि अरनिको राजमार्ग निर्माण गर्न प्रेरित गरेका थिए । त्यसबेला गरिवी र तरल राजनीतिले आक्रान्त तिब्बतमा दोहोरिने अतिकालको सामना गर्न नेपाल हुँदै खाद्यान्न आयात गर्ने उद्देश्य चीनको थियो भने नेपालका लागि चीनसँग प्रत्यक्ष यातायात सम्पर्क स्थापित गर्ने सपना थियो ।

चीनको राजनीतिमा माओपेङ्क प्राधिकार बनेर उदाएका सीले माओकै शैली अनुशरण गरेका छन्, नयाँ उद्देश्यसहित । आजको चीन दक्षिण एसियालाई बजारका रूपमा हेर्छ । आफ्ना उत्पादन त्यस बजारसम्म जमिनको भरपर्दो बाटो हुँदै पुर्‍याउन चीनले नेपालबाट निकास खोजेको देखिन्छ । आजको नेपाल चीनलाई पारवहनको सम्भावित निकासको रूपमा हेर्छ । यसरी फोर एकपल्ट चीन र नेपालबीच ‘बहुआयामिक कनेक्टिभिटी’को उद्देश्यमा मतैक्य वन्न गएको छ । हामीले चीनलाई चिन्न जतिसुकै वांकी भए पनि हिमालयपार पारवहनको उद्देश्यमा कायम रहेर नेपालले हिलाइ नगरी आफ्नो बाटो बनाउनुपर्छ, जसको उपयुक्त अवसर शक्तिशाली चीनले आज प्रदान गर्न अग्रसरता देखाएको छ । चीन हुँदै तेश्रो मुलुक जोडिन पाउनु भूपरिवेष्टित मुलुक भएको हुनाले नेपालको अधिकार पनि हो । केवल चीनको अनुकम्पा होइन ।

भूराजनीतिक कम्पन
शक्तिशाली सीको नेपाल भ्रमणका परिणामलाई दुनियाँले चासो र सतर्कतापूर्वक हेरिरहेको छ । ममल्लापुरम वार्तामा सी र मोदीबीच जुनसुकै कार्यसूचीमा कुराकानी भए पनि भारतीय सञ्चार माध्यम र विश्लेषण जगतले आफूलाई कश्मीर मामिलामा केन्द्रित राख्यो । त्यसैले नेपालबारे चीनलाई लिएर उसको अतिरञ्जना विगतमा जस्तो तित्त शैलीमा व्यक्त हुन पाएन । भूराजनीतिक मामिलाका विज्ञ राजामोहनले चाहिँ तत्कालै इन्डियन एक्सप्रेसमा लेखे, ‘नेपाल र चीनबीच प्रस्ट विकसित हुँदै गएको बहुआयामिक सम्बन्धलाई दिल्लीले आगामी दिनमा सामना गर्नु पर्नेछ । राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्रीदेखि सम्पूर्ण मन्त्रीमण्डल नै विमानस्थल पुगेर सीलाई नेपालले अभूतपूर्व स्वागत गरेको छ ।’ दिल्लीको प्रभावबाट ‘रणनीतिक स्वायत्तता’ खोजी गर्ने नेपालको चाहनालाई राजामोहनले प्रकारान्तरमा ‘चिन्ताको विषय’ भन्न खोजेका छन् । नेपालले नयाँ बाटो रोज्नुको आंशिक श्रेय उनकै प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र ‘नाकाबन्दी’लाई दिँदै राजामोहनले केही नरम शब्दमा पुरानै भारतीय चिन्ता दोहोर्‍याएका हुन् ।

‘बुकिड इन्डिया’मा फेलो रहेका कन्स्टान्टिनो जेभियरले नेपाल स्वतन्त्र राष्ट्र रहेको भुल नहुने र नेपालसँग निरन्तर संवाद कायम राख्नुपर्ने सुझाव भारत सरकारलाई दिएका छन् । भारतमा पैदा हुने यस्तो चासो र चिन्ता पुरानै हो । बलियो चीन छिमेकमा आउन लाग्यो भन्ने हौवाले भारतलाई परम्परागत रूपमा नै पोल्ने गरेको छ । नेपाल–चीन सम्बन्ध र नेपाल-भारत सम्बन्ध अलग विषय हुन् भन्ने कथ्यलाई नेपालले दिल्लीमा व्याख्या गरिरहनुपर्ने आवश्यकता यसले फन्न टडकारो बनाएको छ । आगामी दिनमा भारतीय माध्यममा व्यक्त

हुने विचारलाई नेपालले निरन्तर अध्ययन गर्दै औपचारिक र प्राज्ञिक तहका संवाद सघन बनाउनुपर्छ । चीनसँग नयाँ परिस्थितिको विकास गर्न चाहेको हुनाले त्यसबाट छिमेकमा पैदा हुने चासोप्रति विशेष रूपले भारतलाई आवश्यक राख्न नेपालले अग्रसरता लिनु बुद्धिमानी हुन्छ । यसबाट चीनसँग प्रस्तावित योजना कार्यान्वयन गर्न आइपर्ने भूराजनीतिक जटिलताको गाँठो फुकाउन सहज हुन्छ । चीनसँग सम्बन्ध विस्तार गर्नु भारतसँगको सम्बन्धलाई कमजोर बनाउनु होइन भन्ने बुझाउन दिल्लीमा नेपाललाई बहुआयामिक मिहिनेतको खाँचो पर्नेछ ।

पश्चिमी दुनियाँले सीको नेपाल भ्रमणलाई आफ्नै कार्यसूची अनुसार व्याख्या गर्न खोजेको देखिन्छ । जर्मनीको आधिकारिक समाचार संस्था ‘डुवै चवेल’ले नेपालका पूर्वाधार परियोजनामा चीनको लगानी बढ्ने उल्लेख गर्दै काठमाडौँमा नर्दिएको ‘तिब्बतीहरूको विरोध’लाई त्यति नै ठाउँ दिएको छ भने अमेरिकी टाइम म्यागेजिनले त्यसैलाई पछ्याएको छ । उनीहरूको चासो अन्ततः दिल्लीकै चिन्तासँग एकाकार हुनपुग्छ ।

चीनसँगको निकटताले नेपालको लोकतान्त्रिक राजनीतिक प्रणाली, नागरिक स्वतन्त्रता र मानव अधिकारजस्ता विषयमा सम्झौता हुँदैन भन्ने तथ्य लोकतान्त्रिक प्रणालीका लागि निरन्तर लडेका नेपाली नागरिकले बुझेका छन् । यही नागरिक जबरपनाको जगमा नेपालको भूराजनीतिक सन्देशशीलतालाई प्रस्ट पार्दै पश्चिमी दुनियाँलाई नेपाल–चीन सम्बन्धबारे आवश्यक

बनाउने ठोस रणनीति नेपाललाई तत्कालै चाहिन्छ । विश्वकै शक्तिशाली व्यक्तिको आगमनले त्याउने हलचलका परकम्प पनि लामै समय चलिरहनेछन् ।

टिकासमा घरेलु अग्रसरता
नेपालले राजनीतिक क्रान्तिको चरण पूरा गरेर आर्थिक विकासको फड्को मान्न चाहेको छ । आगामी दशकभित्रै अतिकम विकसित देशबाट विकासशील राष्ट्रको हैसियतमा पुग्न आर्थिक लगानी, पूर्वाधार विकास र नवप्रवर्तन नेपालको मुख्य आवश्यकता हो । चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणले नेपालको बहुपक्षीय आवश्यकतामध्ये एक पक्षलाई सहयोग पुग्छ- स्रोतको व्यवस्थापन । यस वाहेक आयोजनाहरूको निर्माण र कार्यान्वयनका लागि नेपालको आफ्नै क्षमता नबढाई सुखै छैन । आफ्नै नागरिकलाई परिचालन गर्ने खुबी तथा स्रोत विस्तार गर्ने क्षमताका साथै सुशासन र ‘डेलिमरी’ वर्तमान नेपालका प्रमुख चुनौती हुन् ।

चीन, भारत वा अन्य मित्रराष्ट्रको सहयोग नेपालको विकासका लागि दोस्रो विषयमात्र हो । नेपाली नागरिकको आफ्नै मिहिनेत र सरकारको नेतृत्व कुशलता विकासको पहिलो र अन्तिम सतर्त हो । परम्खापेक्षी प्रवृत्ति तथा खुट्टा तान्ने शैली कायम रहेसम्म कुनै पनि देशले द्रुत विकासको लक्ष्य हासिल गरेको उदाहरण दुनियाँमा छैन । सी चिनफाङ वा नरेन्द्र मोदीले नेपालको होस्टेमा हैस गरिदिन सक्छन्, यतै आएर सम्पूर्ण निर्माण गरिदिनेन् । सीको भ्रमणले पैदा गरेको सकारात्मक अवसरलाई गति दिँदै सबैलाई साथ लिएर विकासको नेतृत्व गर्ने अवसर प्रधानमन्त्री ओलीले गुमाउनु हुँदैन ।

द्वैवीटर : @TikaDhakaal

राष्ट्रपति विद्यादेी भण्डारीको मैत्रीपूर्ण निमन्त्रणा‍मा नेपालको राजकीय भ्रमणमा आएका चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफाङले नेपालको पूर्वाधार विकास सम्बन्धी महत्त्वपूर्ण सहयोग घोषणा गरे । यो स्वागतयोग्य छ । चीन हाम्रो प्राचीन मित्रराष्ट्र हुनुका साथै असल छिमेकी पनि हो । चिनियाँ सहयोगको रूपमा हामीले अरनिको राजमार्ग, पृथ्वी राजमार्ग, निजामती कर्मचारी अस्पतालजस्ता ठूला आयोजना प्राप्त गरेका छौं र हाम्रो मागलाई स्वीकारेर अझै चीनले सहयोग गर्न आवश्यकता देखिएका छैन । विगतमा चीनले पर्यावरणमैत्री विधुतीय बस र त्यसको सञ्चालनका लागि तारसहितको पोल जडान गरेका अवशेषहरू अझै मौनभवन, नयाँवानेश्वरमा देख्न सकिन्छ । मित्रराष्ट्र चीनबाट प्राप्त फाइदामुक्त आयोजनालाई समेत हामीले राम्रोसँग सञ्चालन गर्न नसकेको विगतलाई हामीले समि्फन सकेनौँ भने सहयोगी हातहरूले हामीलाई शङ्का गर्नेछन् । हाम्रो क्षमता कमजोर भएको सन्देश जानेछ ।

– **महेन्द्रसिंह बम**, टीकापुर-१, कैलाली

लेखका लागि   : article@kmg.com.np
प्रतिक्रियाका लागि   : letter@kmg.com.np
<i>(लेख-रचना पठाउँदा सम्पर्क नम्बर अनिवार्य उल्लेख गर्नुहोला)</i>

पीडितले फेरिरहने बयानको समाजशास्त्र

नारायणी देवकोटा

शक्ति विजय भएको प्रतीक मानिने विजयादसमी सुरु हुँदै गर्दा मुलुकमा स्त्रीशक्तिलाई कसरी दमन गरिन्छ भन्ने तथ्यको राष्ट्रिय नमुना प्रदर्शनी भयो। घटना-घटनामा म्यासेन्जरको बक्समा यसबारे चासो वा चिन्ता आइरहयो। त्यसैमध्ये एक थियो, ‘श्रव उनी सडकमा आउँछिन्।’ यो पढेर म एकैपटक हेनरी इब्सेनको नाटक ‘डल्स हाउस’की नोरा र चिनियाँ लेखक ल्युसुनको श्रव नोरा वेश्यावृत्ति गर्छिन्’ भन्ने निष्कर्ष सम्भक्तु। अनि मेरो आत्म थरौं कोन्छ।

एउटी मध्यम वर्गीय महिला ‘म शक्तिशाली (आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक) पुरुषबाट बलात्कारमा परें’ भनेर मध्येरातमा प्रहरी, महिला नेता र पत्रकारलाई खबर गर्छिन्। प्रहरी आउँछ र भोलि उजुरी दिनु भनेर फर्कन्छ, उनी उजुरी दिन जान श्रीमानलाई कुरेर बाँस्छन्। पत्रकारलाई, आफू बलात्कारमा परेको, पहिल्यैदेखि यौन दुर्यवहार भोगेको बताउँछिन्। तर अर्को दिन उनको बयान फेरिन्छ, डिप्रेसनको औषधी बढी खाएकोले के-के भनै थाहा छैन।’ साथै उनी श्रीमानसँग प्रहरी कार्यालय जान्छिन्, तर आफूले भेट्टाे बोलेको भनी विवरण लेखाउन। त्यस लगत्तै आउँछ, उनका श्रीमानले आफ्नो सामाजिक सञ्जालमार्फत छुट्टाछुट्टै बस्ने भनी गरेको निर्णयको लिखत। फेरि उनले आफू बलात्कारमा परेको भन्दै प्रहरीमा किटानी जाहेरी दिन्छिन्। र फेरि प्रहरीको दबावमा उक्त जाहेरी दिएको भनी लिखत सार्वजनिक गर्छिन्।

दिनको सरदर तीन (वा बढी) जना महिला/बालिका बलात्कारमा परेको घटना आफ्नो ढड्डामा चढाइरहेको प्रहरीका लागि यो एउटा नमुना घटना बनेको देखिन्छ। पटक-पटक उनले आफ्नै कुरालाई काट्दै गरिरहेको अवर्ताता वा प्रेस नोट पढ्दा धेरैलाई ‘यो के तालकी महिला हो’ भन्ने पतिरहेको देखिन्छ। तर बलात्कारका प्रभावितसँग काम गरिरहेका अधिकारकर्मीका लागि यो कुनै नयाँ विषय होइन। बलात्कारका कैयौँ घटनामा पीडितले बयान फेर्छन् र पीडितको पक्षमा आवाज उठाइरहेका सहयोगीहरूलाई निराश तुल्याइदिन्छन्। पछिल्लो दुई वर्ष मैले देशभरका अधिकारकर्मी महिलासँग काम गरे। उनीहरूको सबैभन्दा धेरै गुनासो हुन्थ्यो, ‘पीडितले बयान फेरिदिन्छन्/फेरिदिए।’ यसरी बयान फेर्ने पीडित कि बलात्कारका सिकार भएका हुन्छन् कि घरेलु हिंसाका। घरेलु हिंसामा परेर मानसिक र शारीरिक पीडाले ओडाइ हुँदा उनीहरू रूढि आफ्नो श्रीमान वा परिवारका सदस्यले यातनाको दिएको भनी अधिकारकर्मी वा प्रहरी गुहाछ्न्। घर बाहिरमा खत बस्न थाल्छ, उनीहरू बोली फेरिदिन्छन्। पीडक अझै राजनीतिक पहुँच भएको वा आर्थिक रूपमा बलियो परेमा घटनाको सुरुमै बोली फेर्छन्।

केही वर्ष अधिकारका क्षेत्रमा काम गरेकाले घटनाको जानकारीसँग पक्कापक्की अनुमान लगाउन सक्छन्, ‘घटनाका पीडितले कानुनी प्रक्रियाको क्रममा बोली फेरिदिनेछन् वा पीडितले मुद्दा फिर्ता लिइदिनेछन् वा मिलापत्र गर्नेछन्।’ अधिकारकर्मी डा. रेणु अधिकारीले कैतै भनिसक्नुभएको छ, ‘एक निहाड बलात्कारका घटनाका प्रभावित बयान फेर्ने बाध्य पारिन्छन्।’ ट्याक्कै तथ्यांक भन्न नसकिए पनि ठूलो संख्या बयान वा बोली फेरिदिने अवस्था आउँछ।

शक्ति र सत्ताको भय

भनिन्छ, ‘बलात्कार पुरुषले महिलालाई कुनै आकर्षणको

कारणले होइन, शक्तिको उन्मादले गर्छ।’ त्यो शक्तिको उन्माद मान्छेमा मुखगरी सामाजिक-आर्थिक पहुँच र राजनीतिक आधारमा विकसित एउटा मानसिक प्रक्रिया हो। यस्तो हैसियतको चर्चा गर्दा मलाई गाड्ने ठाडो भाकाको एउटा हरफको खुब याद आउँछ, ‘छोरीको करिमे कालो छ, न समाउने न टेक्ने डालो छ।’ आजको मितिसम्म धेरै नेपाली महिला आर्थिक र सामाजिक रूपमा पुरुषमा निर्भर छन्। महिलाको आफ्नै नाममा सम्पत्ति कतै छ? पैतृक सम्पत्तिमा त महिलाको पहुँच भर्खर कानुनी रूपमा स्थापित हुँदैछ। स्थापित कानून अनुसार अहिले पनि अयबाद बाहेक बाआमाले छोरीका लागि अंश छुट्याएका छैनन्, छोेरालाई छुट्याउँदा। नछुट्याए पनि बाआमासँग अंश मान्ने छोरीहरूलाई आज पनि समाजले बाहिस्कार गरेको छ।

चिटिक्क परेको लुगा लगाएर कार्यालयमा काम गर्ने धेरै महिला पनि आफूले बुझेको तलब जस्ताको तस्तै घरका ‘सो कल्ड अनर’हरूलाई बुझाउनुपर्ने मानसिक दबावमा छन्। पाइला-पाइलामा पुरुषको सहयोग र निर्देशन कुनैपर्ने बाध्यतामा छन्, उनीहरू। बलात्कारका घटनामा पनि महिलाबारे निर्णय गर्ने अज्ञोषित ‘अनर’हरू नै छन्। यो शांति र पैसाका अगाडि महिलाको अस्मितालाई ‘जावो’ सम्भक्तन्छन्। पीडक पक्ष र पीडितका कथित अनरहरूलाई महिलामाथिको यौन उत्पीडन केही मिनेटको रमाइलोमात्रै लागिदिन्छ। र महिलाहरू आफूमाथिको हिंसाका अभिव्यक्तिलाई फिर्ता लिन बाध्य हुन्छन्। जहिलेसम्म महिला आफ्नै घरभित्र दोस्रो दर्जाका नागरिक रहन्छन्, तबसम्म उनीहरूको बोली उनीहरूकै हुँदैन।

सम्बन्धको गलत अर्थ

पछिल्ला समय यौनहिंसा वा उत्पीडनका घटनामा हिंसाका पीडक र पीडितको सम्बन्धलाई लिएर धेरैले ‘मन मिल्दा माया, मन नमिल्दा बलात्कार’ भन्ने गरेका छन्। भनाइ सही हो–बलात्कार हुने नै मन नमिलेपछि हो। प्रेम, सहमतिमा यौन सम्बन्ध, यौन व्यापार र बलात्कार चारवटा छुट्टाछुट्टै पक्ष हुन्। समाजमा यी चारवटै सम्बन्ध छन्। मसिनो रेखाले मात्रै यिनीहरूलाई छुट्याउँछ। र त्यो रेखा सम्बन्ध भोग्नेहरूको नितान्त निजी मामिला हो। तर मानिसहरू यसलाई आफ्नो ज्ञान, बुद्धि र समाजको चलन अनुसार बुझ्ने र व्याख्या गर्ने गर्छन्। जुन समय अनुसार परिवर्तन हुँदै गएको पनि छ। जहिलेदेखि मानव जीवन छ, त्यही बेलादेखि आपसी प्रेम, यौन आकर्षण, कतिपय अवस्थामा जवर्जस्ती र उत्पीडन पनि छ। मानव सभ्यता विकास हुने क्रममा मानिसले विस्तारै परिवार वसाउन थाल्यो, नीति-नियम बन्न थाले, मान्छेले आफूहरूमाथि भएका विभिन्न उत्पीडन अन्त्यका लागि सामूहिक पहल र काम गर्न थाले। तिनैमध्ये यौन उत्पीडन पनि एक हो।

मानव सभ्यताको लामो समयसम्म महिलाको यौनिकतालाई समाजले पवित्रता र समाजको लज्जासँग जोडियो। त्यसैले महिलाहरूले बलात्कारका कुरालाई चुपचाप आँसुका घुट्टेकोसँग निल्दै आए, कतिपय अवस्थामा अझै यही स्थिति छ।

विस्तारै महिलाहरू बोल्न थाले। बोली चर्को हुँदै जाँदा, ‘प्रेमिका, यौनकर्मी र आफ्नै श्रीमतीसँग पनि जवर्जस्ती यौनकाय हुन्छ भन्ने त्यो बलात्कार हो’ भन्ने मान्यता स्थापित हुँदै गयो। यो मान्यता स्थापित गर्न धेरै महिलाले परिवार,

प्रेमी र राज्यसँग जीवनको मूल्य चुकाएका छन्। यही मान्यता वर्मोजिम वर्तमान नेपालको कानुनले आफ्नी श्रीमतीमाथि पनि जवर्जस्ती गर्न छुट्टा दिएको छैन। वैवाहिक बलात्कारको कानुन भएको र आफ्नै परिवारका सदस्य (बा, काका, मामा, दाइभाइ, छोरासम्मले) ले समेत बलात्कार र यौन दुर्यवहार गरेका घटना सार्वजनिक भइरहेको परिप्रेष्यमा पीडित र पीडकको सम्बन्ध कति लामो समयदेखि थियो भन्ने पक्ष गौण हो। तर पीडकको पहुँच, प्रभाव, कतिपय अवस्थामा आर्थिक प्रलोभन, भावनात्मक दबाव र कानुनी प्रक्रियामा गरिने गैरजम्मेवार व्यवहारका कारण कतिपय अवस्थामा पीडितहरू बलात्कारलाई पनि प्रेम मानिंदिएर चुपचाप बस्न वा बयान फेर्ने बाध्य हुन्छन्।

असहयोगी सामाजिक संरचना

आफूमाथि बलात्कार वा यौन दुर्यवहारका घटना बाहिर ल्याउने महिलालाई अहिले पनि समाजले राम्रो अँखाले हेर्दैन। बरु उनीहरूको नैतिकतासँग, पहिलादेखि भएको सम्बन्धसँग, हाँसलो वा मिजासिलो बानीसँग, रातबिरात वा पुरुषहरूको माफ्रमा गर्ने कामसँग र लगाउने लुगासँग जोडेर गलत व्याख्या गरिदिन्छन्। यस्तो समाजमा आफूमाथिको दुर्यवहार, शोषण वा उत्पीडनबारे बोल्न ठूलो साहस चाहिन्छ। बोलेपछि समाज र पीडकबाट आउने दबावसँग लड्न महिलालाई परिवार र आफ्नो वरपरका मानिसको बलियो साथ चाहिन्छ। तर यस्तै बेलामा धेरै परिवारका मानिसले साथ छोडिदिन्छन्। उदाहरणका लागि, रेशनी शाहीकै घटना बाहिर आएको एक हप्ता नबित्दै उनका श्रीमानले पारपाचुके गरेको कुरा

फेसबुकबाट सार्वजनिक गरे। अझै पीडक परिवारकै सदस्य भएको खण्डमा महिलाले घरमा पनि बस्न नसक्ने अवस्था आउने गरेको छ।

क्विरहने प्रहरी

प्रहरी पनि समाजकै एउटा अंग भएको हुँदा उसले पनि बलात्कार र यौन व्यवहारलाई धेरैपटक एउटै नजरले हेरेको पाइन्छ। महिलामाथि हुने हिंसाका घटनालाई प्रहरीले ‘व्यक्तिगत’ भनेर पन्छिएको वा खासै महत्त्व नदिएका धेरै घटना छन्। घरेलु हिंसालाई ‘परालको आगो’ वा यौनजन्य हिंसालाई ‘आपसी सम्बन्ध’ भनेर टारिन्छ। महरा प्रकरणमा पनि प्रहरीले घटनाको जानकारी पाएपछि प्रहरीले ती महिलामाथि थप हिंसा हुन सकेतर्फ सचेत भएर उद्धार गर्ने र बलात्कार भए-नभएको जाँच अस्पताल लैजाने जस्तो आधारभूत काम गरेको पाइएन। त्यसमाथि पनि महिलाले जाहेरी नदिएको भनेर आरोपितलाई उसै छोडियो।

नेपालमा आज पनि ७० प्रतिशत बलात्कारका घटना प्रहरीको ढड्डामा नाम नचडी गुमनाम हुने गरेका छन्। प्रहरीले ‘उजुरी नपरेको’ बहानावाजी गरिरहन्छ। तर बलात्कार फौजदारी कानुन भएकाले राज्यवादी हुन्छ। खबर पाएपछि घटनास्थल सुरक्षा गर्ने, पीडितलाई अस्पताल पठाउने, आवश्यक परीक्षण गर्ने र सुरक्षित स्थानमा राख्ने/पुर्‍याउने काम प्रहरीको हो। तर प्रहरी शक्तिको प्रभावमा पीडकलाई पक्रने/नपक्रने विषयमा अलमलमा परिरहन्छ।

बदनाम डिप्रेसन

पीडक र पीडितबीच हुने असमान शक्ति सम्बन्धको कारण बलात्कार, यौन दुर्यवहार, उत्पीडन वा घरेलु हिंसाका घटनामा पीडितले बयान फेर्नु नौलो घटना होइन। तर पछिल्लो घटनामा पीडितको मानसिक तनावलाई समेत जोडेर सामान्यीकरण गर्ने काम भएको छ। डिप्रेसनमा गएको, डिप्रेसनको औषधि खाएको वा आत्महत्याको कोसिस गरेको कुरालाई लिएर पीडितलाई पागल करार गर्न खोजियो। खासमा डिप्रेसन पागलपन होइन। र जहाँसम्म डिप्रेसनको औषधि धेरै खाएको कारण आफूले बोलि्रहेको कुरा याद हुँदैन भन्ने प्रसंग सरासर गतनी भएको बताउनुहुन्छ, मनोसामाजिक विमर्शकर्ता बेबी शाह। खासमा डिप्रेसन तीन तह हुन्छन्। तीनमध्ये गम्भीर डिप्रेसनमा गएका मान्छेले पनि आफूले बोलेको विसँदैन। त्यसो त मानिस किन डिप्रेसनमा जान्छ, किन आत्महत्याको अवस्थामा पुग्छ भन्ने नै गम्भीर सवाल हो। समाजशास्त्रको विद्यार्थी भएका कारण म समाजमाका विभेद, असमान शक्ति सम्बन्ध (आर्थिक, राजनीतिक द्वै), शोषण र दमनजस्ता सामाजिक विषय बढी हेर्ने गर्छु। मनोचिकित्सक त्यसलाई व्यक्तिको मनको तहसम्म अझ बढी गहिरिएर हेर्ने गर्छन्। जहाँ बेबी शाह भन्नुहुन्छ, ‘मानिस डिप्रेसनमा धेरै कुराले गएको हुन्छ। यौनसँग जोडिएका घटना (जो खुलेआम व्यक्त गर्न सकिँदैन) का कारण पनि धेरै मानिस डिप्रेसनमा गएका हुन्छन्।’

अन्त्यमा

बलात्कार भनेको दुई व्यक्तिबीच मन नमिल्दा-नमिल्दै गरिएको जवर्जस्ती हो। चाहे उनीहरू बीचमा दशको लामो प्रेम, विवाह, यौन व्यापार वा पारिवारिक वा हाडनाताको सम्बन्ध नै किन नहोस्। यस्ता घटना प्रायः नदेखिने ठाउँमा हुन्छन्। प्रमाणहरू कम हुन्छन्। नैतिकपतनको विषयसँग जोडिएको हुँदा यस्ता घटना दबाउन आर्थिक प्रलोभन, डराव्छ्मी र ज्यानै लिनसम्मको हकत हुन्छन्। मुलुकमा यस विषयमा स्पष्ट कानुन भए पनि सामाजिक रूपमा धेरै मानिस (विशेषमेत) अस्पष्ट हुने र शक्तिको प्रभावमा परेर सत्ता र शक्तितर्फ ढल्कने गरेका छन्। त्यसैले आफूमाथि पीडा भयोभन्दा पनि सहयोग नपाउने अवस्था भएकोले महिलाहरू उत्पीडनका घटना फिर्ता लिन बाध्य छन्। यो बाध्यता अन्त्यका लागि महिलालाई एक स्वतन्त्र नागरिक हुन दिनु नै पहिलो सर्त हो, जसले गर्दा ऊ आफूमाथि हिंसा हुँदा निर्यक्त बोल्न सकोस्।

गोविन्द केसी : व्यक्ति र विम्ब

जीवन क्षत्री

भन्डै दशक लामो समयसम्म सार्वजनिक वृत्तमा रहेर संघर्ष गरेका डा. गोविन्द केसीको जागिरे जीवनको विट मारिँदछ। यो समयमा डा. केसीको कर्म र योगदानको समीक्षा गर्न पाएको भाए, त्यो बडो स्वाभाविक हुन्थ्यो। ‘तपाईंले सकेको गर्नुभयो, त्यसका लागि धन्यवाद, अब जिम्मेवारीको टर्च हाथो हामामा’ भन्नसकेको भए, त्यसले हामीलाई निकै सन्तोष दिन्थ्यो। तर हामी बडो अस्वाभाविक र असन्तोषपूर्ण समयमा बाँचिरहेका छौं। जागिरे जीवनको समापनसँगै डा. केसीको सकसपूर्ण सत्याग्रही अभियान निष्कर्षमा पुग्नको सट्टा नयाँ चरणमा प्रवेश गर्दैछ।

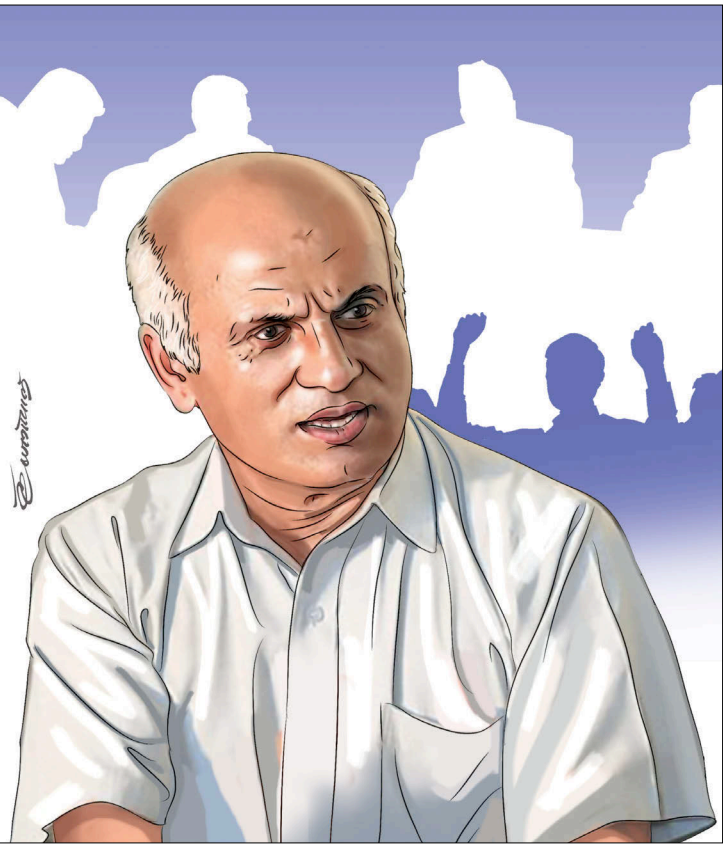
अनि गद्दी हातले असामान्य माहोल सिर्जना गरेको छ, अहिलेको राज्यले। दुई चुनावबीच नागरिकसँग अनेक तहमा हुने अन्तरक्रिया र घर्षणले लोकतन्त्रलाई कमजोर हैन, जीवन्त बनाउने तथ्यलाई यसले स्वीकारेको छैन। बहुल रूपमा प्रष्ट हुने जायज अस्तन्त्रिहरूलाई सत्तामा हुनेहरूले आफ्नो चुनाव-आर्जित वैध सत्तामाथिको चुनौतीका रूपमा लिने गरेका छन्। त्यसैले जसोतसो माग पूरा गरिदिएर अन्शनको तनाव मत्थर गर्ने विगतको रणनीति छोडेर डा. केसीको सत्याग्रहको अस्त्र नै निस्तेज पार्ने तयारीमा सरकार जुटिसकेको छ।

डा. केसी नेतृत्वको सुधार अभियानले जति पनि वैरी कमाएको थियो, ती सबैले अहिले एकाग्रतापूर्वक उहाँको वृद्ध शरीरमा निम्नान लाग्दैरहेको छन्। कुख्याती कमाएका व्यवसायीहरू त्यो शरीर र त्यो अभियानलाई निस्तेज पार्न पाए कमाउनबाट बञ्चित पारिएको दसौँ अर्ब हात पार्न सकिन्छ, भन्नेमा विश्वस्त छन्। फरक विचार र सापथक विमर्शबाट तर्कितहेको सरकारलाई अहिले सबैभन्दा अनावश्यक प्रतिित हुने कुरा नै चुप लाग्न नमान्ने आवाज हो। निद्रा र मृत्युको दोसंधमा रहेको प्रतिित हुने प्रतिपक्षी दल भएको नेपालमा नागरिक स्तरबाट उठ्ने डा. केसीका जस्ता

आवाजलाई निस्तेज पार्नु सरकारको प्राथमिकता बनेको छ।

त्यसैले डा. केसीको आसन्न सत्याग्रहका क्रममा सतहमा उहाँका माग र ती मागका बूँदाहरूप्रति सरकारको रवैया देखा पर्नेछ। तर यो युद्धको मुख्य मोर्चा त्यहाँ रहने छैन। त्यो मोर्चामा भोलिको नेपाली समाजको आत्मा कस्तो हुने भन्ने विषयमा व्यावहारिकमात्रै नभई दार्शनिक तहको समेत द्वन्द्व हुनेछ। भोलिको नेपाली समाज कस्तो बन्ने? त्यो समाजमा फरक मत राख्ने र राज्यका नीतिहरूको विरोध गर्ने मानिसको अवस्था के हुने? आवधिक चुनावहरूको बीचमा नागरिकले अन्य माध्यमबाट उठाएका सरोकार र गुनासोहरू राज्यले सुन्ने कि नसुन्ने? नागरिक र राज्य बीचको सम्बन्धलाई ‘सामाजिक अनुबन्ध’ (सोसल कन्ट्र्याक्ट) ले कति निर्देशित गर्ने र भयले कति निर्देशित गर्ने? हामीले पाइला-पाइला गर्दै उत्तरको जस्तो आर्थिक रूपले खुला तर राजनीतिक-वैचारिक हिंसाबले बन्द समाजको दिशा लिने, दक्षिणको जस्तो विचारद्वेपी चुनावी छद्म-अधिनायकवादको वाटो लिने वा सही अर्थमा लोकतान्त्रिक र बहुलतापूर्ण समाजको उदाहरण बन्ने?

डा. केसीको एक्सरो काँधले याति गहन प्रश्नहरूका पूर्ण उत्तर खोज्न सक्ने छैन। तर यीमध्ये धेरै प्रश्न त्यसक्रममा सतहमा आउनेछन् र तीमध्ये धेरैका आंशिक उत्तर पनि खासगरी सरकारको व्यवहारले दिनेछ। यी प्रश्नहरूमा मन्थन हुँदा सरकारसँग आफूले लिएका अडानहरूको रक्षा गर्न चित्तबुझ्दो तर्कहरू छैनन् भन्ने तथ्य विभिन्न माध्यममा चलेका विमर्शहरूले देखाउँछन्। त्यसैले होला, डा. केसीको अभियान निस्तेज पार्न अहिले सत्ता संस्थापनले एउटा सुनियोजित संकथनको प्रचार गरेको छः आसन्न सत्याग्रह डा. केसीको कसैसितको जुगाको लडाईं र प्रतिशोधको कडीमात्रै हो। जबकि उक्त संकथनले ङीगत् गरेको विषयमा यथार्थ यस्तो छः विश्वविद्यालय पदाधिकारी नियुक्तिमा दलीय भागबन्डा बन्द गरेर योग्यता र क्षमताका वस्तुगत आधारमा नियुक्त गर्नुपर्छ भनेर डा. केसीले आवाज उठाउन थालेको ६ वर्ष वितिसक्यो। यसपट्ट त्यो मागमा थपिएको कुरा एउटै होः सरकारले बनाएको समितिले नै नियुक्ति प्रक्रिया सुधारका लागि सिफारिस सहितको

प्रतिवेदन दिइसकेकाले त्यसको कार्यान्वयन गरियोस्, बस्। व्यक्ति जोसुकै आओस्, तर प्रक्रियामा सुधार आओस्। कुनै व्यक्ति विशेषीसितको टकराव वा प्रतिशोध सुधारको त्यो एजेन्डामा कतै आउँदै आउँदैन।

उक्त संकथनमार्फत सत्ता संस्थापनले छोप खोजेको के हो भने यो सत्याग्रहको चुनौता निजी मेडिकल कलेजहरूले गरेको १० अर्बभन्दा बढीको ठगी छ। २०७२ सालमा माथेमा प्रतिवेदनको मुभाव अनुसार सरकारले शुल्क तोक्न थालेयता मात्रै त्यो ठगी भएको हो, त्यस अधिका दुई दशकको त कुरै छड्यो। कतिमम्म लाजमर्दो भने धेरै निजी मेडिकल कलेज सञ्चालकले आफूले ठगी गरेको सार्वजनिक रूपमै स्वीकारेका छन्।

मन्त्री स्तरबाट अवैध रूपमा लिइएको रकम फिर्ता गर्न दिइएका निर्देशनहरू पटक-पटक उल्लंघन भएका मात्रै छैनन्, केही मेडिकल कलेज सञ्चालकले ठगी रोक खोजे मन्त्रीलाई पदबाटै हटाइदिने धम्की सार्वजनिक रूपमै दिएका छन्। त्यसरी धम्क्याउनेहरूलाई प्रधानमन्त्रीको थाप भएको आरोप लागेकै बेला प्रधानमन्त्रीले संसदीय समितिको विवादित निर्णय अनुसार निजी मेडिकल कलेजलाई उन्मुक्ति दिने व्यवस्था गर्न निर्देशन दिएका समाचारहरू आइरहेका छन्। जबकि त्यस्तो ठगी गर्नेहरूमध्ये केहीमाथि अदालतमा फौजदारी कसुरमा मुद्दा चलिरहेको छ।

यस ठगीबारे सरकार र सत्तारूढ दलमा यस विषयमा सन्नाटा छ। यस्तो जल्दीबल्दी विषयमा

सडकमा उत्रने अपेक्षा गरिएका बलिया भनिएका सबै दलका भ्रातृ संगठनहरू पक्षाघातग्रस्त देखिएका छन्। सरकारका बाचाल प्रवक्ता निशब्द छन्। विद्वान भनिएका मन्त्री र नेताहरूको मुख बन्द छ। प्रधानमन्त्रीको महँगो सिंगापुर उपचार कतै त्यही दसौँ अर्ब ठगी गर्नेहरूले गरिंदिएका त हैनन् भनेर सार्वजनिक वृत्तमा थतिका प्रश्न उठ्दा सरकारले हैन भन्ने आँट गरेको छैन। दस अर्बमध्ये ठूलो रकम बिना भर्पाइ सिधै कालो अर्थतन्त्रमा गएको प्रस्ट देखिँदा देशको आर्थिक व्यवस्थाको जिम्मा पाएका अर्थमन्त्री मौन छन्। प्रधानमन्त्रीले निजी सम्पत्ति पराललाई दिने भनेर गरेको सस्तो प्रचारवाजी मिडियामा आएको छ। तर आउनुपर्ने चाँहि उनको वषौँको महँगो उपचार खर्च कसले व्यहोरेको छ भने पारदर्शी हिसाव थियो।

सरकारले भारा टार्ने मेडिकल कलेजलाई अवैध शुल्क फिर्ता गर्न दिएको महिना दिनको अवधि सकिन लागिसक्यो। अहिलेसम्म हरेक विद्यार्थीसित जम्मा पाएका अर्थमन्त्री मौन छन्। प्रधानमन्त्रीले निजी सम्पत्ति पराललाई दिने भनेर गरेको सस्तो प्रचारवाजी मिडियामा आएको छ। तर आउनुपर्ने चाँहि उनको वषौँको महँगो उपचार खर्च कसले व्यहोरेको छ भने पारदर्शी हिसाव थियो।

डा. केसीको अवको सत्याग्रह सुरु हुनासाथ त्यस बारेका दुई थरी संकथनको टकराव हुनेछ : यो ‘फगडालु’ डा. केसीको कसैसितको प्रतिद्वन्द्विताका कारण हुनलागेको संकीर्ण अभियान हो कि ठगी भएको दसौँ अर्ब फिर्ता गराएर त्यत्रो आर्थिक अपराध गर्नेहरूलाई दण्डित गर्ने न्याय र सुशासनको अभियान? यो अभियान सरकारप्रतिको पूर्वाग्रह वा दृष्टिदोषका कारण डा. केसीले सरकारमाथि साधेको निसाना हो कि सामाजिक न्यायको एजेन्ड विर्सिसकेको साध्यवादी भनिएको दलको सरकारलाई उसको कर्तव्य सम्प्काउने अभियान हो?

अवको टकरावमा हामी आम नागरिकले खेल्ने भूमिकाले पनि नेपाली समाजको चरित्र निर्धारण गर्ने उल्लिखित दृग्दलाई खास रूप दिनेछ। अकुत धन कमाएका सीमित व्यवसायी र तिनको दसौँ अर्बको ठगी संरक्षण गर्न पारदर्शी रूपमा कर्तव्यच्युत भएको सरकार एकातिर अनि

राज्यलाई जवाफदेही बनाएर पीडितलाई न्याय दिन खोज्ने व्यक्ति अर्कोतिर भएको लडाईंमा हामी तटस्थ बस्न मिल्छ कि मिल्दैन? सरकारले धोका दिएकै कारण बारम्बार उद्दी वा उस्तै मागका लागि ज्यानकै पर्वाह नगर्ने मानिसलाई ‘केही गर्दा पनि नमान्ने फगडालु’ भनेर अहिले सिर्जना गर्न लागिएको संकथनलाई हामीले किनाराबाट हेर्न मिल्छ कि मिल्दैन? स्वास्थ्यमा अत्याचारी हदसम्म व्यापार नगर, स्वास्थ्यसेवाको गुणस्तरका लागि चिकित्सा शिक्षालाई मर्यादित गर र दूरदराजसम्म गुणस्तरीय, सुलभ स्वास्थ्य सेवा पुर्‍याऊ भनेर संघर्ष गर्ने मानिसलाई ‘कस्युमि’ विरोधी’को बिल्त्ता भिराएर उसको आवाजै थुन्ने कोसिस हुँदा हामीले रमिते बन्न मिल्छ कि मिल्दैन?

यो लडाईंमा राज्यले चाहिनेजस्तै डा. केसीको आवाजलाई निस्तेज पार्न सक्यो भने रातारात अवस्था नवदोलिएला। तर आगामी दशकमा मेडिकल शिक्षामा मात्रै वीसौँ अर्ब ठगी हुनेछ। दण्डहीनताको पराकाष्ठासँगै बढ्ने स्थापित चिकित्सा शिक्षा ऐनका व्यवस्था निस्तेज हुनेछन् र प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षता रहने चिकित्सा शिक्षा आयोग पंगु बनाइनेछ। चिकित्सा शिक्षा अकुत सम्पत्ति हुनेहरूको एकाधिकार हुनेछ। स्वास्थ्यसेवा भन्नु गुणस्तरहीन, महँगो र काठमाडौँ-केन्द्रित हुनेछ। र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण, भोलि पनि माइतीघर मण्डलमा प्रदर्शन निषेध गरियो भने त्यसको विरोधमा त्यहाँ गएर खडा हुने मानिस हुनेछन्, अख्तियारजस्ता संस्थामा अर्को लोकमानसिंह काकी जन्मेमा त्यसको विरोध गर्ने मानिस पनि हुनेछन्। तर त्यो विरोधवादी राज्यको कानसम्म पुर्‍याएर त्यसको सुनुवाइ गर्न बाध्य पार्न आफ्नो ज्यानकै जोखिम मोल्ने मानिसहरू हुने छैनन्।

भोलि नागरिकका विचार र संविधान प्रदत्त अधिकारहरूमा राज्यले डोजर चलाउँदा गुनासो गर्नेदेखि स्तम्भमा सरकारको खरो आलोचना रहने मानिसको विषय तत्कालीन दृग्दलाई खास रूप दिनेछ। संसारभर अधिनायकवादको उभार आएको समयमा हामीलाई त्यस्तो व्यक्ति र विषय दुवैको आवश्यकता छ।

सलाही विष्णुपुरका किसान तरकारी खेतमा विषादी छर्दै । विषादीको प्रयोग सही तरिकाले नगर्दा किसान र उपभोक्ता दुवैको स्वास्थ्यमा असर गर्ने विज्ञले बताउँदै आएका छन् । केशव थापा/कान्तिपुर

ऊर्जा सचिव बैठक आजदेखि

काठमाडौँ (रासस)- नेपाल र भारतका ऊर्जा सचिवस्तरीय संयुक्त निर्देशक समितिको बैठक सोमबारदेखि भारतमा हुने भएको छ । दुई दिनसम्म चल्ने बैठकमा अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन, इनर्जी वैकिडलगायतका विषयमा सहमति जुटाउने ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिाचाइ मन्त्रालयका सचिव दिनेशकुमार घिमिरेले जानकारी दिए ।

बैठकमा नेपालका तर्फबाट ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिाचाइ मन्त्रालयका सचिव घिमिरे र भारतका ऊर्जा सचिव एससी रागले नेतृत्व गर्ने तय भएको छ । यस्तै सहसचिवस्तरीय संयन्त्रको नेतृत्वका नेपालका तर्फबाट ऊर्जा हेर्ने सहसचिव प्रवीणराज अर्याल र भारतका सहसचिव एसकेजी रहतेले गर्ने कार्यक्रम छ ।

हरि गौतम (रुकुम पूर्व)

लामो समयको मिहिनेतले फलाएको स्याउले मोहर होइन, दुर्गन्ध बढाएपछि यहाँका किसान दुखी बनेका छन् । पुथाउत्तरगंगा गाउँपालिका-२, पेल्माका किसानको वारीमा फलेका स्याउले बजार नपाएपछि यस्तो भएको हो ।

विगत सिजनको तुलनामा यस सिजनमा पेल्माका हरेक किसानका वारीमा लटरसम्म स्याउ फलेका थिए । तिनै स्याउ बजारसम्म पुर्‍याउन सरकार कसैको नजर परेको छैन । गाउँले आफैले स्याउ किन्ने र बेच्ने गर्दैनन् । बजार टाढा छ । गाउँसम्म सडक नजोडिनु नै पेल्माका स्याउ किसानलाई अभिशाप बनेको छ ।

पेल्मामा किसानले फलाएका स्याउ कुहिएकामा स्थानीय, प्रदेश र संघीय सरकार कसैको नजर परेको छैन । हेलिकप्टरबाट स्याउ ढुवानी गरिदिन किसानले गरेको आग्रह प्रदेश ५ सरकारले सुनेको छैन ।

‘म पेल्मा पुगेर फर्कें । स्याउ फलेको सुनेर हेर्न गएको थिएँ, पुथाउत्तरगंगा-१ का राजिन घर्ती मगरले भने, ‘सकी नसकी स्याउ फलाएका किसान फलेका स्याउबाट निराश र दुःखी छन् ।’ स्याउ पाकिसकेका कारण आफैँ भरिरेहेको उतले सुनाए । ‘बजार छैन, मूल्य

रुकुम पूर्वको पुथाउत्तरगंगा गाउँपालिका-२, पेल्माका किसान स्याउको थुप्रैसँगै ।

तस्विर : कान्तिपुर

छैन, स्याउका रूख फलसहित ढलेका छन्, धेरै फलेका कारण टेको लगाएका स्याउ पनि भरिरेहेका, किसान निरीह छन्’ घर्तीले भने, ‘किसानको यत्रो मिहिनेत सरकारले नदेख्नु विडम्बना हो ।’ पुथाउत्तरगंगा-१३, पीपलटुङबाट दुई दिन पैदल हिंडेर पेल्मा पुगनुपर्छ । खचडमार्फत ढुवानी गर्दा महँगो हुने र स्याउ कुहिन खतराका कारण किसानले यो जोखिम उठाएका छैनन् ।

‘स्याउ फल्दा थियो, यत्रो स्याउ फल्‍यो बजार पुर्‍याउन कसो सरकारले सहयोग नगर्ला भन्ने थियो,’ किसान भोगेराज बुढा मगरले भने, ‘हेर्दाहिँदै स्याउ कुहिएर साकिन थाले ।’ फलेकामध्ये केही स्याउ बाग्लुङको बुर्तिबाड पुर्‍याइएको थियो । स्याउ राख्ने काटुन नहुँदा ती स्याउ पनि कुहिएर समस्या भयो । अनुदानवापत प्राप्त केही काटुन टाठाबाटले प्रयोग गरेको गुनासो किसानको छ ।

स्याउ किसान लक्ष्मीप्रसाद पुन मगरले किसानको लामो समयदेखिको मिहिनेत खेर गएको बताए । ३० रुपैयाँ प्रतिकिलो र प्रतिदाना ५ रुपैयाँका दरले पनि स्याउ विक्री नभएको उनले सुनाए । उधारोमै भए पनि स्याउ लैजाउ भन्दा पनि कसैले नलिएको उनको गुनासो छ । सरकारदेखि टाढा रहेको गाउँमा फलेका स्याउ विक्री नहुँदा किसानले सरकार भएको महसुस नै गर्न नपाएको उनले बताए ।

चीन पर्यटनमा दोस्रो, हवाईमा पहिलो

सुरज कुँवर (काठमाडौँ)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले डेढ महिनापछि सुरु हुन लागेको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२०’ लाई मद्दत गर्ने उद्देश्यले आफ्ना नागरिकलाई नेपाल घुम्न उत्प्रेरित गर्ने बताएपछि सरोकारवालाहरू उत्साहित भएका छन् ।

राष्ट्रपति विवादिबी भण्डारीले शनिबार आयोजना गरेको राजकीय रात्रिभोजमा सीले आफ्ना नागरिकलाई नेपाल घुम्न पठाउने प्रतिबद्धता जनाएपछि उनको भ्रमण पर्यटन क्षेत्रका लागि भन्नु महत्त्वपूर्ण भएको पर्यटनमन्त्री योगेश भट्टराईले कान्तिपुरसँग बताए । ‘भ्रमण वर्ष’ मनाउने तयारीमा रहेका बेला उहाँले आफ्ना नागरिकलाई नेपाल घुम्न उत्प्रेरित गर्ने बताउनुले ठूलो महत्त्व राख्छ,’ भट्टराईले भने । सीले शीतलनिवासमा आयोजित द्विपक्षीय वार्तामा पनि यस्तै प्रतिबद्धता जनाएको उनले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार चिनियाँ राष्ट्रपतिले गौतम बुद्धको जन्मथलो लुम्बिनीलाई प्रवर्द्धन गर्न प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीसँग प्रतिबद्धता जनाएका छन् । दक्षिण एसियाका अधिकांश मुलुकमा चिनियाँ पर्यटकको संख्या पहिलो स्थानमा छ । चिनियाँ राष्ट्रपति सीले आफ्नो विशेष आलेखमार्फत ‘दक्षिण एसियामा चिनियाँ नागरिकको छनोटको पहिलो गन्तव्य नेपाल भएको’ बताइसकेका छन् ।

आगामी वर्ष चिनियाँ पर्यटकको संख्या ५ लाख पुग्ने प्रक्षेपण पर्यटनमन्त्री भट्टराईले गरेका छन् । सन् २०१८ मा नेपालमा ११ लाख ७३ हजार विदेशी आएका थिए । यीमध्ये सबैभन्दा धेरै

भारतबाट २ लाख आएका थिए भने दोस्रो स्थानमा परेको चीनबाट नेपाल घुम्न आउने पर्यटकको संख्या १ लाख ५३ हजार थियो । सन् २०१७ मा पनि चीन दोस्रो स्थानमै थियो । पर्यटनमन्त्री भट्टराईले केही महिनामै नेपाल र चीनबीच हवाई सञ्जाल बृद्धि हुन गइरहेकाले चिनियाँ पर्यटकको आगमन बढ्ने विश्वास व्यक्त गरे ।

ट्रेकिङ एजेन्सिज अफ नेपाल (टान) का महासचिव सरिता लामाका अनुसार नेपाल आउने चिनियाँमध्ये अधिकांशले काठमाडौँ, ललितपुर, भक्तपुर, पोखरा र चितवन घुम्न र्चिच राख्ने गरेका छन् ।

दक्षिण एसियाका अधिकांश मुलुकमा चिनियाँ पर्यटकको संख्या पहिलो स्थानमा छ ।
नेपालमा भने भारतीयको संख्या बढी छ ।

‘चिनियाँहरू समूहमा सिटी टुर गर्न रुचाउँछन्,’ उनले भनिन्, ‘पदयात्रामा उनीहरूले खासै र्चिच नदेखाए पनि पुनर्हिलसम्म पुग्ने गरेका छन् ।’ नेपाल पर्वतारोहण संघका महासचिव टीकाराम गुरुङका अनुसार पछिल्ला दिन चिनियाँ नागरिकले नेपालका उच्च हिमाल आरोहणमा धेरै र्चिच राख्न थालेका छन् । ‘सगरमाथा उनीहरूको मुलुकबाट पनि चढ्न सकिन्छ तर नेपालबाट आरोहण गर्नुमा बढी आकर्षण मानिन्छ,’ गुरुङले भने । उनका अनुसार चिनियाँहरू सगरमाथा, ल्हासे, नुप्ते, मकालु, कञ्चनजंघा र

मनास्लु आरोहणमा धेरै र्चिच राख्छन् । पर्यटन विभागका अनुसार हाल सम्पन्न वसन्तकालीन हिमाल आरोहणका बेला ६० चिनियाँले सगरमाथा आरोहणको अनुमति लिएका थिए भने ५४ जनाले आरोहण गरेका थिए । हवाईतर्फ चीनबाट सातामा कम्तीमा ६० वटा उडान हुने गरेका छन् । नागरिक उड्डयन प्राधिकरणका अनुसार नेपालमा सबैभन्दा धेरै उडान गर्नेमा चीन पहिलो स्थानमा छ । चीनका ५ वटा र हङकङको क्याथे ड्र्यागनसहित ६ वटा एयरलाइन्सले सातामा ५४ वटा उडान गर्दै आएका छन् । चीनपछि भारत दोस्रो स्थानमा छ । भारतका दुइटा एयरलाइन्सले भारतको दिल्ली, मुम्बई र कोलकाताबाट काठमाडौँमा सातामा ३३ वटा उडान गर्छन् । हाल काठमाडौँमा २५ वटा विदेशी र तीनवटा नेपाली एयरलाइन्ससहित २८ वटा कम्पनीले सेवा दिइरहेका छन् । यी एयरलाइन्सले दैनिक ४५ हाराहारी उडान गर्छन् ।

चीनले साउन ११ गते बेइजिङमा दुई दिनसम्म चलेको नेपाल-चीन हवाई सेवा सम्मोत्ता पुनरावलोकन बैठकमा नेपाली एयरलाइन्सलाई बेइजिङ, सांघाई, ल्हासा, स्वाङ्माउ, कुमिङ, छेन्नु र सिआनमा उडान भर्नुका साथै अन्य आठवटा गन्तव्य आफैँ रोक्ने स्वतन्त्रता दिइसकेको छ । चाँडै नेपाल वायुसेवा निगम र हिमालय एयरलाइन्सले चीनमा उडान गर्ने घोषणा गरिसकेका छन् । पर्यटनमन्त्री भट्टराईले नेपाली वायुसेवाले उडान थालेपछि पर्यटकको संख्या बढ्ने कान्तिपुरसँग बताए ।

१४ कम्पनीको सेयर आउँदै

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौँ)

विभिन्न क्षेत्रका १४ कम्पनीको प्राथमिक तथा थप निष्कासन (आईपीओ/एफपीओ) बजारमा आउँदै छ । तीमध्ये १३ वटा कम्पनीले सेयर निष्कासनका लागि बोर्डमा आवेदन दिएका छन् भने एक जलविद्युत् कम्पनीले अनुमति पनि पाइसकेको छ ।

बोर्डबाट अनुमति पाएपछि ती सेयर बजारमा आउने छन् । बोर्डबाट अनुमति पाएको दुई महिनाभित्र सेयर निष्कासन गरिसक्नुपर्छ कानुनी व्यवस्था छ ।

बोर्डको तथ्यांकअनुसार १४ कम्पनीले कुल ४ अर्ब ५१ करोड ६६ लाख ७३ हजार ६ सय रुपैयाँ बराबरको ४ करोड ५१ लाख ६६ हजार ७ सय ३६ किता सेयर निष्कासनका लागि बोर्डमा आवेदन

दिएका छन् । तीमध्ये शिवथ्री हाइड्रोपावर कम्पनीले ३३ करोड ५१ लाख १४ हजार रुपैयाँका ३३ लाख ५१ हजार १ सय ४० किता सेयर निष्कासनका लागि यही असोज १ मा बोर्डबाट अनुमति पाइसकेको छ । सेयर निष्कासनका क्रममा रहेका कम्पनीमध्ये १० वटा जलविद्युत् कम्पनी छन् । ती कम्पनीले सेयर निष्कासन अनुमतिका लागि नेपाल धितोपत्र बोर्ड (सेबोर्न) मा अनुमति दिइसकेका छन् । सेयर निष्कासनका लागि आवेदन पठाइमा रहेका कम्पनीमा ९ वटा जलविद्युत् कम्पनी, ३ वटा अन्य र एक मर्चेन्ट बैंकिङ क्षेत्रका कम्पनी छन् । हाल सेयर निष्कासन अनुमति प्रक्रियामा रहेका कम्पनीमध्ये अधिकांशले स्थानीयवासीका र बाँकीले सर्वसाधारणका लागि सेयर निष्कासन

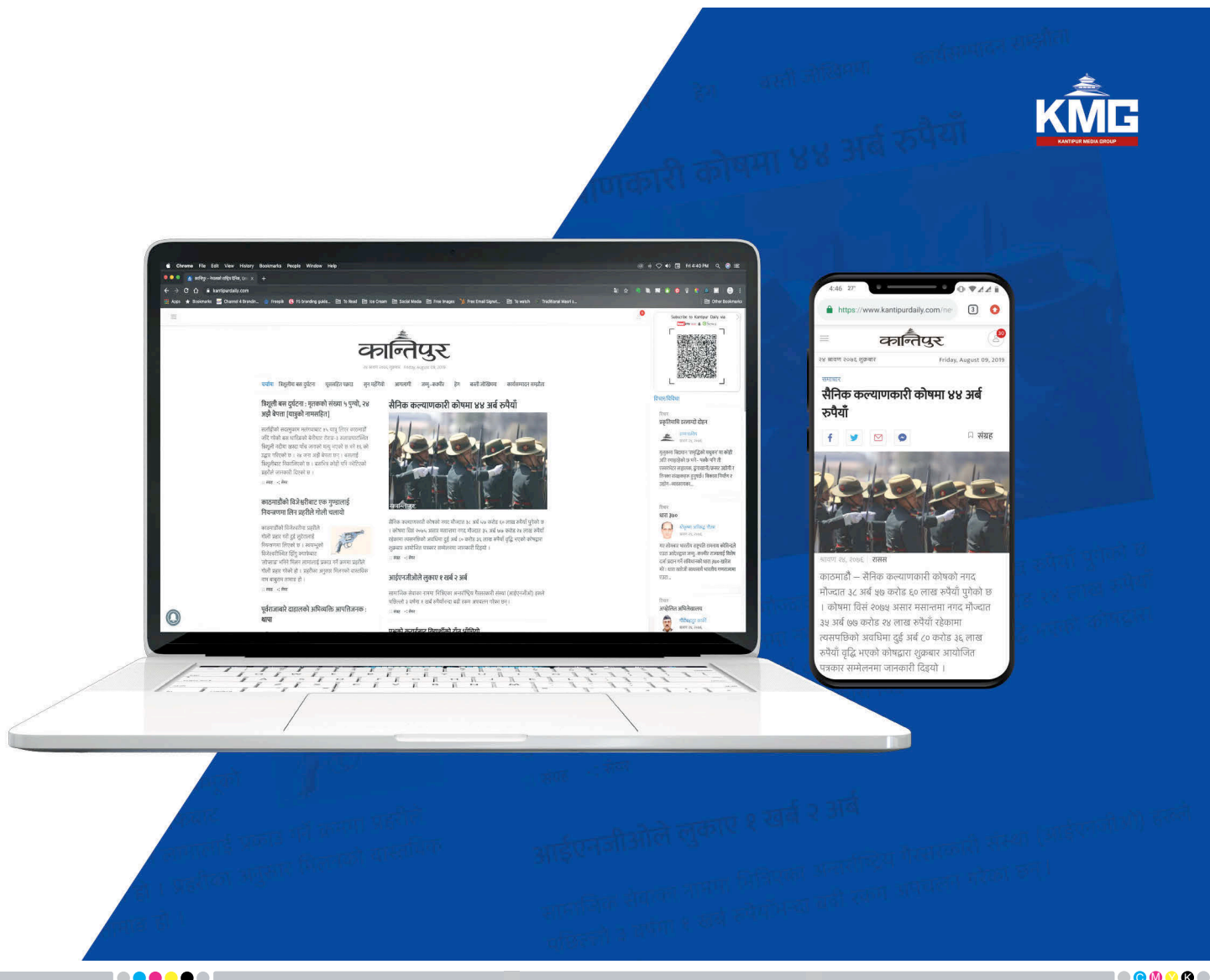
गर्न लागेका बोर्डले जनाएको छ । सेयर निष्कासनका लागि आवेदन दिएका जलविद्युत् क्षेत्रका कम्पनीमा तेह्रथुम पावर कम्पनी (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण), सीईडीबी हाइड्रो पावर डेभलपमेन्ट कम्पनी, शिवम् पावर (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण), गिनलाइफ हाइड्रोपावर (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण), लिक्ट्री इनर्जी कम्पनी (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण), युनाइटेड इडीमर्दी एन्ड आरबी हाइड्रोपावर (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण), सगरी हाइड्रो इनर्जी, मैलुङखोला जलविद्युत् (सर्वसाधारण) र माउन्टेन इनर्जी नेपाल (स्थानीय वासिन्दा र सर्वसाधारण) का लागि प्राथमिक सेयर निष्कासन गर्न लागेका हुन् ।

बाँकी पृष्ठ १२ >>

नेपालमा सर्वाधिक विक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

कान्तिपुर

कान्तिपुर दैनिकको आधिकारिक
अनलाइन न्युज पोर्टल अब
ekantipur.com भएको छ ।

रारामा भरिभराउ

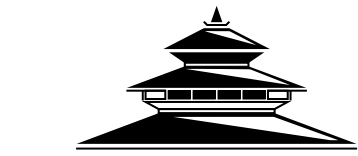

यूएईसँगको श्रम समझदारी कार्यान्वयन भएन

■ होम कार्की (काठमाडौं)

खेलकुद

तयारी पोखरामा

आसन्न १३ औं दक्षिण एसियाली खेलकुदमा भाग लिने बक्सिङका खेलाडी विशेष प्रशिक्षणका लागि आइतबार पोखरा गएका छन्। साग टोलीमा बक्सिङका महिला/पुरुषका १६ खेलाडी छन्। उनीहरूलाई उज्बेकिस्तानका आइबाका प्रशिक्षक एलिसर राखिमोमले प्रशिक्षण दिनेछन्।

एनआरएनए मैत्रीपूर्ण गल्फ

काठमाडौँ (कास)- रैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) स्पोर्ट्स कमिटीले आइतबार मैत्रीपूर्ण गल्फ प्रतियोगिता आयोजना गरेको छ। एनआरएनए र नेपाली टिम छुट्टयाएर गरिएको प्रतिस्पर्धामा नेपाली टोलीबाट अवकासप्राप्त मेजर दमन घले र एनआरएनए टोलीबाट लव गुरुङ (हड्कड) ले उपाधि जितेका छन्। गोकर्ण गल्फ कोर्समा भएको प्रतिस्पर्धामा नेपाली टोलीका वीवी श्रेष्ठ दोस्रो र मेजर रामबहादुर गुरुङ तेस्रो भए। लडोरेन्ट ड्राइभमा प्रभाकर अधिकारी, सर्वाधिक बर्डिजमा आरएम शेखन र क्लोजेस्ट टू पिनको पुरस्कार महेन्द्र मैनालीले पाए।

एनआरएनए टोलीबाट डम्बर घले (बेलायत) दोस्रो तथा नारायण गुरुङ (अमेरिका) ले तेस्रो स्थानमा चित्त बुझाए। लडोरेन्ट ड्राइभ ललित सुब्बा (हड्कड), सर्वाधिक बर्डिजमा प्रितम श्रेष्ठ (हड्कड) र क्लोजेस्ट टू पिनमा श्याम तामाङ (वहराइन) पुरस्कृत भए।

एनआरएनएको नवौँ सम्मेलनका लागि काठमाडौँ आइपुगेका विभिन्न देशमा रहेका नेपाली र काठमाडौँमा रहेका एमेच्योर गल्फ खेलाडीको प्रतियोगितामा सहभागी रहेको थियो। एनआरएनए टोलीका विजेतालाई संघको नवौँ सम्मेलन उद्घाटनका दिन पुरस्कृत गरिनेछ। एनआरएनएको हरेक सम्मेलनको पूर्वसन्ध्यामा आयोजना हुँदै आएको यस मैत्रीपूर्ण प्रतियोगिताको यो छैटौँ संस्करण हो।

एनआरएनएको टोलीमा पूर्व अध्यक्षद्वय शेष घले र जीवा लामिछाने, ओलम्पिक तेक्वान्दोमा पदक जित्ने एकमात्र खेलाडी विद्यान लामा, एनआरएनएका पूर्व कोषाध्यक्ष प्रितम श्रेष्ठ लगायत १६ गल्फरको सहभागिता थियो। नेपाली टोलीमा दमन घलेको संयोजकत्वमा पूर्व प्रधानसेनापति प्यारजंग थापालगायतको सहभागिता थियो।

विदेशमा खेल्ने सपना अधुरै

■ **एलपी देवकोटा** (जुम्ला)

गुठीचौर गाउँपालिका-३ का १४ वर्षे ईश्वर बुढा अन्तर्राष्ट्रिय तेक्वान्दो प्रतियोगितामा भाग लिन कात्तिक १ मा थाइल्याण्ड जाने अन्तिम तयारीमा थिए। उनले त्यसका लागि आवश्यक अभ्यासबमेलत गरिरहेकै थिए। तर प्रशिक्षण लिएर घर फर्कने क्रममा भालुले आक्रमण परेपछि उनको थाइल्याण्ड जाने सपना अधुरै बनेको छ।

दसैँ विदामा पनि तेक्वान्दोको प्रशिक्षण लिइरहेका ईश्वर घर फर्कने क्रममा भालुको आक्रमणमा परेका हुन्। भालुको आक्रमणबाट उनको बायाँ हात ५ ठाउँमा भाँचिएको छ। 'प्रशिक्षण लिएर दसैँ मनाउत घर जाने क्रममा भालुले लखेटेो,' उनले भने, 'जाँत कोर्सस गरे पनि बच्न सकिएन। अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता खेल्ने सपना तूलिएको छ।'

उनीमाथि आक्रमण भएपछि गुठीचौर गाउँपालिकाको कारज्वाला गाउँमा भालुको त्रास फैलिएको छ। उनीसँगै स्थानीय ५ जना भालुको आक्रमणबाट घाइते भएका छन्।

विभिन्न प्रतियोगितामा स्वर्ण पदक हात पारेपछि पहिलोपल्ट अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा भाग लिने जाने अवसर पाएका थिए उनले। 'थाइल्याण्ड जानका लागि सबै तयारी पूरा भइसकेको थियो,' उनले भने, 'दसैँ

मनाएर कात्तिक १ गते घरबाट हिँड्ने सुरसारमा थिएँ, आक्रमणपछि सबै सपना चकनाचूर भयो।'

सल्यान, काठमाडौँ र सुर्खेतमा आयोजना गरिएको प्रतियोगितामा पदक जितेपछि ईश्वरको थाइल्याण्ड जाने ढोका खुलेको हो। उनका अनुसार कात्तिक ६ देखि थाइल्याण्डमा नवौँ अन्तर्राष्ट्रिय तेक्वान्दो प्रतियोगिता-२०१९ हुँदै छ। उनी ३४ केजी तौललाई छनोट भएका थिए। 'पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा सहभागी भएर पदक जित्छु भने ढोको थियो,' उनले भने, 'त्यसका लागि प्रशिक्षण र अभ्यास पनि निर्याप्त गरेको थिएँ।'

तर, मेरा लागि त्यो प्रतियोगिता पहिलो गांसमै ढुंगा बन्यो।' नेपालबाट उनीसहित ५ खेलाडी थाइल्याण्ड जाने तय थियो।

पेरिस (एएफपी)- इटालीले शनिवार युरो २०२० को छनोट यात्रा निश्चित गरेको छ। उसले आफ्नो समूह 'जे' मा शतप्रतिशत जित कायम राख्दै प्रिसलाई २-० ले हरायो। छनोटमा इटालीको यो लगातार सातौँ जित हो। चेल्सीका मिडफिल्डर जोर्गिन्होले पेनाल्टीबाट ६३ औँ मिनेटमा पहिलो गोल गरे। त्यसयता युभेन्टसका फरबार्ड फेर्डेरिको बर्नाडेस्कीले ७८ औँ मिनेटमा दोस्रो गोल थपे। छनोटका तीन खेल अगाडि नै २१ अंकसहित रोबर्टो मानचिनीको टिम छनोट भएको हो। चारपल्टको विश्व च्याम्पियन इटाली सन् २०१८ को विश्वकपमा छनोट हुन असफल रहेको थियो। यसपल्टको युरो १२ देशले आयोजना गर्दै छ। त्यसमध्ये एउटा देश इटाली पनि हो। प्रतियोगिताको सुरुआत १२ जुनमा रोममा हुने खेलबाट हुनेछ। पछिल्लो युरोमा पनि छनोट हुन असफल इटालियन फुटबलका लागि त्यो समय सर्वाधिक खराब मानिएको थियो। अब भने इटाली फेरि विश्व फुटबलको मूलधारमा फर्केको छ।

इटालीले सन् १९६८ मा युरो जितेको थियो। हामीले प्राप्त गरेको यो सफलताले पुरा इटालीको फुटबललाई नै ठूलो राहत दिएको छ। त्यसैले हामी निकै खुसी छौं,' खेलपनि प्रशिक्षक रोबर्टो मान्चिनीले प्रतिक्रिया दिए। यसै समूहको अर्को खेलमा बोल्सिया हर्जगोभानले फिनल्यान्डलाई ४-१ ले हरायो। यसअघि जोसु किडले ९४ औँ मिनेटमा पेनाल्टीबाट गोल गरेपछि नवैले तीनपल्टको च्याम्पियन स्पेनलाई नाटकीय रूपमा १-१ को बराबरीमा रोकेको छ। यो नाँतजापछि स्पेनले युरो छनोट निश्चित गर्न अर्को कुनूपनेछ। स्पेन विजयी रहेर अरू नाँतजा आफूअनुकूल आएको भए रोबर्ट मोरेनोको टिम अर्को वर्ष हुने प्रतियोगिताका लागि छनोट हुने निश्चित थियो।

छनोटको समूह 'एफ' को अर्को खेलमा रोमानियाले फारो आयरल्यान्डलाई ३-० ले हरायो।

युरो २०२० को लागि छनोट भएपछि इटालीका खेलाडीको खुसी।

अधिल्लोपल्ट इटाली छनोट हुन सकेको थिएन।

तस्विर : एएफपी

यस्तै स्विडेनले माल्टामाथि सजिलो ४-० को जित निकाल्यो। अब स्पेनले आफ्नो छनोट यात्रा निश्चित गर्न मंगलवार हुने खेलमा स्विडेनलाई हराउनु पर्नेछ। छनोटको तीन चरणको खेल बाँकी रहेको स्थितिमा आफ्नो नाममा राखेका गोलरक्षक इकर कासियासलाई उछिन्ने। रामोस गोलरक्षकबाहेक आफ्नो देशका लागि सर्वाधिक खेल खेल्ने युरोपकै

उनी स्पेनका लागि सर्वाधिक अन्तर्राष्ट्रिय खेल खेल्ने खेलाडी पनि भएका छन्। उनले आफ्नो देशका लागि १ सय ६८ औँ क्याप जित्ने क्रममा यसअघि स्पेनका लागि सर्वाधिक खेल खेलेको कीर्तिमान आफ्नो नाममा राखेका गोलरक्षक इकर कासियासलाई उछिन्ने। रामोस गोलरक्षकबाहेक आफ्नो देशका लागि सर्वाधिक खेल खेल्ने युरोपकै

शीर्ष खेलाडी पनि बनेका छन्। ओस्लोमा भएको खेलमा स्पेनले सौल निगुइजको गोलले ४७ औँ मिनेटमा अग्रता लिएको थियो। तर त्यो अग्रता अन्तिम समयमा आएर टुंगिएको हो। छनोटको समूह 'डी' मा जर्जिया र आयरल्यान्डले गोलरहित बराबरी खेले भने डेनमार्कले स्विटजरल्यान्डलाई १-० ले हरायो। त्यसमा युसुफ पोल्सनले निर्णायक गोल गरे।

ऋचाको स्मृतिमा क्रिकेट सुरु

अस्ट्रेलिया (कास)- मेलबर्नमा ऋचा श्रेष्ठको स्मृतिमा भिक्टोरिया राज्यस्तरीय क्रिकेट प्रतियोगिता आइतबार सुरु भएको छ।

सन् २०१४ मा अस्ट्रेलिया आएका ऋचाको जुलाईमा क्यान्सर रोगको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको थियो। नेपालको क्रिकेट क्षेत्रमा सक्रिय रहेको परिवारसँग सम्बन्धित रहेकी उनको स्मृतिमा राज्यस्तरीय क्रिकेट आयोजना गरिएको आयोजक सगरमाथा क्रिकेट क्लबले जनाएको छ। ऋचाका बुवा नरेशकुमार श्रेष्ठ नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) पूर्व उपाध्यक्ष हुन्। उनका दाजु युनिल श्रेष्ठ र भाइ मन्जित श्रेष्ठ नेपालका पूर्व राष्ट्रिय खेलाडी हुन्। अहिले अस्ट्रेलियामै रहेका नरेशकुमारले ऋचाले कलिलै उमेरमा संसार छोडेर गए पनि क्रिकेटसँग धेरै लगाव रहेकाले उनको स्मृतिमा प्रतियोगिता आयोजना गरिएको बताए।

आयोजक संस्थाका पूर्व अध्यक्ष विवेक श्रेष्ठका अनुसार प्रतियोगितामा भिक्टोरियामा राज्यमा रहेका विभिन्न ८ नेपाली क्रिकेट टोलीले सहभागिता रहेको छ। लिग चरणमा २० ओभरको खेल हुने स्पर्धा हरेक आइतबार गरी ६ सातासम्म चल्ने उनले बताए। आइतबार एसीसी व्रिलियन्टले द हिमालयन र नारे किंग्सले आरआरसीलाई हराए। एससीसी 'ए' ले गोर्खाली क्रिकेट क्लब तथा आरआरसी 'ए' ले एक्सपर्टविरुद्ध जित पाएका थिए।

ज्ञानोदय र पाल्पाली विजयी

■ **सबजु पौडेल** (रूपन्देही)

सर्वोत्तम सिमेन्ट तेस्रो तिलोत्तमा प्रिमियर लिग क्रिकेटमा आइतबार रेन्बो ज्ञानोदय गोल्डेन्स र पाल्पाली लिजेन्ड्स विजयी भएका छन्।

ज्ञानोदयले तिनान टाइटन्सलाई २९ रनले पराजित गरेको हो। ज्ञानोदयले २० ओभरमा ८ विकेट गुमाएर १ सय ५४ रन बनायो। तिनान टाइटन्सले पूरा २० ओभर खेले पनि १ सय २५ रनमात्र बनाउन सक्यो। ज्ञानोदयको जितमा सुनील धमलाले अलराउन्ड प्रदर्शन गरेका छन्। उनले ३ विकेट लिनुका साथै २५ रन जोडेका थिए। सुनील नै खेलको म्यान अफ द म्याच भए। सुनीलसँगै ज्ञानोदयका लागि शंकर रानाले अर्धशतक बनाएका थिए। उनले ५५ रनको योगदान गरे। तिनानका लागि अर्जुन गिरीले ४४ रन जोडे भने अन्य खेलाडीको प्रदर्शन सन्तोषजनक रहेन। ज्ञानोदयबाट जित्नेद सहनी र कमल ओलीले १-१ विकेट लिएका थिए। ज्ञानोदयका अर्धशतक बनाएका शंकर राना मोस्ट भ्यालुएबल प्लेयर भए।

<div> <div></div> <div> राज बुअरी प्रा. लि. नवलपरासी, नेपाल </div> </div>											
मूख्य सूची सम्बन्धी सूचना											
यस उद्योगबाट उत्पादित बियर नेपालभर यहि मिति २०७६-०६-२७ देखि निम्न मूल्यमा विक्री वितरण गरिने हुँदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।											
ब्राण्डको नाम	नेशनल डिष्टिब्युटर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	नेशनल डिष्टिब्युटर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	डिष्टिब्युटर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	डिष्टिब्युटर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	होलसेलर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	होलसेलर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	रिटेलर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	रिटेलर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	उपभोक्ता मूल्य मु.अ.क. समेत		
Namaste Strong Beer (6.8%)	६५०	२, ८३४.००	२८.००	२, ८६२.००	१००.००	२, ७६२.००	६३.००	३, ०२५.००	२७५.००	३, ३००.००	२७५.००
नोट: उपरोक्त मूल्यमा कानून बमोजिमको छुट दिन सकिने छ ।											

Government of Nepal
Office of the Prime Minister and Council of Ministers

Public Procurement Monitoring Office

Invitation for Application for Procurement Trainer

(Published date: 2076 Ashwin 27 (Oct 14, 2019, Monday))

Public Procurement Monitoring Office (PPMO) of Government of Nepal is implementing Integrated Public Finance Management Reform Project (IPFMRP) with financial supports from the International Development Association (World Bank). The Project includes, inter alia, a component for furthering policy reform and capacity development under which about 1100 persons including government officials and other stakeholders will receive training in various areas of Public Procurement. To deliver this training program with other regular procurement trainings, PPMO would like to update and expand the existing trainers' pool/roster.

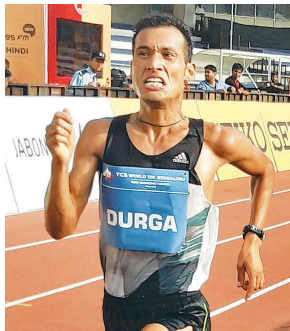
Against this backdrop, this is to invite qualified interested applicants from the public and private sector, universities and other institutes to express their interest and apply as an applicant with prescribed CVs format and application to be prospective National Trainer of PPMO trainers' pool. The detail information including qualifications & brief TORs, prescribed CVs format and application form can be obtained from PPMO or downloaded from website (<https://ppmo.gov.np>). The application should be submitted and registered in PPMO office, Tahachal within 10 days (not later than 24 Oct/7 Kartik, Thursday) of this notice during office time. Electronic application or application by e-mail will not be accepted.

<div> <div></div> <div> विजय डिस्टिलरी प्रा. लि. नवलपरासी, नेपाल </div> </div>											
मूख्य सूची सम्बन्धी सूचना											
यस उद्योगबाट उत्पादित ४० यू.पी. शक्तिको मदिरा नेपालभर यहि मिति २०७६-०६-२७ देखि निम्न मूल्यमा विक्री वितरण गरिने हुँदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।											
ब्राण्डको नाम	शक्ति यू.पि.	मि. लि.	नेशनल डिष्टिब्युटर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	नेशनल डिष्टिब्युटर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	डिष्टिब्युटर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	डिष्टिब्युटर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	होलसेलर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	होलसेलर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	रिटेलर्स मूल्य मु.अ.क. समेत	रिटेलर्स कमिशन मु.अ.क. समेत	उपभोक्ता मूल्य मु.अ.क. समेत
Red Russian	४०	७५० ३७५ १८०	९, ७७९.०० ९, ७७९.०० ९, ७७९.००	४४०.०० ४४०.०० ४४०.००	१०, २१९.०० १०, २१९.०० १०, २१९.००	५६२.०० ५६२.०० ५६२.००	१०, ७८१.०० १०, ७८१.०० १०, ७८१.००	५९३.०० ५९३.०० ५९३.००	११, ३७४.०० ११, ३७४.०० ११, ३७४.००	६२६.०० ६२६.०० ६२६.००	१२, ०००.०० १२, ०००.०० १२, ०००.००
Blue Diamond	४०	७५० ३७५ १८०	८, ६०५.०० ८, ६०५.०० ८, ६०५.००	३८७.०० ३८७.०० ३८७.००	८, ९९२.०० ८, ९९२.०० ८, ९९२.००	४९५.०० ४९५.०० ४९५.००	९, ४८७.०० ९, ४८७.०० ९, ४८७.००	५२२.०० ५२२.०० ५२२.००	१०, ००९.०० १०, ००९.०० १०, ००९.००	५५१.०० ५५१.०० ५५१.००	१०, ५६०.०० १०, ५६०.०० १०, ५६०.००
नोट: उपरोक्त मूल्यमा कानून बमोजिमको छुट दिन सकिने छ ।											

दुर्गालाई स्वर्ण

काठमाडौँ (कास)- नेपाली धावक दुर्गा बुढाले भारतको ५९ औँ राष्ट्रिय खुला एथलेटिक्स च्याम्पियनसिपअन्तर्गत ३ हजार मिटर स्टिपलचेसमा स्वर्ण पदक जितेका छन्। भारतीय सेनाको प्रतिनिधित्व गर्दै प्रतियोगितामा सहभागिता जनाएका उनले ८ मिनेट ४४.९६ सेकेन्डमा दूरी पार गर्दै स्वर्ण जितेका हुन्।

जुम्लामा जन्मिएका २९ वर्षीय धावक दुर्गाले राँचीस्थित बिसा मुन्डा एथलेटिक्स रंगशालामा आइतबार साँझ सम्पन्न स्पर्धामा सुरुदेखि नै अग्रता कायम गरेका थिए। स्वर्ण पदक जित्ने क्रममा उनले निकटतम प्रतिस्पर्धी आफ्नै विभागका शंकरलाल स्वामीलाई करिब १० सेकेन्डले पछि पारे। शंकरले ८ मिनेट ५४.०३ सेकेन्डमा दूरी पूरा गरी रजत जिते। कांस्य विजेता हरियाणाका वाल किसनले ९ मिनेट ०३.२२ सेकेन्डमा दूरी

पार गरे। वैशाखमा प्रदेश ५ मा सम्पन्न आठौँ राष्ट्रिय खेलकुदमा जुम्लाबाट खेलेका दुर्गाले १० हजार मिटरमा स्वर्ण जितेका थिए भने ५ हजार र म्याराथनमा रजत पदक जितेका थिए। दुर्गा यसै वर्षको जेठ महिनामा सम्पन्न नवौँ कान्तिपुर हाफ म्याराथनमा दोस्रो भएका थिए।

साफ यू-१५ फुटबल

नेपाल जितविहीन

भुटानी खेलाडीको बीचबाट बल निकाल्दै नेपालकी प्रीति राई। तस्विर सौजन्य : एनएसजेफ

काठिपुर् संवाददाता

(काठमाडौँ)

साफ यू-१५ महिला फुटबल प्रतियोगितामा नेपाल जितविहीन हुँदै घर फर्किने भएको छ। लिग चरणमा यसअधिका दुवै खेलमा पराजित हुँदै प्रतियोगिताबाट बाहिरिइसकेको नेपाली टिम आइतबार घरेलु टोली भुटानसँग १-१ गोलको बराबरीमा रोकिएको थियो।

साबिक विजेता भारत, पहिलो संस्करणको विजेता बंगलादेशसहित ४ टोलीसम्मिलित प्रतियोगितामा नेपाल तेस्रो भएको छ। राउन्ड रौबिन लिग प्रणालीमा खेलाइएको खेलमा जितविहीन रहँदै १-१ अंक जोडे पनि नेपालले गोलअन्तरमा भुटानलाई पछि पारेको हो।

सन् २०१७ को पहिलो संस्करणमा पनि चार टिमको सहभागिता थियो। त्यतिबेला पनि नेपालले जित निकाल्न सकेको थिएन। तर गत संस्करणमा भने समूह 'बी' को उपविजेता बन्दै नेपाल

संमिफाइनल पुग्दा भारतसँग पराजित भएको थियो। यसपल्ट नेपालको प्रदर्शन खस्किएको थियो। यसअघि पहिलो खेलमा भारतसँग ४-१ ले पराजित भएको नेपाली टोली दोस्रो खेलमा बंगलादेशसँग २-१ ले स्तब्ध भयो।

आइतबार चाड्ग्लीमियाइड रंगशालामा पहिलो हाफ गोलरहित बराबरी खेलेको नेपालले दोस्रो हाफको सुरुमै अग्रता बनाएको थियो। ५० औँ मिनेटमा निकिता थोकले गोल गरेकी थिइन्। नेपालको अग्रता धेरैबेर टिकेन। ६७ औँ मिनेटमा भुटानकी देवी इशामेले बराबरी गोल फर्काइन्। त्यसयता दुवै टिमले गोल गर्न सकेन।

प्रतियोगिताको उपाधिका लागि भारत र बंगलादेश मंगलबार भिड्नेछन्। लिग चरणको अन्तिम खेलमा यी दुई टोलीले १-१ गोलको बराबरी खेले। गोलअन्तरका आधारमा भारत शीर्ष र बंगलादेश दोस्रो स्थानमा रहँदै फाइनलमा पुगेका हुन्।

त्यो ९ गोलको भेट्का

द वर्षपछि जोर्डनसँग भेट्दै

■ **राजु छिसिड** (काठमाडौं)

इंग्लिस प्रिमियर लिग क्लब टोटेनहम हर्टस्परका 'लिजेन्ड' ग्राहम रोबर्ट्सले मुख्य प्रशिक्षक भएर सप्ताहलेको नेपाली टिमलाई त्यतिवेला निकै राम्रो मानिएको थियो। उनले आफ्ना रक्षापंक्तिलाई 'विश्व स्तरीय' भन्ने गर्थे। तर, नेपाली टिम अम्मान अन्तर्राष्ट्रिय रंगशालामा जोर्डनविरुद्ध (जुलाई २३, २०११) निरीह बन्यो। १-० ले खेल हाऱ्यो। टिमको तयारी र प्रशिक्षक-खेलाडीको आत्मविश्वासको आधारमा 'कल्याना बाहिर' को नतिजा थियो त्यो।

प्रशिक्षक रोबर्ट्सले काठमाडौं फर्केपछि आफ्नो 'वल्ड क्लास' डिफेन्सलाई लिएर 'नो गुड' मात्रै भने। थप प्रतिक्रिया दिन चाहेनन्। खेलाडीहरू पनि चुपचाप नै रहे। त्यो टोलीका कप्तान थिए, सागर थापा। अम्मानमा ९ गोल बेहोरेको ५ दिनभित्रै नेपालले त्यही जोर्डनी टिमलाई दशरथ रंगशालामा १-१ को बराबरीमा रोकेको थियो। त्यो (अम्मान) खेलको आधारमा यो (काठमाडौं) को नतिजा पनि सोच बाहिरकै थियो। विश्वकपमा छनोट हुने योजना बनाएको टिमलाई बराबरीमा रोकेपछि कप्तान थापाले भनेका थिए, 'हामीले मात्रै होइन, मातृभूमिको माटोले हाम्नाई पनि चिन्दोरहेछ।'।

जोर्डनविरुद्ध ती दुवै खेल विश्वकप २०१५ छनोटको प्ले-अफ (दोस्रो चरण) थियो, जसको लागि नेपाली टिम दुई लेगमा इस्ट टिमोरलाई ७-१ ले हराएर योग्य भएको थियो। अक्टोबर २३ (अम्मान) र २८ (काठमाडौं) मा भएका दुवै खेलमा पूरा समय गोलपोस्ट सप्ताहले काम गरेका थिए, किरण चेम्जोङले। टोलीका कप्तान सागर, उपकप्तान सन्दीप राई, डिफेन्डर विकाससिंह क्षेत्री, गोलकिपर रितेश थापा, पूर्व खेलाडी अञ्जन केसीमाथि खेलामैलेमतोको आरोपमा एसियाली फुटबल महासंघ (एएफसी) ले आजीवन प्रतिबन्ध लगायो। सागरपछि 'आर्मब्यान्ड' लगाएका अनिल गुरुङले संन्यास लिए अनि कप्तान बनेका विराज महर्जन अहिलेको टिममा अटाएनन्। त्यसैले यो विश्वकप २०२२ छनोटमा नेपाली टिमको कप्तानी गर्ने अवसर पाएका छन् किरणले।

'पहिलेको टिम राम्रै थियो। अनुभवी खेलाडीको टिम थियो। हामी एक-दुई जना मात्रै जुनियर थियौं,' आठ वर्षअघिको टिमको

प्रदर्शनबारे गोलकिपर किरणले खासै सम्झन चाहैनन्, 'म आफै अपरिपक्व थिएँ। खेलन पाए हुन्थ्यो भन्ने थियो, त्यसैमा खुसी थिएँ। धेरै कुरा याद छैन।' वर्षामा रूफ्दै दशरथ रंगशालामा सन्तोष साहुखलको लोभलाग्दो पासमा भरत खवासको गोलले जोर्डनलाई १-१ मा रोकेको खेलबारे उनले भने, 'घरेलु मैदानमा राम्रै खेल्यौं। हामीलाई मौसमले साथ दियो। वर्षाले जोर्डनलाई अण्डाचरो बनायो, हामीलाई साथ दियो।'।

नेपालले फेरि विश्वकप छनोटमा जोर्डनको सामना गर्दै छ। जोर्डनको घेलु मैदानमा प्रतिस्पर्धा गर्न नेपाली टिम शानबारे अस्ट्रेलियाको सिड्नीबाट अम्मान पुगिसकेको छ। र, त्यही १-० ले हारेको मैदानमै नेपालले आठ वर्षपछि उस्तै बलियो अरब मुलुकविरुद्ध मंगलबार प्रतिस्पर्धा गर्दै छ। अम्मान पुगेको नेपाली टिमका सबैभन्दा सिनियर खेलाडी हुन् किरण। उनले ६२ क्याप जितेका छन्। एक खेल कम खेलेका छन् रोहित चन्दले। अहिले अम्मान पुगेको नेपाली टिममा ५० वट्टी खेलेका खेलाडी यी दुईमात्रै हुन्। त्यसैले किरण भन्छन्, 'यो टिम नराम्रो छैन। युवा खेलाडी बाहुल्य छ। नयाँ खेलाडी धेरै छन्।'।

किरणसँगै रोहितले जोर्डनविरुद्ध दुवै खेल सेंटर-ब्याकमा खेल्थे, अहिले अगाडि बढेका छन् मिडीफिल्डमा। विंगर सुजन श्रेष्ठ अम्मान पुगे पनि मैदानमा ओर्लेन पाएका थिएनन्। उनी स्वदेशको बराबरी खेलमा भने जगजित श्रेष्ठको स्थान लिँदै ७७ औं मिनेटमा मैदानमा प्रवेश गरेका थिए। किरण, रोहित र सुजनबाहेक अहिलेका बाँकी २० खेलाडीको लागि नयाँ प्रतिद्वन्द्वी हो जोर्डन। नेपाली टिम पाँचपल्ट विश्वकप खेलेको अस्ट्रेलियाविरुद्ध बिहीवार कप्तानी गर्ने अवसर पाएका छन् किरणले।

२०७२ वैशाख १२ को महाभूकम्पयता

अस्ट्रेलियामा अभ्यास गर्नेक्रममा नेपाली राष्ट्रिय फुटबल टोलीका खेलाडी। अस्ट्रेलियाविरुद्ध खेले को नेपाली टोली। *फाइल तस्विर : हैमन्त श्रेष्ठ*

नेपाली टिमको नियमित अभ्यास गर्ने स्थान हो सातदोबाटोस्थित एन्फा कम्प्लेक्स। यहाँ अन्तर्राष्ट्रिय फुटबल महासंघ (फिफा) ले दिएको 'आर्टिफिसियल टर्फ' विछुयाइएको छ। यसैमा हुन्छ नेपाली टिमको तयारी।

हामीले आर्टिफिसियल टर्फमा अभ्यास गर्‍यौं। विश्वकप छनोट घाँसे मैदानमा खेल्नुपर्छ, खेल्नरहेका छौं। त्यसैले हामीलाई मैदानले पनि प्रदर्शनमा धेरै फरक पारिरहेको छ,' कप्तान किरणले अम्मानबाट भने, 'मैदानअनुसार बलको गति नै फरक हुन्छ। आर्टिफिसियल टर्फको तुलनामा घाँसे मैदानमा बलको गति एकदमै तीव्र हुन्छ। यस्तोमा खेलन हामीलाई गाह्रो भइरहेको छ।' नेपाली टिमले दसैँआघि अस्ट्रेलिया पुगेपछि मात्रै घाँसे मैदानमा अभ्यास गर्न थालेको हो। किरणका अनुसार आइतबार अम्मानमा पनि घाँसे मैदानमै एक घण्टा 'हल्का अभ्यास' गरियो।

बलियो प्रतिद्वन्द्वी

फिफा वरीयतामा ६३ स्थानमाथिको प्रतिद्वन्द्वीसँग हुने खेलबारे किरणले भने, 'जोर्डन बलियो टिम हो। यो छनोटका सबै टिम हामीभन्दा बलिया हुन्। अस्ट्रेलियाविरुद्ध राम्रै भयो। गल्लीहरू सुधार गर्दै जाने हो। खेलमा सबैले जित्नका लागि खेल्छन्, हामी पनि जित्नकै लागि खेलेछौं।'।

वरीयतामा ११७ स्थानमाथिको अस्ट्रेलियाविरुद्ध ५-० को हारबारे किरणले भने, 'ईंग्लिस प्रिमियर लिग, जर्मन बुन्डेसलिगाका खेलाडीहरू रहेको टिमविरुद्ध हाम्रो पहिलो अनुभव हो। त्यसैले

नेपाल

पछिल्ला ५ खेल

गोल	प्रतिद्वन्द्वी	प्रतियोगिता	स्थान	मिति
हार	०-२	मलेसिया	मैत्रीपूर्ण	२ जुन २०१९
बराबर	१-१	चाइनिज ताइपेई	मैत्रीपूर्ण	६ जुन २०१९
हार	०-७	कुवेत	विश्वकप छनोट	५ सेप्टेम्बर ०१९
जित	२-०	चाइनिज ताइपेई	विश्वकप छनोट	१० सेप्टेम्बर २०१९
हार	०-५	अस्ट्रेलिया	विश्वकप छनोट	१० अक्टोबर २०१९

जोर्डन

नतिजा	गोल	प्रतिद्वन्द्वी	प्रतियोगिता	स्थान	मिति
जित	१-०	मलेसिया	मैत्रीपूर्ण	क्वालालम्पुर	३० अगस्ट २०१९
जित	२-१	चाइनिज ताइपेई	विश्वकप छनोट	ताइपेई	५ सेप्टेम्बर २०१९
हार	२-४	पाराग्वे	मैत्रीपूर्ण	अम्मान	१० सेप्टेम्बर २०१९
बराबर	०-०	सिंगापुर	मैत्रीपूर्ण	अम्मान	५ अक्टोबर २०१९
बराबर	०-०	कुवेत	विश्वकप छनोट	अम्मान	१० अक्टोबर २०१९

विश्वकप छनोट समूह बी						
टिम	खेल	जित	ड्र	हार	गोल	अंक
अस्ट्रेलिया	२	२	-	-	८-०	६
कुवेत	३	१	१	१	७-३	४
जोर्डन	२	१	१	-	२-१	४
नेपाल	३	१	-	२	२-१२	३
चाइनिज ताइपेई	२	-	-	२	१-४	-

हेड-टु-हेड		
नेपाल		जोर्डन
२	खेल	२
-	जित	१
१	बराबर	१
१	हार	१
१	गोल	१०

अस्ट्रेलियाविरुद्ध यतिको संघर्ष गर्नु राम्रो हो। मैले अझै राम्रो गरेको भए नतिजा अझै राम्रो आउन सक्थ्यो भन्ने लागिरहेको छ। घरेलु मैदानमा योभन्दा राम्रो नतिजा निकाल्नसक्छौं भन्ने आस छ।'।

कुवेत सिटीमा बेहोरेको ७-० को नसोचिएको नतिजाबारे उनी बोले, 'हाम्रो टिम राम्रै छ। कुवेत गएको टिम नराम्रो होइन। मलाई 'प्रिप' लिन पनि राम्रो भएको थियो। मौसम (गर्मी) को कारण पनि खेल नसकेजस्तो लाग्यो। हाम्रो त्यही टिमले चाइनिज ताइपेईलाई पराजित गर्‍यौं। अस्ट्रेलियामा जुफारु खेल देखायौं।' उनले अम्मानको मौसमबारे भने, 'औसत तापक्रम ३०-३१ डिग्री सेल्सियस रहेछ र यो नेपालकै जस्तो मौसम हो। हाम्रो खेल साँफ हुँदै छ। त्यसैले मौसमले जोर्डनविरुद्ध असर गर्ने छैन।'।

साउदी अरेबिया, इरान र कतारी लिगका अभ्यवी खेलाडी समावेश जोर्डनी टिमले विहीवार कुवेतविरुद्ध गोलरहित खेलेको थियो। उसले छनोटको पहिलो खेलमा ताइवानमा २-१ को जित निकाल्न निकै संघर्ष गरेको थियो। तर, सन् २०१२-१६ मा बेल्जियमका व्यवस्थापक मार्क विल्मोट्सका सहायक रहेका भिडाल वोर्केल्म्यान्सले सप्ताहलेको जोर्डनी टिम नेपालका लागि निकै बलियो प्रतिद्वन्द्वी हो। जोर्डनलाई अस्ट्रेलियाजस्तिकै राम्रो मानिंदैन। तर, जनवरीमा भएको एसियन कपमा जोर्डनले अस्ट्रेलियालाई १-० ले हराएको थियो। अर्को एसियाली महारथी साउदीलाई अगस्टमा भएको पश्चिम एसियाली च्याम्पियनसिपमा ३-० ले पराजित गरेको जोर्डन उच्चस्तरकै टिम हो। जोर्डनी टिमविरुद्ध पनि नेपालका प्रशिक्षक योहान कालिलने रक्षात्मक खेलमै जोड दिन सक्छन्।

भारतको कीर्तिमानी टेस्ट जित

शुक्रलाई उपाधि

पुने (एएफपी)- उमेश यादवको प्रभावशाली बलिडप्रेरित भारतले दक्षिण अफ्रिकालाई आइतबार दोस्रो टेस्टमा एक इनिङ्स र १ सय ३७ रनले पराजित गरेको छ। यो घरेलु मैदानमा भारतको लगातार ११ औं शुभला जित हो।

फलोअन गर्न बाध्य दक्षिण अफ्रिका चौथो दिन अन्तिम सत्रमा १ सय ८९ रन बनाएर अलआउट भयो। यससँगै भारतले तीन टेस्टको शुंखलामा २-० को अग्रता पनि लिएको छ। भेनोन फिलान्डर र केशव महाराजले आठौं विकेटमा ५६ रनको साझेदारी गरेका थिए। त्यसले भारत जितका लागि केही समय कुन बाध्य भएको थियो।

फिलान्डरले ३७ र केशवले २२ रन बनाए। उमेशले फिलान्डरको विकेट लिएपछि भारत जित नजिक पुगेको हो। उनले आफ्नो तेस्रो विकेटका रूपमा कागिसो रवाडालाई आउट गरे। रवीन्द्र जडेजाले केशवलाई एलबीडब्लू धरापमा पारेपछि भारतको जित औपचारिकता पूरा भएको थियो। रवाडाले ४ रन बनाए। जडेजाले ५२ रनमा ३ विकेट लिए। यससँगै भारतले अस्ट्रेलियाको नाममा रहेको १० घरेलु शुंखला जितलाई उछिनेको छ।

यस्तै भारतले यो जितपछि विश्व टेस्ट च्याम्पियनसिपको शीर्षस्थानमा आफ्नो पकड बलियो बनाएको छ। भारतको २ सय अंक भएको छ। कप्तान विराट कोहलीले पहिलो इनिङ्समा नटआउट २ सय ५४ रन बनाएर जितको आधार तयार पारेका थिए।

पुनेमा दक्षिण अफ्रिकाविरुद्धको दोस्रो टेस्ट जितेपछि भारतीय कप्तान विराट कोहलीसहित अन्य खेलाडी।

तस्विर : एपी

यो उनको कीर्तिमान सातौं दोहोरो शतक रह

इनिङ्समा ५ विकेट गुमाएर ६ सय १ रनको विशाल स्कोर खडा गरेको थियो। चौथो दिन

दक्षिण अफ्रिकाले ३ सय २६ रनले पछाडि रहेको स्थितिबाट खेलेको थियो। बिहानीसत्रमा

रविचन्द्रन अश्विनले २ विकेट लिएर दबाव सिर्जना गरे। अश्विनले फाफ डु फुलेसिसलाई ५ रनमा आउट पारे। कप्तानले टिमको ब्याटिङक्रम परिवर्तन गर्दै माथि आएर ब्याटिङ गरे, तर खासै योगदान दिन सकेनन्। उनी विकेटकिपर रिड्मिान शाहद्वारा समातििए। अफ स्पिनर अश्विनले ४८ रन बनाएका डिन एलरलाई पनि ४८ रनमा आउट पारे।

यसपछि दक्षिण अफ्रिका हारको संघारमा धकेलिएको थियो। पेसम्यान इशान्त शर्माेले दिनको दोस्रो बलमै एडेन मारक्रमलाई एलबीडब्लू आउट गरे। मारक्रमले एलारसँग रिस्कु लिने वा नलिनेबारे लामो छलफल गरे पनि लिएनन्। तर भिडियो रिप्लेमा बल स्टम्पलाई नछोएर बाहिरिएको देखिएको थियो। भारतको ठूलो स्कोरसामु दक्षिण अफ्रिका आफ्नो पहिलो इनिङ्समा राम्रो गर्न असफल रह्यो र २ सय ७५ रन बनाएर अलआउट भएको थियो।

त्यतिवेला दक्षिण अफ्रिका फलोअनबाट जोगिन १ सय २७ रन पछाडि थियो। पूरा टेस्ट भने कोहलीको म्याराथन ब्याटिङका लागि सम्भिकने छ। यसक्रममा उनले डन ब्रेडम्यानको ६ हजार ९ सय ९६ रनलाई उछिनेका थिए। उनले ८१ टेस्टमा ७ हजार ५४ रन जोडेका छन्। उनले त्यसक्रममा पाँचौं विकेटमा जडेजासँग २ सय २५ रनको साझेदारी गरेका थिए। तेस्रो तथा अन्तिम टेस्ट राँचीमा अक्टोबर १९ देखि हुनेछ।

भुटान ओपन एमेच्योर गल्फ च्याम्पियन बनेका नेपाली गल्फर शुक्रहादुर राई।

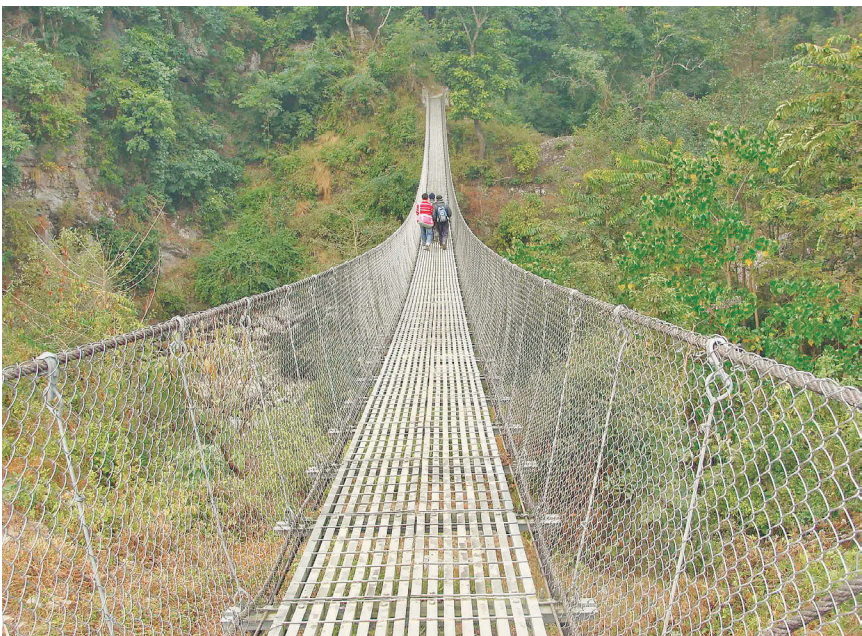
भुटानी शरणार्थी शिविरमा आगलागी

दमक- भुफाको दमक नगरपालिका ३ स्थित भुटानी शरणार्थी शिविर वेलडांगीमा आगलागी भएको छ । आइतबार बिहान भएको आगलागीबाट शरणार्थीका ९ वटा छाप्रा जलेका छन् । वेलडागी २ सेक्टर 'डी' 'वान' मा आगलागी भएको थियो । भीमबहादुर राईको टिनको छाना तथा टाँटीबिराको छाप्रोबाट आगो सल्किएको प्रहरीले जनाएको छ । बिहानको खाना पकाएपछि राईको छाप्रोबाट आगो सल्किएको थियो । आगलागीको समयमा छाप्रोभित्रको सामान निकाल्ने क्रममा भीमबहादुरकी आमा ५५ वर्षीया फूलमाया राई सामान्य घाइते भएकी छन् । आगोले राईकोसहित छिमेकीहरू नरवीर राई, सरिता तामाङ, राणेशबहादुर कार्की, अम्बिका माया कार्की, नरबहादुर तामाङ, नरमाया गुरुङ, मधु दाहाल र दिलबहादुर महतका छाप्रा जलेर नष्ट भएका छन् । आगलागीबाट ९ परिवारका गरी २८ लाख ७० हजार रुपैयाँ बराबरको क्षति भएको जिल्ला प्रहरीका डीएसपी महेन्द्रकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए । बिहान साढे ९ बजे सुरु भएको आगो दमक, गौराद, बिर्तामोडलगायतका स्थानबाट आएका वारुणयन्त्र र स्थानीय शरणार्थीको प्रयासमा नियन्त्रणमा लिइएको थियो ।

गाँजासहित युवक पक्राउ

बिर्तामोड (कास)- प्रहरीले गाँजासहित बुद्धशान्ति गाउँपालिका ४ का २२ वर्षीय सुरेन्द्र तामाङलाई पक्राउ गरेको छ । शनिवार राति इलामबाट भ्यापातर्फ आउँदै गर्दा बुद्धशान्ति ४ सुसमाईस्थित सडकमा जाँचका क्रममा ६ केजी हरियो गाँजासहित तामाङलाई पक्राउ गरेको जिल्ला प्रहरीका डीएसपी महेन्द्रकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिए । तामाङलाई मे १ च ६६८५ नम्बरको सुमो गाडीको डिकीमा लुकाएर गाँजा ल्याउँदै गरेको अवस्थामा नियन्त्रणमा लिएको डीएसपी श्रेष्ठले बताए ।

तेह्रथुममा सयभन्दा बढी भोलेलुंगे पुल

तेह्रथुमको मेन्ट्यायाम गाउँपालिकाको भ्रीजुङ र मोराहाङ गाउँलाई जोड्ने स्थानीय खोलामा निर्माण गरिएको भोलेलुगे पुल । तस्विर : चन्द्र कार्की/कान्तिपुर

गाउँका बीचमा ठूला खोला र भिरपहरा थिए । वल्लो गाउँका बासिन्दालाई पल्लो गाउँसम्म पुग्न यिनै खोला र भिरपहारा बाधक

बन्ने गर्दथे । सडकभन्दा केही सस्तो बन्ने भोलेलुगे पुल बनाएर दुर्गम गाउँवासीको ओहोर-दोहोरको समस्या समाधान गर्ने उपाय जनप्रतिनिधि

सहितको तत्कालीन जिविसले डेढ दशकअघि नै निकालेको तत्कालीन पूर्वाजिविस सभापति किशोरचन्द्र दुलालले बताए ।

अहिले गाउँगाउँमा सडक सञ्जाल पुगेको छ, तर पनि भोलेलुगे पुलको महत्त्व नघटेको उनले बताए । तेह्रथुमको हकमा भोलेलुगे पुल विकासको मेरुदण्ड नै बनेको प्रदेश सांसद लक्ष्मण तिवारीको भनाइ छ । 'गाउँगाउँमा सडक पुर्‍याउने कस्यनाभन्दा पहिल्यै खोलामा पुल बनिस्केका थिए,' सांसद तिवारीले भने । गाउँगाउँबाट प्रत्येक वर्ष दस/बाइबटा जति भोलेलुगे पुल बनाइदिन अनुरोध गर्दै निवेदन आउने गरेको जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख हुंगानाको भनाइ छ ।

भोलेलुगे पुल निर्माणका लागि त्यस समय जिविसले छुट्टै गुरुयोजना नै तयार गरेर काम गरेको तत्कालीन जिविस सभापति दुलालले बताए । पुलको माध्यमबाट एउटा गाउँलाई अर्को गाउँसँग जोड्ने काम त्यसताका अभियानकै रूपमा सञ्चालन गरिएको उनले सम्झिए ।

तत्कालीन जिविसले फाँटै डेढ दशकअघिबाट जिल्लाका खोलानालामा भोशलुगे पुल बनाउने कामको सुरुवात गरेको थियो । हालको जिल्ला समन्वय समितिले पनि सोही कामलाई निरन्तरता दिइरहेको छ । जिल्लामा अहिले १ सयभन्दा बढी भोलेलुगे पुल निर्माण भइसकेका छन् ।

महत र हुकाममा अब एकीकृत बस्ती

■ **हरि गौतम** (रकम पुर्ब)

दसवर्षे सशस्त्र द्वन्द्वका बेला सबभन्दा धेरै मानवीय क्षति बेहोरेंको महत र हुकाममा एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम सुरु भएको छ ।

भूमे गाउँपालिका-६, महतलाई प्रदेश ५ सरकारले एकीकृत बस्ती विकासको अवधारणाअनुसार अगाडि बढाउन लागेको हो । प्रदेश सभा सदस्य तेजबहादुर वलीले महतको बृहतर विकासका लागि सरकारले आवश्यक योजना निर्माण गरेर अघि बढाएको बताए । सोही अनुसार पहिलो चरणमा एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रमअन्तर्गत गत आवमा ५० लाख रुपैयाँबाट बाटो निर्माण र सडक बती जडान गरिएको छ । महत गाउँको बीचमा रहेको आठ सय मिटर बाटो पक्की गराइएको भूमे-६ का वडाध्यक्ष देवबहादुर बुढाले बताए ।

बाटोको छेउमा सोलार बती जडान गरिएको छ । त्यसले गाउँ फिलीमली भएको छ भने रातिमा हिँडुलु गर्दा सजिलो भएको छ । महत गाउँ पस्ने मुख्य बाटोलाई चौडा गरेर ढलान गरिएपछि यातायातका साधन तथा मानिसलाई आउजाउमा सजिलो भएको वडाध्यक्ष बुढाले बताए ।

चालु आवमा पनि ५० लाख रुपैयाँ विनियोजन भएको प्रदेश सभा सदस्य वलीले बताए । एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम पूरा नभएसम्मका लागि बजेट आइरहने र त्यसबाट एकीकृत बस्ती निर्माणका पूर्वाधार बनाइने उनले बताए । कार्यक्रमअन्तर्गत महत गाउँभित्रका सहायक बाटो निर्माण, ढल निकास,

आँगन सुधार, करेसावारी निर्माण, सुगुर, बंगुर र गाईगोरूको व्यवस्थापन गाउँदेखि एक किमि टाढा गर्न र गाउँ सफा तथा व्यवस्थित गरिने जनाइएको छ । तत्कालीन नेकपा माओवादीले सञ्चालन गरेको सशस्त्र द्वन्द्वका क्रममा महतमा सबभन्दा धेरै मानवीय क्षति भएको थियो । राज्य र विद्रोही पक्षबाट ५८ जना मारिएका थिए भने धेरै सर्वसाधारण विस्थापित भएका थिए । नेपाल प्रहरीका डीएसपी दूले राईलाई महतबाट माओवादी लडाकुले अपहरण गरेका थिए । उतिवेला भएको क्षतिको सम्बोधनको प्रयास स्वरूप स्थानीय तथा प्रदेश सरकारले महतमा विभिन्न कार्यक्रम गरिरहेका छन् ।

स्थानीय सरकारले पनि गौतम बुद्धको अर्धकन्दको सालिक राख्ने, युद्ध फिचर राख्नेदेखि अन्य कामका गर्दै आएको छ । 'तत्कालीन विद्रोहका क्रममा धेरै ठाउँमा लडाइँ, भीडाइ भए, कति सर्वसाधारण यतिबेे मारिए,' भूमे गाउँपालिका अध्यक्ष रामसुर बुढा मगरले भने, 'तुलनात्मक रूपमा महतले धेरै मानवीय क्षति बेहोरेंको छ । त्यसको सम्बोधनका लागि स्थानीय सरकारले पनि क्रमागत रूपमा विभिन्न कार्यक्रम गरिरहेको छ ।'

प्रदेश सरकारले पृथाउत्तरगंगा गाउँपालिका-५ को हुकाम गाउँलाई पनि एकीकृत बस्ती विकास गर्न भन्दै ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छ । बस्ती व्यवस्थापन र सरसफाइसहितका कार्यक्रम यस वर्ष गरिने र आगामी वर्षमा पनि उक्त कार्यक्रमका लागि बजेट आइरहने जनाइएको छ । यो बहुवर्षीय कार्यक्रम हो ।

मनलाग्दी भाडा, गन्तव्यमा पुग्नै सकस

■ हरिराम उप्रेती (गोरखा)आश गुरुङ (लमजुङ)

दसैँ मनाउन गाउँ आएका यात्रुले गन्तव्यमा पुग्न सवारी नपाउँदा सास्ती भोगेका छन् । गोरखाको खान्चोकबाट हरमटारी फरेकी ८४ वर्षीया दिलकुमारी वज्जुराले आइतबार गाडी चढ्ने मेसो नै पाइनन् । २ घण्टा सडकमा अलपत्र परिन् । 'गाउँबाट गाडी चढ्दा बुढी मान्छे भनेर सिट दिए तर एउटै सिटमा ३ जना बसेर बल्लतल्ल सदरमुकाम आइपुगे,' उनले भनिन्, 'अब चितवन पुगुन्छ, पहिले त सडकमा मान्छे देखे तान्न आउँथे, आज कति गाडी गइसके एउटै खाली छैन, सिट पाउने आशामा बाटो हेरेर बसेको छु ।' ३ दिन यता सदरमुकामको हरमटारी चोकमा गन्तव्यमा पुगेको यात्रुको भीडभाड थगिनसक्नु छ ।

गोरखा काठमाडौँ ३ सय ७० भाडा तिरिरे यात्रा गर्दै आएका चुनकुमारी गुरुङले ५ सय दिन्छु भन्दा पनि सवारी चालकले चढाएनन् । 'गाडी कुरेर बसेको छु,' उनले भनिन्, 'सबै भणिएर आएका छन्, आजै नपुगी नहुने छ, गाडी पाए १/२ सय बढी तिर्नुहुन्यो ।' यात्रुको चापको फाइदा उठाउँदै व्यवसायीले मनलाग्दी भाडा असुलेका हुन् । व्यवसायीले बीच बाटोमा गएर भाडाको बागिनड गरी रिजभंको वाहना बनाउने गरेका छन् । प्रहरी र समितिसँगकै मिलेतोमा यसरी रिजभंमा हिँड्ने सवारीले बढी भाडा असुलेको यात्रुको गुनासो छ । गोरखा-काठमाडौँ प्रतियात्रा ३ सय ७० भाडादर तोकिएकोमा यतिवेला रिजभंको नाममा ७ सय रुपैयाँ असुल्ने गरेको पाइएको छ । काठमाडौँ जान गाडी कुरेर बसेका नागजुङका राम्जी ढकाललाई सवारीका सहचालकले फरकफरक भाडा सुनाए । 'काउन्टर राएको टिकट हिजै सकियो भनेर फर्किँदै,' उनले भने, 'हरमटारी चोक आएर गाडी चढ्न खोजे कसैले ५, ७ सय त कसैले हजार रुपैयाँ भाडा दिए लान्छु भन्छन् ।' बढी भाडा तिर्न खोजे पनि उनले सिट पाएनन् । वजारमा भन्दा ग्रामीण भेगमा यात्रुको चाप रहेको उनले सुनाए ।

बुकेटाका सुगम परिवारले भने, 'दुइ घण्टा भयो गाडी कुरेर बसेको, सबै रिजभं मात्र भन्छन् ।' सवारी नपाएको गुनासो उनले हरमटारी चोकमा इयुटीमा खटिएका प्रहरीसम्म राखे । रिजभंमा जानेलाई केही भन्न सकिँदैन, स्वच्छन्दता गएका हुन्, थोरै बढी तिर्ने भए पनि तपाईं पनि रिजभंमै जान भनेर पुलिसले जवाफ दिए,' उनले भने, 'सिट पाए डेढ सय बढी तिर्नै हुन्यो, पाँच घण्टाको बाटो उभिएर जान मन लागेको छैन ।' ग्रामीण भेगमा चल्ने सवारीले पनि मनलाग्दी भाडा लिने गरेको आस्थाका इमानसिँ गुरुङले बताए । 'पहिले १ सय १० तिरिरे हिँड्ने गरेको थियौं, आज २ सय नभई मान्दै मानेनन्,' गुरुङले भने, 'बढी भाडा तिरिरे पनि सजिलो गरी आउन पाइएन

गोरखाको हरमटारी चोकमा गन्तव्यमा पुग्ने यात्रुको भीड ।

उभिएरै गोरखा आइपुगियो ।' बसले क्षमताभन्दा तेब्वर यात्रु कोच्ने गरेको उनले बताए ।

नियमन नगरेको भन्दै प्रहरीसँग पनि यात्रु आक्रोसित छन् । दसैँका यात्रुलाई लक्षित गरी सुरक्षित र सहज आवागमनका लागि प्रहरीले निकै तामाभामका साथ यात्रु सहायता कक्ष पनि सञ्चालनमा ल्याएको छ । तर कक्षमा तीन दिनयता प्रहरी नै भेटिँदैनन् । व्यानर मात्र टाँगिएको छ । ट्राफिक प्रहरी भने दसैँका यात्रुलाई लक्षित गरी छड्के जाँचलाई तिव्रता दिएको बताउँछन् । 'आज पनि अनुगमन गर्छौं,' ट्राफिक प्रहरी

प्रमुख सुकबहादुर विकले भने, 'क्षमताभन्दा बढी यात्रु राख्ने १० वटाको कागजपत्र पनि लिएका छौं ।' यात्रुवाट बढी भाडा लिएको गुनासो नआएको उनले बताए ।

दोब्बर भाडा असुल

लमजुङका अर्जुन मंग्रातीले 'सुन्दरबजार लमजुङ-काठमाडौँ यात्रा पूरा । ४ सयको भाडामा ७ सय । धन्य हार्मी, हाम्रो सरकार अनि हामीले ल्याएको व्यवस्था' आफ्नो फेसबुक वालमा पोस्ट गरे । 'उजुरी गर्नुस् । प्रहरीको कारवाही गर्छ' भनी जवाफ पठाउँदा 'भोलि पनि हिँड्नु

छ, सर ! मानिसलाई, आफूलाई मात्र कसरी हेर्नु खै' भनी जवाफ फर्काए । उनले सुन्दरबजारदेखि काठमाडौँ जाँदा भाडामा उठाएको भन्दै यस्तो लेखेका हुन् । उनकै वालमा कमल गुरुङले बेसीसहरबाट स्यांगे (मनाङ जाने बाटो) ३ सय भाडा भएको ठाउँमा जपिले ७ सयदेखि ८ सय रुपैयाँसम्म लिने गरेको लेखेका छन् । देउती कुमालले १ हजारमा परेको र हामीकोटी रवीन्द्रले ८ सय रुपैयाँ तिरिको बताएका छन् ।

बेसीसहरको चण्डिडाँडास्थित जनविकास माविका सहायक प्रधानाध्यापक राजु थापाले दसैँको समय काठमाडौवाट बेसीसहर

आएको माइक्रोबसले विद्यार्थीलाई ६ सय रुपैयाँ भाडा लिएको बताए । 'बढी भाडा लिने र केटाकेटी (विद्यार्थी) लाई भेटेओडारमा अपराध बोजेका रहेछन् । बेसीसहर आएपछि मनाङचोतरा पुग्ने केटाकेटीलाई जेबी चोक (बीचमाग) तिरै जबरजस्ती फारेछन् । तर, गाडी मनाङ चोतान्ने नै पुग्यो,' उनले भने, काठमाडौँ-बेसीसहर माइक्रोबसले दसैँको मौकामा यात्रुसँग तोकिएको भन्दा बढी भाडा लिने गरेका छन् । बढी लिएको भनेमा थर्काउने गरेका छन् ।'

बेसीसहरमा पृथ्वी राजमार्ग, लमजुङ कालिका यातायातद्वारा सञ्चालित सवारी साधन छन् । पछिल्लो समय विभिन्न कम्पनीले सवारी साधन सञ्चालनमा ल्याएका छन् । २ यातायातका टिकट काउन्टर अगाडि नै व्यवसायीले बढी भाडामा बागेनिड गरेर काठमाडौँ, पोखरा, चितवन लगायत ठाउँमा यात्रु ओसार्ने गरेका छन् । 'हाम्रो कमाउने बेला नै यही हो । यतिवेला पनि अलि अलि गरिएन भने हातमुख जोड्न गाह्रो हुन्छ ।' एक समय खाली खाली हिँड्नुहुँ, 'एक व्यवसायीले भने । उनका अनुसार प्रायः सबै सवारी साधनले भाडाभन्दा बढी रकम उठाएको बताए । 'एउटा होइन, दुइटा होइन । ट्राफिकले कारवाही गरेको भन्दै २/४ वटामात्रै देखाउने गरेको छ,' उनले भने ।

जिल्ला ट्राफिक कार्यालयका प्रमुख सई छवबहादुर घर्तीका अनुसार दसैँका बेला सवारी साधनले दोब्बर बढी भाडा असुलेको भेटिएको छ । ४ सय ५० भाडाका सवारीले १ हजारसम्म लिएको पाइएको छ । 'उजुरी आएका र थाहा पाएकालाई हामीले गाडी रोक्ने भाडा फिर्ता गर्न लगाएका छौं । यात्रुले पनि गाडी रिजभं गरेर ल्याएका हौं, बढी पैसा होस् या घटी, तपाईंलाई के मतलब, भन्नुहुन्छ । त्यही सवारीका यात्रु बढी पैसा तिर्नुपरेको भनी गुनासो गर्नुहुन्छ । अनि हामीलाई पनि अप्ठ्यारो,' उनले भने । बढी भाडा लिने सवारीबाट १ हजार र बढी यात्रु राखेसँग १ हजार ५ सय रुपैयाँसम्म जरिवाना असुल गरेको उनले बताए ।

इलाका प्रहरी कार्यालय भोटेओडारका निरीक्षक राजेन्द्र थापाका अनुसार हुम्रेबाट बेसीसहर आउँदै गरेको विनर हाइसले प्रत्येक यात्रुवाट ३ सय रुपैयाँका दरले भाडा लिएको र प्रहरीले बढी भाडा यात्रुलाई फिर्ता गरेको बताए । हुम्रे-बेसीसहरको भाडा १ सय ५० रुपैयाँ हो । काठमाडौँ-बेसीसहर चल्ने सवारी साधनले ८ सयदेखि १ हजार रुपैयाँसम्म उठाएको पाइएको उनले बताए । 'माइक्रोबस भन्दा ठूलो बसले बढीमात्रामा यात्रुसँग बढी भाडा लिएको पाइएको छ,' उनले भने, 'हामीले सवारी रोक्ने यात्रुलाई सोच्ने गरेका छौं । यात्रुसँग सोझा बढी भाडा तिरिको भने हामीले बढी लिएको भाडा फिर्ता गराएका छौं ।' चाडपर्वलाई लक्षित नागरिक तथा यात्रु सहायक केन्द्र स्थापना गरी सहजीकरण गरिरहेको उनले बताए ।

ENJOY

DOLBY ATMOS SOUND

BIC Movies

NOW SHOWING

WAR

KABADDI KABADDI

JOKER

दुम्प्रा दुम्प्रा

WAR

KABADDI KABADDI KABADDI

JOKER

CHA MAYA CHAPAKKAI

4011643/45

01-212293

NLIC City Centre

Kamalpokhari, Kathmandu

www.bigmovies.com.np

facebook/bigmoviesnepal

Wednesday & Thursdays

185

Conditions apply

QFX

cinemas

NOW SHOWING

For booking and updated info:

Kathmandu: 01-4442220

Narayanganth: 056-522079

Nepalgun: 081-411330

Pokhara: 061-522630/47

Birtamode: 023-543083

qfxcinemas.com

JOKER

WAR

दुम्प्रा दुम्प्रा

BGMall

BSR MOVIES

FIRST TIME IN NEPAL

DOLBY ATMOS SOUND

NOW SHOWING

MOVIES

ATMOS 1

ATMOS 2

Ch Maya

8:00 am | 2:00 pm

Khabakkai

5:00 pm | 8:00 pm

11:00 am

8:30 am | 8:30 pm

War

5:30 pm

For booking: 01-4362712

Gongabu, Kalahmandu

www.facebook.com/bsrmoviesnepal

www.bsmovies.com

JOKER

WAR

दुम्प्रा दुम्प्रा

Showing Time

8:20, 11:20, 2:20, 5:20

गुना

GUNA GROUP

गुण सिनेमा हल प्रा. लि.

Guna Cinema P. Ltd.

TRAILER

Saaho

कबडिडु कबडिडु

Rambo

वासवडी

रातो टिका

निधारमा

हिरो नम्बर १

हजार जुनिसम्म

वार

रातो टिका निधारमा

साहो

कबड्डी कबड्डी कबड्डी

३ माल्नी

हजार जुनिसम्म

शिभम्

तपाईंको आज			
मेघ	कान्ति क्षय	तुला	डर चिन्ता
वृष	कार्य सफल	वृश्चिक	वादविवादमा सफल
मिथुन	मिष्ठान्न भोजन	धनु	खटपट
कर्कट	पूण्य आर्जन	मकर	पराक्रम बढ्ने
सिंह	नैरास्यता	कुम्भ	धन आर्जन
कन्या	नविन मित्र बन्ने	मीन	पदोन्नति
भोलिको पात्रो			
विक्रम संवत् २०७६ साल असोज २८ गते सोमबार वदतनुषा १५ अक्टोबर २०१९ कार्तिक कृष्णपक्ष द्वितीया तिथि रात्रिको ४:४० बजेसम्म आउनेत तृतीया तिथि, अश्विनी नक्षत्र दिनको १०:४९ बजेसम्म आउनेत मंगरी नक्षत्र, हस्तौ चोगा प्रातः ६:२३ बजेसम्म आउनेत वज्र चोगा, तैलति करण दिनको ०४:९ बजेसम्म आउनेत गर करण, मेघ राशिना वदतनुसा ।			
ज्यो. रामप्रसाद सिटौला			

KANTIPUR			
५:००	लोकसुर	६:३०	कल कान्तिपुर
५:३०	आवालेकन सन्देश	६:००	कान्तिपुर न्युज
६:००	जीवन शिक्षा	६:३०	लाइसेन्स टु हाइज
६:३०	आज्ञा	७:३०	कान्तिपुर ज्ञानाधार
७:००	कान्तिपुर ज्ञानाधार	८:००	प्रदेश विविध (लोकस)
८:००	गुनाबिडि नेपाल	८:३०	कान्तिपुर ज्ञानाधार
८:३०	कान्तिपुर न्युज	९:००	फावरसाइड
९:००	सन्ध्या सञ्चाल	१०:००	लाइसेन्स टु हाइज
१०:००	कान्तिपुर ज्ञानाधार	१०:३०	कान्तिपुर न्युज
१०:३०	रजलपट (रिपिट)	११:३०	प्रदेश विविध (रिपिट)
११:३०	कान्तिपुर ज्ञानाधार	१२:००	कल कान्तिपुर
१२:००	कान्तिपुर न्युज	१२:३०	कल कान्तिपुर रिपिडेड
१२:३०	कल कान्तिपुर रिपिडेड	१:००	कान्तिपुर न्युज रिपिडेड
१:३०	लाइसेन्स टु हाइज	१:३०	लाइसेन्स टु हाइज
१:५०	हर्क हट्टार (रिपिट)	२:३०	हर्क हट्टार (रिपिट)
२:००	कल कान्तिपुर	२:३०	लाइसेन्स टु हाइज
२:३०	कल कान्तिपुर रिपिडेड	३:००	कल कान्तिपुर
३:००	कल कान्तिपुर रिपिडेड	३:३०	कल कान्तिपुर रिपिडेड
३:३०	कल कान्तिपुर रिपिडेड	४:००	फावरसाइड (रिपिट)

Radio Kantipur			
०५:००	लोक आवाज (बालचन्द्र)	१५:००	कान्तिपुर खबरी
०६:३०	कान्तिपुर खबरी	१६:००	लंगलापति (रम्य कला)
०७:३०	त हेलान्कन	१६:३०	हेल्थ डाय च्याटेसज खबरी
०८:३०	राष्ट्रपतिस्मृतीको प्रत्यक्ष प्रेषितो संवाद	१६:५५	सञ्जाल (सुभा/राहुल)
०९:००	पहिले र तेस्रो हलत कला	१७:००	बिस्टुफ खबरी
०९:३०	डेलागलेवेर फाड इकोनोमिक्स खबरी	१७:५५	ड गोपविक पेज (रिजला)
०९:५५	द गुजराति वर्र्डी (रिजला)	१८:००	स्पोर्ट्स वर्ल्ड (अलिख)
१०:३०	ओल इज गोल	१८:३०	कान्तिपुर खबरी
१०:५५	कान्तिपुर खबरी	१८:५५	कान्तिपुर खबरी
११:३०	गोपिक अवडे	१९:००	राष्ट्रिय गीत
१२:००	राष्ट्रिय गीत	१९:३०	लोकल जल फर्क (पुनराव)
१२:३०	लोकल जल फर्क (पुनराव)	१९:५५	न्यूज नेटवर अफ द डे
१३:००	न्यूजिजल नेटवर (अलिख)	२०:३०	इन्टेन्सी
१३:३०	आर्थ ड्राइ इन्टरटेनमेन्ट खबरी	२१:००	कालजयी गीत/संगीत (मृगेन्द्र)
१४:००	न्यूजिजल फाड नेटवर (अलिख)	२१:३०	न्यूजिजल नेटवर (अलिख)
१४:३०	न्यूजिजल फाड नेटवर (अलिख)	२२:००	जाल (रिपिट)
१५:००	न्यूजिजल फाड नेटवर (अलिख)	२२:३०	माली गीतहरू लगातार
१५:३०	न्यूजिजल फाड नेटवर (अलिख)	२३:००	हिन्दी गीतहरू लगातार
१६:००	न्यूजिजल फाड नेटवर (अलिख)	२३:३०	मनमन लगातार

तस्विर

र । मानिसलाई, आफूलाई मात्र कसरी हेर्नु
 १ । उनले सुन्दरवाजरबैख काठमाडौं जाँदा भाडा
 लेखेका हुन् । उनकै वालमा कमल गुरुङले के
 २ जाने बाटो) ३ सय भाडा भएको ठाउँमा जि
 र्णसँगैसम्म निगने गरेको लेखेका छन् । देउती कु
 र मजाको रवीन्द्रले ८ सय रूपैयाँ तिरेको र
 सीसहरोको चण्डिडाँडास्थित जनविकास म
 ष्यपक्ष राजु थापाले दसैको समय काठमा

EPAL For booking: **01-4366212**
 Gongabu, Kathmandu
 www.facebook.com/bismoviesnepal
 www.bismovies.com

CURRENT SHOWTIME			
MOVIES	ATMOS 1	ATMOS 2	
Chia Maya Chapakai	8:00 am 2:00 pm 5:00 pm 8:00 pm	11:30 am 2:30 pm	
Tabaddi tabaddi babaddi	11:00 am		
Joker		8:30 am 8:30 pm	
War		5:30 pm	

XPRIME SUPER DAYS **TUESDAY & WEDNESDAY** **ALL DAY LONG** **150**
 150% extra discount for booking the show time

H अस्पताल र विविध

दमकल	
विशालनगर	०२१-८००००८
दरनी	०२४-४८००११
पञ्चल	०२४-४८००१२
कुसुमपुर	०२४-४८००१३
दमक	०२४-४८००१४
धनकुटा	०२४-४८००१५
कोशी कठमल अस्पताल विशालनगर	४३०१०३/५२४२३८
दमक	०२४-४८००१६
वीरे कोइलारा स्वास्थ्य कक्षा विशाल प्रतिलिख	०२४-५२४४५५
विशालनगर अल अस्पताल	०२४-४३६३४८
रक्तकण्ठ केन्द्र, पञ्चल	०२४-४८००१८
रम्बुलेखर	
विशालनगर सेन्ट्रल	०२१-४३६००१
लाहुराजोई अस्पताल, विशालनगर	५२४४०४०३३३
दुम्री अतिथि, कुसुमपुर	०२४-४८००१७
पञ्च ब्रह्म, विशालनगर	०२४-४८००१९
प्रतिलिख	
कोशी प्रहरी कार्यालय, लोहाङ	१००१/९८२०२०४६०४
इलाका प्रहरी कार्यालय, अर्घाखाँडा	४४००१०/९८२०२०१०३४८
इलाका प्रहरी कार्यालय, रानीगढी	४४००१०/९८२०२०१०३४८
कोशीक दायिक कार्यालय, दरदरी	४४००१०/९८२०२०१०३४८

कान्तिपुर सम्पर्क

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटाभट्टामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छ र ? किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन र ?

हामी देखौं
अपार संभावना

नेपाल-चीन अब रणनीतिक साभेदार

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणपछि जारी संयुक्त वक्तव्यमा नेपाल र चीनले आफूहरूबीचको
सदाबहार मित्रतालाई अब विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदारका रूपमा विकास गर्ने घोषणा गरेका हुन्

देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणले राजनीतिक र कूटनीतिक अर्थमा महत्त्वपूर्ण सकेत छाडेको छ । दुई देशबीच विकास र समृद्धिमा साभा रणनीति तय गर्नु उपयुक्त हुने धारणा राख्दै 'बाचा गरेका प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्नेपर्ने' अडान दोहोर्‍याएर सीले राजनीतिक वृत्तमा पनि गतिलो सन्देश दिएका छन् ।

सीको भ्रमणपछि आइतबार अपराह्न परराष्ट्र सन्त्रालयले जारी गरेको संयुक्त विज्ञप्तिमा नेपाल-चीनको द्विपक्षीय सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र दुई देश विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बन्न सक्ने साभा अभिमत अभिव्यक्त भएको छ । साभेदार बन्न सकिने सूत्र भनेर राष्ट्रपति सीले 'हिमालय वारपा वहुआयामिक सम्पर्क सञ्जाल' को प्रस्तावनालाई दृढिलो रूपमा बिभिन्न बहुपक्षीय सम्मन्धारीमार्फत अघि बढाएका छन् ।

'सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा नेपाल निकै महत्त्वको छिमेकी हो भनेर चीनले बाहिरी विश्वलाई देखाएको छ,' पूर्वराजदूत केदारभक्त माथेमांले सी भ्रमणको मूल्यांकन सुनाउँदै भने, 'कतैबाट पाइने सहयोग रकम अथवा सम्झौताका ब्याभन्दा पनि आफूना लागि नेपाल महत्त्वपूर्ण छ, भन्ने चीनको यो सन्देश आफैमा ठूलो कुरा हो ।'

परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिक स्थिरतासँगै नेपाल बाहिरी विश्वमा 'देखिँदै र सुनिँदै गएको' उदाहरणका रूपमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमणलाई लिन सकिने प्रतिक्रिया दिए । 'चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणसँगै नेपाललाई विकास र समृद्धिको भरपट्टो प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब हामीले प्रतिबद्ध भएर समृद्धिको दिशामा अघि बढ्ने समय आएको छ ।'

सडक, बन्दरगाह, नाका, हवाई सम्पर्क र रेलवे सञ्जालमार्फत विकास-समृद्धिको अभियानलाई अघि बढाउने राष्ट्रपति सीको घोषणालाई तात्कालिक होइन, दीर्घकालीन रूपमा अर्थपूर्ण मान्नुपर्ने चीन मामिलाका जानकारी मदन रेग्मीले बताए । '२३ वर्षपछि चिनियाँ राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउनु नै यो युगको महत्त्वपूर्ण घटना हो,' उनले थपे, 'नेपाललाई विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बनाउने भन्ने चिनियाँ प्रतिबद्धताले हाम्रो मैत्री र सम्बन्धको पुनर्वास्था भएको छ । अझ नेपाललाई दक्षिण एसियाको गेट-वे बनाउने भनेर आएको चिनियाँ धारणा कूटनीतिक अर्थमा उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ ।'

नागरिक समाजका अभियन्तासमेत रहेका माथेमाका बुझाइमा नेपाली राजनीतिक पद्धति र शासनशैलीको सबैभन्दा खराबी भनेकै बाचा कार्यान्वयन नहुनु हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

SIGNING CEREMONY

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङ र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली आइतबार काठमाडौंमा दुई मुलुकबीचको सम्मन्धारी र सम्झौता हस्ताक्षरपछि खुसी साट्दै ।

तस्विर : प्रदीपराज बन्त / रामस

सबै सम्झौता अनुदानमा

कृष्ण आचार्य (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङको नेपाल भ्रमणमा भएका सबै सम्झौता तथा सम्मन्धारी चिनियाँ अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने भएका छन् । बहुचर्चित केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन, केरुङ-काठमाडौं (सुरुङमार्गसहित) सडक निर्माण अघि बढाउने र अन्य प्राविधिक तथा प्रशासनिक सम्झौता अनुदानअन्तर्गत मात्रै रहेको सरकारले जनाएको छ ।

'यसपटक नेपाल-चीनबीच भएका सम्झौता कार्यान्वयनको खर्च ऋणअन्तर्गत वजेट हुने छैन,' अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले भने ।

सम्मन्धारी तथा सम्झौता भएवाहेक ३.५ बिलियन युवान (करिब ५६ अर्ब रूपैयाँ) समेत तीन वर्षभित्र अनुदानका रूपमा दिने घोषणा राष्ट्रपति सीले गरेको उनले जानकारी दिए । 'उहाँले यो रकम नियमित

कार्यक्रमअन्तर्गत हो भन्नुभएको छैन,' अर्थमन्त्री खतिवडाले भने, 'हाम्रो बुझाइमा नियमितभन्दा बाहेकको रकम हो यो । यसलाई नयाँ सहायता रकमका रूपमा हामीले बुझेका छौं ।'

८०० मेगावाटका
दुई आयोजनामा हस्ताक्षर
पृष्ठ २

केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययनबारे आइतबार सम्मन्धारी भए पनि काम सक्ने समयसीमा तोकिएको छैन । अर्थमन्त्री खतिवडाले जटिल प्रकृतिको अध्ययन गर्नुपर्ने भएकाले काम सक्नुपर्ने समयसीमा नतोकिएको बताए । 'तर तत्कालै काम थालिहाल्ने

सम्मन्धारी भएको छ,' उनले भने, 'जे कुरा बोल्छौं, पूरा गर्छौं भनेर पटकपटक भन्नुभएको छ । समयमा ढिलाइ हुन्छ, भन्ने लाग्दैन ।'

भ्रमणपूर्व यो रेलमार्गको विषयमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार गर्ने चर्चा थियो । चिनियाँ पक्षले डीपीआरलाई नै सम्भाव्यता अध्ययन भन्ने भएकाले त्यही शब्द प्रयोग भएको जनाइएको छ । रेल परियोजनामा समन्वय गर्ने २१ जुन २०१८ मा दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको सम्मन्धारी स्मरण गर्दै १२ अक्टोबर २०१९ मा गरेको सम्मन्धारीमा भनिएजस्तै सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सहमत भएका छौं,' संयुक्त वक्तव्यमा भनिएको छ, 'यसले अन्तरदेशीय रेलमार्गको निर्माण सुरु गर्न महत्त्वपूर्ण आधार खडा गर्छ ।' यो अध्ययनपछि, लगानीको मोडालिटी तथा अन्य प्रक्रिया अघि बढाउने अर्थमन्त्री खतिवडाले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन पनि चीनले नै गरिदिएको हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

रेल
आउँछ : सी

दुर्गा खनाल (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले नेपाललाई 'भूपरिवेष्टित' बाट 'भूजडित' मुलुक बनाउने मुख्य माध्यम हिमालय सीमापार रेल हुने उल्लेख गरेका छन् ।

उनले आइतबार नेपाली पक्षसंगको द्विपक्षीय वार्तामा लाओसको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै यस्तो धारणा राखेका हुन् । नेपालजस्तै भूपरिवेष्टित मुलुक लाओस पनि रेल कनेक्सनका कारण भूजडित बन्ने क्रममा रहेको उनको भनाइ थियो । वार्तामा सहभागी एक मन्त्रीका अनुसार राष्ट्रपति सीले केरुङ-काठमाडौं रेल निर्माणको विषय आफ्नो उच्च प्राथमिकतामा रहेको उल्लेख गरेका थिए । उनले नेपालमा रेलको कुरा अब छलफल र बहसको विषय नै नभएको, वरु त्यसलाई कसरी ल्याउने भन्नेतर्फ ध्यानकेन्द्रित भइरहेको बताए । 'अब प्राविधिक रूपमा कसरी ल्याउन सकिन्छ, भन्नेतर्फ हामी केन्द्रित हुनुपर्छ,' राष्ट्रपति सीले भने । सन् २०१६, २०१८ र २०१९ मा रेलको विषयमा छलफल भइसकेकाले अब त्यही आधारमा सम्भाव्यता अध्ययनको चरणमा प्रवेश गरिएको उनले जानकारी दिए । दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा केरुङ-काठमाडौं रेललाई पोखरा हुँदै लुम्बिनी पुर्‍याउने सैद्धान्तिक प्रतिबद्धता जनाइएको छ ।

रेल ल्याउने प्रयासकै लागि यसअघि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन भएको राष्ट्रपति सीले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार हिमालय पार गरेर रेल ल्याउन निकै चुनौतीपूर्ण देखिए पनि चीनले विकास गरेको प्रविधिले त्यो चुनौती सामना गर्न सक्ने सीले विश्वास व्यक्त गरेका थिए ।

सिगात्सेबाट केरुङ हुँदै काठमाडौंसम्म ल्याउने भनिएको रेलमार्ग उच्च भेगमा पर्छ । त्यसको निर्माण भौगोलिक र प्राविधिक दृष्टिले निकै जटिल रहेको उल्लेख गर्दै राष्ट्रपति सीले भने, 'तर जसरी पनि ल्याउने कोसिस गर्छौं ।'

नेपालसँगको 'कनेक्टिभिटी' बढाउन सडक सञ्जाललाई पनि प्राथमिकता दिने, तर त्यसका लागि चरणबद्ध रूपमा काम गरिने राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे । पहिलो चरणमा अरनिको राजमार्गको स्तरोन्नति र केरुङतर्फ टनेल निर्माणको काम गरिने उनले बताए । त्यसपछि मुस्ताङको कोरला नाका, संखुवासभाको किमाथाका हुँदै कर्णालीतर्फ नाका विकास गर्ने प्राथमिकता चिनियाँ राष्ट्रपतिले उल्लेख गरेका थिए । बाँकी पृष्ठ १० ►►

समुचित लाभको सम्भावना बलियो
लगानी गर्न बचत जस्तै सजिलो

न्यूनतम *रु १००० बाट लगानी शुरू गर्न सकिने यस खुलामुखी सामूहिक लगानी कोषमा आफ्नो रोजाई अनुसार १/३/६ र १२ महिनाको अन्तरालमा निश्चित रकम लगानी (Systematic Investment Plan) गर्दै जान सकिन्छ भने चाहेको बेला खरीद गरेको इकाई बेचेर रुपमा पैसा प्राप्त गर्न पनि सकिन्छ ।

आजको अलि-अलि लगानीले भोलिको ठूलो काममा सघाउने छ ।

*प्रत्येक इकाईको मान रु. १० मानेर निकालिएको न्यूनतम लगानी रकम, प्रत्येक दिन सार्वजनिक हुने NAV को मान अनुसार परिवर्तित हुनेछ ।

लगानी योजना बनाउन
www.niblcapiatal.com/sip-calculator

Fund Manager:

Head Office:
NIBL Ace Capital Limited, Lazimpat, Kathmandu, Nepal
T: +977-1-4005157, 4425280, F: +977-1-4005084
P.O.Box 23224, www.niblcapiatal.com, Facebook.com/niblcaps

Fund Sponsor:

नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंक लि.
NEPAL INVESTMENT BANK LTD.
Truly a Nepali Bank

भुटानी शरणार्थी
शिविरमा आगलागी

भक्त (कास) - भक्तियों के दमक
नगरपालिका ३ स्थित भूतानी शरणार्थी
शिविर वेलडाई आगलगी भएको छ ।
आइतवार विहान भएको आगलगीबाट
शरणार्थीका ९ वटा छाप्रा जलेका छन् ।
वेलडाई २ सेक्टर 'डी' बान' नगर
आगलगी भएको थियो । भीमबहादुर
राईको टिनको छाना तथा टाँटीबानबाट
छाप्राबाट आगो सल्फेकोको प्रहरीले
बन्दो लगाएको छ । विगतको खाना पकाएपछि
राईको छाप्राबाट आगो सल्फेकोको थियो ।
आगलगीको समयमा छाप्राभित्रको
सामान निजले कममा भीमबहादुरको
आमा ५५ वर्षीया फूलमाया राई सामान्य
घाइते भएकी छन् । आगोले राईकोसहित
१५ वर्षीय महारु नखीरा राई, सरिता तामाङ,
गणेशगोरेणेश्वरबाट कार्की, अम्बिका माया
कार्की, नवराहदुर तामाङ, नरमाया गुरुङ,
सन्धु दाहाल र दिनेशबहादुर महतका छाप्रा
परिवार नष्ट भएका छन् । आगलगीबाट
९ परिवारका गरी २८ लाख ७०
हजार रुपैयाँ वरावरको क्षति भएको
जिल्ला प्रहरीका डीएसपी मेहेन्द्रकुमार
श्रेष्ठले जानकारी दिए । सहम, सोराङ
श्रेष्ठले सुन भएको आगो घिसा, गोराङ
वार्तामोडलगायतका स्थानबाट आएका
वार्तामोडल र स्थानीय शरणार्थीको
समायसमा नियन्त्रणमा लिइएको थियो ।

गाँजासहित युवक पक्राउ

जिवातमोड (कास)- प्रहरीले गाँजसाहित
बुद्धशान्ति गाउँपालिका ४ का २२ वर्षीय
सुम्रेन्द्र तामाङलाई पक्राउ गरेको छ ।
आउँदैगरेर अति इलावाबाट भ्याफतले
आउँदैगरेर बुद्धशान्ति ४ सुनमाडीस्थित
सडकमा जाँचका क्रममा ६ केजी हतियार
जसमा सहित तामाङलाई पक्राउ गरेको
छ । जिल्ला कारागारमा महेन्द्रकुमार
थ्याण्डेले जानकारी दिए ।
मे १ च ६६८१ तम्बरको सुमो गाडीको
अड्डामा लुकाएर गाँजा प्याउँदै गरेको
बुद्धशान्तिमा नियन्त्रणमा लिएको डीएसपी
थ्याण्डेले बताए ।

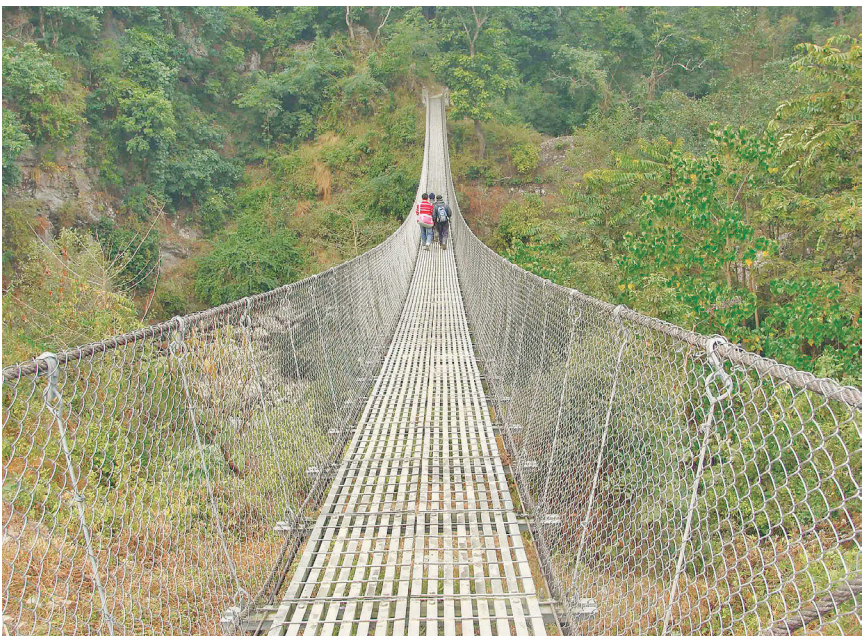
■ **हरिराम उप्रेती** (गोरखा)
आश गुरुङ (लमजुङ)

दसैं मनाउन गाउँ आएका यात्राले गन्तव्य

तेसे मनाउत गाउँ आएका यात्रुले गन्तव्यमा पुग्न सवारी नापाउँदा
 आमासीली बोकेका छुट्टा । गोराखोको खान्छोकैवाट हरमटारी भरेकी छ
 नपुग्री यात्रिका दिक्कमारी बज्जाले आइतवार गाडी चढ्ने मेसो नै पाइन्
 २ घण्टा सडकमा अलपत्र परिन् । गाउँवाट गाडी चढ्दा बढी मान्छे
 भनेर फिर्त दिए तर एउटै सिटिमा ३ जना वनेर बसलतल सदरकामा
 आइपुग्नु, उनले भनिन्, 'आफू चितवन पुग्नु, पहिले त सडकमा मान्छे
 चढ्ने तान्ने आउँथे, आज कति गाडी नसके पुरै खाली छैन, फिर्त
 पाउने आशामा वाटो हेरेर बसेको छु ।' ३ दिन यात्रा सदरमुकामको
 हरमटारी चोक्मा नान्दव्यमा पुगेको यात्रुको भिँसडा थोपानसमुन छ ।
 गोराखा चोक्मा ३० सय ७० भाडा चिन्तन रयाता गदै आएको
 चुनकुमारी गुड्दले ५ सय दिन्छु भन्दा पनि सवारी चालकले चढाएनन् ।
 'गाडी कुरेर बसेको छु,' उनले भनिन्, 'सबै भर्पिएर आएका छन्, आजै
 नपुग्री नहुने छ, गाडी गए १/२ सय तिनैतुल्यु ।'
 ५ सय गाडी फाट्टा उठाउँदै व्यवसायीले मनलादी भाडा
 असुलेका हुन् । व्यवसायीले बीच बाटोमा गएर भाडाको वार्गेनडा
 रयाती रिजभको यारना बनाउने गरेको छ । फुरी र समितिस्थानी
 रिजभमेसोको बसरी रिजभमा हिँडेन सवारीले बढी भाडा असुलेको
 यात्रुको गुनासो छ । गोराखा-कामडौँ प्रतियात्रु ३ सय ७० भाडाद्वार
 तालीकोटिकोमा यथिवला रिजभको नाममा ७ सय स्थीया असुने गरेको
 याइएको छ । काठमाडौँ जान गाडी चढेर बसेका मान्छाका राम्नी
 कालकलाउँ सवारीमा सहचालकले फरकफरक भाडा । काउटर
 गएको टिकट हिउँ सक्थियो भनेर फर्किँ,' उनले भने, 'हरमटारी चोक्
 आएर गाडी चढ्नु खोजे कसैले ५, ३ सय त कसैले हजार स्थीया भाडा
 दिने लाउनु भन्थे ।' बढी भाडा चिन्तन खोजे पनि उनले फिर्त पाएनन् ।
 बिजारासमा भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु
 बिजारासमा भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु भन्नु

कुवेरका समान पौरायणले भन्ने, 'दुध घन्टा' गुनायो गाडी करम सेवको, बनेको रोजम बास भन्छन् । सवारी नपाएको भनायो उनले हुरमसारि भन्ने गर्छन् । जेजोमा लाग्दोमा हलुदोमा खट्टाका प्रहरी समेत राखे । 'जिजमामा जनालेलाई कटौती गर्ने भन्ने भन्न सकिदैन, स्वडिच्छाले गएका हुन्, थोरै बेला तिरिँदै भए पनि तपाईंलाई पनि पिजमोमा जानु भनेर पुह्ल्याले जवाफ दिए।' उनले भने, 'सिस्टममा गएका जेजोमा जेड डेस जानु भनेर पुर्याले, पाँच घण्टाको उताउ उभिएर मानिसलाई पिन मन लागेको छैन ।' प्रमाणित भेगमा चले सवारीले पिन मानिसलाई पिन मानिसलाई पिन गरेका थिएँ, आज २ सय नभई मात्रै माने ।' पडिले १० तिरैमा बाडा लिनै गरेकाको आरुढाका इमानसि गरुडले बताए ।

तेहथुममा सयभन्दा
बढी भोलुंगे पुल

तेह्रथुमको मेन्छ्यायाम गाउँपालिकाको श्रीजङ्ग र मोराहाङ गाउँलाई जोडने स्थानीय खोलामा निर्माण गरिएको भोलंगे पुल ।

तस्विर : चन्द्र कार्की/कान्तिपुर

गाउँका बीचमा ठूला खोला र भिरपहरा थिए। वल्लो गाउँका बासिन्दालाई पल्लो गाउँसम्म पुग्न यिनै खोला र भिरपहारा बाधक बन्ने

थे । सडकभन्दा केही सस्तो बन्ने
लुंगेपुल बनाएर दुर्गम गाउँवासीको
होर-दोहोरको समस्या समाधान
उपाय जनप्रतिनिधि सहितको

तत्कालीन जिविसले डेढ दशक
अघि नै निकालेको तत्कालीन
पूर्व जिविस सभापति किशोरचन्द्र
दलालले बताए ।

मनलाग्दी भाडा, गन्तव्यमा पुग्नै सकस

A vibrant and crowded street scene in Kathmandu, Nepal. In the foreground, a white bus with blue trim is packed with passengers. A man in a grey shirt and dark cap is perched on the roof of the bus, leaning over to load a large, colorful, patterned bag. Another man in a yellow shirt is standing on the ground, holding onto the bus's side. The street is filled with people, including a woman in a black headscarf and a man in a white shirt. In the background, a pink and green bus is visible, along with other vehicles and buildings. The scene captures the bustling daily life and public transportation in the city.

तस्विर : हरिराम/कान्तिपुर

उभिएरै गोरखा आइपुगियो ।' बसले क्षमताभन्दा तेब्बर यात्रु कोच्ने गरेको उनले बताए ।

नियमन नगरको भन्ने प्रहरीसंग पनि यात्रु आक्रोसित छन् । दैसेका यात्रुलाई लक्षित गरी सुरक्षित र सहज आवागमनका लागि प्रहरीले निकै सतर्कतामा कामका साथ यात्रु सहायता कक्ष पनि सञ्चालनमा ल्याएको छ । तर कक्षमा तीन दिनयता प्रहरी नै भेटिंदैन । ब्यान्स नभए टागिएको छ । टाफिक प्रहरी भने दैसेका यात्रुलाई लक्षित गरी छुट्टै जाँचलाई चलाउँछन् । तिव्रता दिनुको बतार्उँछन् । 'आज पनि अनगमन गर्‍यो' टाफिक प्रहरी

प्रमुख सुकवहादुर विकले भने, 'कागजपत्र पनि लिएका छौं।' नआएको उनले बताए।

लमजुङका अर्जुन मंग्रातीले
पूरा । ४ सयको भाडामा ७ न
हामीले ल्याएको व्यवस्था' आफ
गर्नस । प्रहरीले कारवाही गर्छ' १

छ, सर ! मानिसलाई, आफूलाई मात्र कसरी
फर्काए । उनले सुन्दरबजारदेखि काठमाडौं जाँदा
यस्तो लेखेका हुन् । उनकै वालमा कमल गुरु
(मनाइ जाने बाटो) र सय भाडा भएको ठाउँ
सय रुपैयाँसम्म लिने गरेको लेखेका छन् । देउडा
परेको र मजाकोटी रवीन्द्रले र सय रुपैयाँ लिने

बेंसीसहरको चण्डिडाँडास्थित जनवि
प्रधानाध्यापक राज थापाले दसैको समय

आएको माइक्रोबसले विद्यार्थीलाई ६ सय रुपैयाँ भाडा लिएको बताए ।
 'वडी भाडा लिने र केटाकेटी (विद्यार्थी) लाई भोटोझोराभन्दा अण्डाबन्ध
 बोलेका रहेछन् । बेसीसहर आएपछि, मसङ्गेचोतारा पुगेन केटाकेटीलाई
 जेवी चोक (बीचभाग) तिरै जबरजस्ती झारेछन् । तरे, गाडी मनाङ्गे
 चौतारा नै पुग्यो,' उनले भने, काठमाडौँ-बेसीसहर माइक्रोबसले हरेकको
 मौकामा यानुसङ्ग तोकिएको भन्दा बढी भाडा लिने गरेका छन् । वडी
 भाडाको भन्तमा थर्कनुने गरेका छन् ।'

वेसीसहरमा पृथ्वी राजमार्ग, लमजुङ कालिका यातायातद्वारा सञ्चालित सवारी साधन छन । पछिल्लो समय विभिन्न कम्पनीलेलाइ सवारी साधन सञ्चालनमा ल्याएका छन । २ यातायातका टिकटका काउन्टर अगाडि नै व्यवसायीले बढी भाडामा वार्गेजिङ गरेर काठमाडौं, पोखरा, चितवन लगायत ठाउँमा यात्रु ओसारने गरेका छन । हाम्रो मतानुसार बेला नै यही हो । यतिबेला पनि अल्टि अल्टि गएरिण भनेर काठमाडौं जोडन गाह्रो हुन्छ । अरू समय खासै खाली हिँड्नुहुँ, एक व्यवसायीले भने । उनका अनुसार प्रायः सबै सवारी साधनले भाडामन्द्याइ बढी रकम उठाएको बताए । एउटा होइन, दुइटा होइन । मुफिकलेले काठमाडौं गएको भन्ने २ × बजारमाै टेक्नुपर्ने गरेको व' नलेन भने काठमाडौं गएको भन्ने २ × बजारमाै टेक्नुपर्ने गरेको व' नलेन भने

जिल्हा ट्रॉफिक कार्यालयका प्रमुख सई छत्रवहाट्टा धर्तीका अनुसार दसैका बेला सवारी साधनले दोन्वेच वढी भाडा असुलके भेटाएके छु.

४ सय ५० भाडाका सवारीले १ हजारसम्म लिएके पाइएके छु.

'उजुरी आएका यथा पाएकाकाई हमीले गाडी रोकेर भाडा फिर्ता गर्न लगाएका छै। यात्रुले पनि गाडी रिजर्भ गरेर त्याएका है, वढी पैसा होस या घटी, तपाईंलाई के मतलब, भन्नुहुन्छ। त्यही सवारीका यात्रु वढी घटी निनुनरेके भनी गुनासा गर्नुहुन्छ।' अनि हमीलाई पनि अड्यागे, 'उत्तले नै. वढी भाडा लिने सवारीवाट १ हजार र वढी यात्रु राखेसँग १ हजार ५ सय रूपैयांसम्म जरिवाना असुल गरेको

र. हरिराम. कान्तिपुर

इलाका प्रहरी कार्यालय भोटेओझारा निरीक्षक राजेन्द्र थापाका अनुसार दुधेवाट वेंसीसहर आउँदै गरेको विनर हाइसले प्रत्येक यात्रुबाट २ सय रूपैयाँका दरले भाडा लिएको र प्रहरीले बढी भाडा यात्रुलाई फिर्ता गरेको बताए। दुधु-वेंसीसहरको भाडा १ सय ४० रूपैयाँ हो भने काठमाडौँ-वेंसीसहर चल्ने वेंसीसारी साधनले ८ सयदेखि १ हजारमा रूपैयाँसम्म उठाएको पाइएको उनले बताए। 'माइकोबस भन्दा ठूलो बसले बढीमात्रामा यात्रुसँग बढी भाडा लिएको पाइएको छ,' उनले भने, 'हामीले सवारी रोक्ने यात्रुलाई सोधेर गरेको छौं। यात्रुसँग सोधेको भाडा फिर्ता गरियो भने हामीले बढी लिएको भाडा फिर्ता गरेका छौं।' चाडपर्वलाई लक्षित नागरिक तथा यात्रु सहायक केन्द्र स्थापना गरी सडकीचक गरीरहेको उनले बताए।

cinemas

NOW

SHOWING

For booking and updated info:
 Kathmandu: 01-4442220
 Narayanh: 056-5220779
 Nepalgiri: 081-4113330
 Pokhara: 061-522630/47
 Biratmoud: 023-5430883
qfxcinemas.com

BSR
MOVIES

FIRST TIME IN NEPAL

DOLBY
ATMOS SOUND

For booking: **01-4362712**

Gongabu, Kalthmandu

www.facebook.com/bismoviesnepal

www.bismovies.com

NOW SHOWING

चछा माया चपक्काई

ATMOS 1

8:00 am | 2:00 pm

5:00 pm | 8:00 pm

ATMOS 2

11:30 am | 2:30 pm

MOVIES

Chha Maya Chapakkai

Kabadi kabadi kabadi

Joker

X

ATMOS 1

8:00 am | 2:00 pm

5:00 pm | 8:00 pm

11:00 am

8:30 am | 8:30 pm

3:30 pm

ATMOS 2

11:30 am | 2:30 pm

MOVIES

Chha Maya Chapakkai

Kabadi kabadi kabadi

Joker

X

ATMOS 1

8:00 am | 2:00 pm

5:00 pm | 8:00 pm

11:00 am

8:30 am | 8:30 pm

3:30 pm

ATMOS 2

11:30 am | 2:30 pm

तपाईंको आज	
 गेष	कान्ति क्षय
 तृष	कार्य सफल
 मिश्रुण	मिष्ठान्न भोजन
 ककट	पूष्य आर्जन
 सिंह	नैरास्यता
 कक्या	नविन मित्र बन्ने
 तुला	डर चिन्ता
 दृष्टिक	वादविवादमा सफल
 धनु	खटपट
 मकर	पराक्रम बढ्ने
 कुम्भ	धन आर्जन
 मीन	पदोन्नति

 KANTIPUR	कान्तिपुर टेलिभिजन	 रेडियो कान्तिपुर
	१०० कल कान्तिपुर	८६.१ कल कान्तिपुर
	६०० कान्तिपुर न्यूज	मैरहवा १००
१०० अफिचुर	६३० लाइसेन्स ड ड्राइंग	०१०० अल अफिचुर (म्यागपट)
११३० आधिकारिक सन्देश	७०० कान्तिपुर समाचार	०१३० कान्तिपुर हबरी
६३० जीवन शिखर	७३० प्रदेश विशेष (लाइभ)	०१००२ रेडियो कल
६३०	८०० कान्तिपुर समाचार	०१०३० आकाशवाणी प्रसारक सेवा (पुनःनिर्देशित) र सेवा (हलफ)
७०० कान्तिपुर समाचार	९०० फाइनरमाइड	०१०३० डेलीन्याउण्ड एण्ड इन्फोमेटिक्स
८०० गुनगाईल नेपाल	१००० लाइसेन्स ड ड्राइंग (रिपिट)	०१०४० ड गुनगाईल सेवा (रिपिट)
८३० कान्तिपुर न्यूज	१०३० कान्तिपुर न्यूज	०१०३० ओल्ड डी जेल्स
८३० साका सावाल	११०० प्रदेश विशेष (रिपिट)	०१०३० कान्तिपुर हबरी
१०० कान्तिपुर समाचार	११३० कान्तिपुर समाचार	०१०४० एफिएक आउट
१०३० उज्याद (रिपिट)	११४० कल कान्तिपुर रिपिटेड	०१०४० राडियो जित
११०० कान्तिपुर न्यूज	११४० कान्तिपुर न्यूज रिपिटेड	०१०४० लाइसेन्स ड ड्राइंग
११३० चू आर्इ (रिपिट)	१२०० कान्तिपुर समाचार	१२०० लाइसेन्स ड ड्राइंग
११३० कान्तिपुर समाचार	१३०० कान्तिपुर न्यूज रिपिटेड	१३०० कान्तिपुर न्यूज
११३० टिई हल्लार (रिपिट)	१३०० लाइसेन्स ड ड्राइंग (रिपिट)	१३०० कान्तिपुर न्यूज
१३०० नल टयन्ज (रिपिट)	१४०० कान्तिपुर समाचार	१४०० कान्तिपुर न्यूज
१४०० कान्तिपुर समाचार	१४३० लाइसेन्स ड ड्राइंग	१४३० कान्तिपुर न्यूज
१४३० हिजाज ड लाइफ (रिपिट)	१४३० लाइसेन्स ड ड्राइंग (रिपिट)	१४३० कान्तिपुर न्यूज
३०० साका सावाल (रिपिट)	३०० कल कान्तिपुर रिपिटेड	१४३० कान्तिपुर न्यूज
८०० कान्तिपुर समाचार	३०० फाइनरमाइड (रिपिट)	१४३० कान्तिपुर न्यूज
८३० उज्याद (रिपिट)		१४३० कान्तिपुर न्यूज

पूरु रिडियो राष्ट्रको	अस्पताल र विविध
मैडी, मेडेटार, वीरगन्ज, भरतपुर. ट. पोखरा, धनगढी, नेपालगन्ज	
१५.०० कान्तिपुर खाखरी	धनुषा
१५.०५ नेपालीगंगा (रक्षा कोष)	प्रहरी
१५.१० हृदय धड धनुषकोख खाखरी	प्रहरीलेख रेखन
१५.१५ सरगन (गुला/गुलुल)	बारा खन
१५.१० खिरकुट खाखरी	बाराको अखल अखल
१५.१५ डीओपिथ थेज (रिस्ता)	प्रहरीलेख नालादी खुवा कालीदी
१५.२० थोपेटी वरुई (फलिग)	प्रहरीलेख नालादी रेख खलिदि
१५.२५ कान्तिपुर खाखरी	रक नमारा रेखन
१५.३० गाजब छ बा (दुमाराज)	धनुषा अखल
१५.३५ लेखपुटी धन काखन खाखरी	काली लेखको खेनर
१५.४० रिपामकल (विजय नगर)	काली लेख काखन
१५.४५ कान्तिपुर खाखरी	काली रिपाम केनर खेनर
१५.५० नमूना लेखर आष ड है	अखल प्रहरी कालिखल
१५.५५ इनेली	कुदुव भन
१६.०० कागजकी गौरी/गौरी (गुथेन्द्र)	काली पुराखलखन
१६.०५ रोमानिकन (रिपाम)	काली अखल
१६.१० बुद्धबुध ठेगड (विजय नगर)	रिपाम काखन अखल/काखन
१६.१५ गाजल (रिपिड)	गौरी
१६.२० नेपाली गौरीलेख लगातार	गौरीलेख अखल
१६.२५ नेपाली गौरीलेख लगातार	बारा
१६.३० कागजलेख लगातार	गौरी

[illegible]

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ पोखरा

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

गण्डकी प्रदेश संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटामहामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छ र ? किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन र ?

हामी देखौं
अपार संभावनाNMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ पोखरा

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

गण्डकी प्रदेश संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटामहामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छ र ? किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन र ?

हामी देखौं
अपार संभावनाNMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणले राजनीतिक र कूटनीतिक अर्थमा महत्त्वपूर्ण सकेत छाडेको छ । दुई देशबीच विकास र समृद्धिमा साभा रणनीति तय गर्नु उपयुक्त हुने धारणा राख्दै 'बाचा गरेका प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्नेपर्ने' अडान दोहोर्‍याएर सीले राजनीतिक वृत्तमा पनि गतिलो सन्देश दिएका छन् ।

सीको भ्रमणपछि आइतबार अपराह्न परराष्ट्र सन्त्रालयले जारी गरेको संयुक्त विज्ञप्तिमा नेपाल-चीनको द्विपक्षीय सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र दुई देश विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बन्न सक्ने साभा अभिमत अभिव्यक्त भएको छ । साभेदार बन्न सकिने सूत्र भनेर राष्ट्रपति सीले 'हिमालय वारपा वहुआयामिक सम्पर्क सञ्जाल' को प्रस्तावनालाई दृढिलो रूपमा बिभिन्न बहुपक्षीय सम्मदारीमार्फत अघि बढाएका छन् ।

'सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा नेपाल निकै महत्त्वको छिमेकी हो भनेर चीनले बाहिरी विश्वलाई देखाएको छ,' पूर्वराजदूत केदारभक्त माथेमांले सी भ्रमणको मूल्यांकन सुनाउँदै भने, 'कतैबाट पाइने सहयोग रकम अथवा सम्मौताका बुँदाभन्दा पनि आफ्ना लागि नेपाल महत्त्वपूर्ण छ, भन्ने चीनको यो सन्देश आफैँमा ठूलो कुरा हो ।'

परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिक स्थिरतासँगै नेपाल बाहिरी विश्वमा 'देखिँदै र सुनिँदै गएको' उदाहरणका रूपमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमणलाई लिन सकिने प्रतिक्रिया दिए । 'चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणसँगै नेपाललाई विकास र समृद्धिको भरपर्दो प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब हामीले प्रतिबद्ध भएर समृद्धिको दिशामा अघि बढ्ने समय आएको छ ।'

सडक, बन्दरगाह, नाका, हवाई सम्पर्क र रेलवे सञ्जालमार्फत विकास-समृद्धिको अभियानलाई अघि बढाउने राष्ट्रपति सीको घोषणालाई तात्कालिक होइन, दीर्घकालीन रूपमा अर्थपूर्ण मान्नुपर्ने चीन मामिलाका जानकारी मदन रेग्मीले बताए । '२३ वर्षपछि चिनियाँ राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउनु नै यो युगको महत्त्वपूर्ण घटना हो,' उनले थपे, 'नेपाललाई विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बनाउने भन्ने चिनियाँ प्रतिबद्धताले हाम्रो मैत्री र सम्बन्धको पुनर्वास्था भएको छ । अझ नेपाललाई दक्षिण एसियाको गेट-वे बनाउने भनेर आएको चिनियाँ धारणा कूटनीतिक अर्थमा उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ ।'

नागरिक समाजका अभियन्तासमेत रहेका माथेमाका बुँदाइमा नेपाली राजनीतिक पद्धति र शासनशैलीको सबैभन्दा खराबी भनेकै बाचा कार्यान्वयन नहुनु हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

SIGNING CEREMONY

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङ र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली आइतबार काठमाडौँमा दुई मुलुकबीचको सम्मदारी र सम्मौता हस्ताक्षरपछि खुसी साट्दै ।

तस्विर : प्रदीपराज बन्त / रामस

सबै सम्मौता अनुदानमा

कृष्ण आचार्य (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङको नेपाल भ्रमणमा भएका सबै सम्मौता तथा सम्मदारी चिनियाँ अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने भएका छन् । बहुचर्चित केरुङ-काठमाडौँ रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन, केरुङ-काठमाडौँ (सुरुङमार्गसहित) सडक निर्माण अघि बढाउने र अन्य प्राविधिक तथा प्रशासनिक सम्मौता अनुदानअन्तर्गत मात्रै रहेको सरकारले जनाएको छ ।

'यसपटक नेपाल-चीनबीच भएका सम्मौता कार्यान्वयनको खर्च ऋणअन्तर्गत वजेट हुने छैन,' अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले भने ।

सम्मदारी तथा सम्मौता भएवाहेक ३.५ बिलियन युवान (करिब ५६ अर्ब रूपैयाँ) समेत तीन वर्षभित्र अनुदानका रूपमा दिने घोषणा राष्ट्रपति सीले गरेको उनले जानकारी दिए । 'उहाँले यो रकम नियमित

कार्यक्रमअन्तर्गत हो भन्नुभएको छैन,' अर्थमन्त्री खतिवडाले भने, 'हाम्रो बुँदाइमा नियमितभन्दा बाहेकको रकम हो यो । यसलाई नयाँ सहायता रकमका रूपमा हामीले बुँझेका छौँ ।'

८०० मेगावाटका
दुई आयोजनामा हस्ताक्षर
पृष्ठ २

केरुङ-काठमाडौँ रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययनबारे आइतबार सम्मदारी भए पनि काम सक्ने समयसीमा तोकिएको छैन । अर्थमन्त्री खतिवडाले जटिल प्रकृतिको अध्ययन गर्नुपर्ने भएकाले काम सक्नुपर्ने समयसीमा नतोकिएको बताए । 'तर तत्कालै काम थालिहाल्ने

सम्मदारी भएको छ,' उनले भने, 'जे कुरा बोल्छौं, पूरा गर्छौं भनेर पटकपटक भन्नुभएको छ । समयमा ढिलाइ हुन्छ, भन्ने लाग्दैन ।'

भ्रमणपूर्व यो रेलमार्गको विषयमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार गर्ने चर्चा थियो । चिनियाँ पक्षले डीपीआरलाई नै सम्भाव्यता अध्ययन भन्ने भएकाले त्यही शब्द प्रयोग भएको जनाइएको छ । 'रेल परियोजनामा समन्वय गर्ने २१ जुन २०१८ मा दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको सम्मदारी स्मरण गर्दै १२ अक्टोबर २०१९ मा गरेको सम्मदारीमा भनिएजस्तै सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सहमत भएका छौं,' संयुक्त वक्तव्यमा भनिएको छ, 'यसले अन्तरदेशीय रेलमार्गको निर्माण सुरु गर्न महत्त्वपूर्ण आधार खडा गर्छ ।' यो अध्ययनपछि, लगानीको मोडालिटी तथा अन्य प्रक्रिया अघि बढाउने अर्थमन्त्री खतिवडाले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन पनि चीनले नै गरिदिएको हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

रेल
आउँछ : सी

दुर्गा खनाल (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले नेपाललाई 'भूपरिवेष्टित' बाट 'भूजडित' मुलुक बनाउने मुख्य माध्यम हिमालय सीमापार रेल हुने उल्लेख गरेका छन् ।

उनले आइतबार नेपाली पक्षसंगको द्विपक्षीय वार्तामा लाओसको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै यस्तो धारणा राखेका हुन् । नेपालजस्तै भूपरिवेष्टित मुलुक लाओस पनि रेल कनेक्सनका कारण भूजडित बन्ने क्रममा रहेको उनको भनाइ थियो । वार्तामा सहभागी एक मन्त्रीका अनुसार राष्ट्रपति सीले केरुङ-काठमाडौँ रेल निर्माणको विषय आफ्नो उच्च प्राथमिकतामा रहेको उल्लेख गरेका थिए । उनले नेपालमा रेलको कुरा अब छलफल र बहसको विषय नै नभएको, वरु त्यसलाई कसरी ल्याउने भन्नेतर्फ ध्यानकेन्द्रित भइरहेको बताए । 'अब प्राविधिक रूपमा कसरी ल्याउन सकिन्छ, भन्नेतर्फ हामी केन्द्रित हुनुपर्छ,' राष्ट्रपति सीले भने । सन् २०१६, २०१८ र २०१९ मा रेलको विषयमा छलफल भइसकेकाले अब त्यही आधारमा सम्भाव्यता अध्ययनको चरणमा प्रवेश गरिएको उनले जानकारी दिए । दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा केरुङ-काठमाडौँ रेललाई पोखरा हुँदै लुम्बिनी पुर्‍याउने सैद्धान्तिक प्रतिबद्धता जनाइएको छ ।

रेल ल्याउने प्रयासकै लागि यसअघि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन भएको राष्ट्रपति सीले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार हिमालय पार गरेर रेल ल्याउन निकै चुनौतीपूर्ण देखिए पनि चीनले विकास गरेको प्रविधिले त्यो चुनौती सामना गर्न सक्ने सीले विश्वास व्यक्त गरेका थिए ।

सिगात्सेबाट केरुङ हुँदै काठमाडौँसम्म ल्याउने भनिएको रेलमार्ग उच्च भेगमा पर्छ । त्यसको निर्माण भौगोलिक र प्राविधिक दृष्टिले निकै जटिल रहेको उल्लेख गर्दै राष्ट्रपति सीले भने, 'तर जसरी पनि ल्याउने कोसिस गर्छौँ ।'

नेपालसँगको 'कनेक्टिभिटी' बढाउन सडक सञ्जाललाई पनि प्राथमिकता दिने, तर त्यसका लागि चरणबद्ध रूपमा काम गरिने राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे । पहिलो चरणमा अरनिको राजमार्गको स्तरोन्नति र केरुङतर्फ टनेल निर्माणको काम गरिने उनले बताए । त्यसपछि मुस्ताङको कोरला नाका, संखुवासभाको किमाथाका हुँदै कर्णालीतर्फ नाका विकास गर्ने प्राथमिकता चिनियाँ राष्ट्रपतिले उल्लेख गरेका थिए । बाँकी पृष्ठ १० ►►

समुचित लाभको सम्भावना बलियो
लगानी गर्न बचत जस्तै सजिलो

न्यूनतम *रु १००० बाट लगानी शुरू गर्न सकिने यस खुलामूखी सामूहिक लगानी कोषमा आफ्नो रोजाई अनुसार १/३/६ र १२ महिनाको अन्तरालमा निश्चित रकम लगानी (Systematic Investment Plan) गर्दै जान सकिन्छ भने चाहेको बेला सरीद गरेको इकाई बेचेर रुपमा पैसा प्राप्त गर्न पनि सकिन्छ ।

आजको अलि-अलि लगानीले भोलिको ठूलो काममा सघाउने छ ।

*प्रत्येक इकाईको मान रु. १० मानेर निकालिएको न्यूनतम लगानी रकम,
प्रत्येक दिन सार्वजनिक हुने NAV को मान अनुसार परिवर्तित हुनेछ ।

लगानी योजना बनाउन
www.niblcapital.com/sip-calculator

न्युचुअल फण्ड सरीद विनोद विक्रीका लागि: एनआइबिएल एस क्यापिटल लि. को केन्द्रीय कार्यालय लाजिपट तथा सर्वपूर्ण शाखाहरु र नेपाल ईन्वेष्टमेण्ट बैंक लि. को तोकिएको शाखाहरु ।

Fund Manager:

Head Office:
NIBL Ace Capital Limited, Lazimpat, Kathmandu, Nepal
T: +977-1-4005157, 4425280, F: +977-1-4005084
P.O.Box 23224, www.niblcapital.com, Facebook.com/niblcaps

Fund Sponsor:

नेपाल इन्वेष्टमेण्ट बैंक लि.
NEPAL INVESTMENT BANK LTD.
Truly a Nepali Bank

मनलाग्दी भाडा, गन्तव्यमा पुग्नै सकस

■ हरिराम उप्रेती (गोरखा)

आश गुरुड (लमजुड)

दसै मनाउन जाऊँ आएका यात्रुले गन्तव्यमा पुग्न सवारी नपाउँदा
सास्ती भोगेका छन् । गोरेखको खान्छोकबाट हठमटारी भेक्रीकी
८४ वर्षीया सितकुमारी बज्रराले आइसवार गाडी चढ्ने मेसो नै
पाइनुन् । २ घण्टा सडकमा अलपत्र परिनु । गाउँबाट गाडी चढ्दा
बुढी मान्छे भन्ने सिट दिए तर एउटै सिटमा २ जना बसेर बलत्तल
सदरमुकाम आइपुगे । उनले भनिन्, अब स्वितवन पुग्नुछ, पहिले त
सडकमा मान्छे देखे तलान आउँथे, आज कति गाडी गइसके छ
खाली छैन, सिट पाउने आशामा वाटो हेरेर बस्नेको छु ।' र दिन
यता सदरमुकामको परउमटारी चोकमा गन्तव्यमा पुगेको यात्रुको
भिडभाड योगिनसक्छ छ ।

गोरखा काठमाडौं ३ सय ७० भाडा तिरर यात्रा गरै आएको चुनकुला गिरुङले ५ सय दिन्छु भन्दा पनि सवारी चालकले चढाएनन् । गाडी चुरावै बसेको छु' उनले भनिन्, 'सबै भएर आफू का छुन्, आजै नपुगी नहुने छ, गाडी पाए १/२ सय बढी तिर्नुहुन्छ' । यात्रुको चापको फाइदा उठाउँदै व्यवसायीले मनलायी भाडा असुलेका छन् । व्यवसायीले बज्र वाटोमा गएर भाडाको बागीचा गरी रिजभको बाहना बनाउने गरेका छन् । प्रहरी र समितिंसंगै मिलेरतामा यसरी रिजभमा हिँड्ने सवारीले प्रायः ३ सय ७० भाडादर यात्रुको गुनासो छ । गोरखा-काठमाडौं प्रतियात्रु ३ सय ७० भाडादर तोकिएकोमा पतिवला रिजभको नाममा ७ सय रुपैयाँ असुने गरेका पाइएको छ । काठमाडौं जान गाडी कुेर बसेका मानुङका रामजी ढकाललाई सवारी चालकले फरकफरक भाडा सुनाए । 'काउन्टर गएको टिकट हिउँदै सकियो भने फर्किर' उनले भन्यो, 'हरमटारी चोक आएर गाडी चढ्न खोजे कसैले ५, ७ सय त कसैले हजार रुपैयाँ भाडा दिइ लान्छु भन्छन् ।' बढी भाडा तिर्न खोजे पनि उनले तिर्न पाएनन् । बजरामा भन्दा ग्रामीण भेगमा यात्रुको चाप रहेको उनले सुनाए ।

वकोटका सुमन पोरयारले मन, दुध धुता भया गाडी कुरेर वसका,
सवै रिजभं मात्र भन्छन्। सवारी नपाएको गुनासो उनले हरमटारीको
चाँकमा झुट्टोमा खोटाएका डहरीमसभै राखे। उज्जैनमा जानैदाई
केही भन्नु सकिँदैन, स्वच्छस्थले गएका हुन्, थोरै बढी तिरिरे भएछन्।
पनि तपाईं पनि रिजभमै जानु भनेर पुलिस्ले जवाफ दिए, उनलेले
भने, 'सित पाए डेड सवारी बिहान हन्यो, पचाय घण्टाको बाटोले
उभिएर जानु मत लागेको छैन।' ग्रामीण भेगमा चल्ने सवारीले
पनि मतलाडी भाडा लिने गरेकाे आरुघाटका इमानसिं गरुडले

गोरखाको हरमटारी चोकमा गन्तव्यमा पुग्ने यात्रुको भीड ।

तस्विर : हरिराम/कान्तिपुर

बताए । 'पहिले १ सय १० तिरेर हिंडने गरेको थियौं, आज २ सय नभई मान्दै मानेनन्,' गुरुङले भने, 'बढी भाडा तिरेर पनि सजिलो गरी आउन पाइएन उभिएरै गोरखा आइपुगियो।' बसले क्षमताभन्दा तेब्वर यात्रु कोचे गरेको उनले बताए ।

नियमन नगरको भन्दै प्रहरीसँग पनि यात्रु आक्रोसित छन्।
 दसैँका यात्रुलाई लक्षित गरी सुरक्षित र सहज आवागमनका लागि
 प्रहरीले निकै ताम्रभामा साथ यात्रु सहायता कक्ष पनि सञ्चालनमा
 ल्याएको छ। तर कक्षमा तीन दिनयता प्रहरी नै भेटिदैनन्। व्यानर
 मात्र टाँगिएको छ। ट्राफिक प्रहरी भने दसैँका यात्रुलाई लक्षित गरी

छड्के जाँचलाई तिब्रता दिएको बताउँछन् । 'आज पनि अनुगमन गःयो' ट्राफिक प्रहरी प्रमुख सुकबहादुर विकले भने, 'क्षमताभन्दा बढी यात्रु राख्ने १० वटाको कागजपत्र पनि लिएका छौं ।' यात्रुबाट बढी भाडा लिएको गुनासो नआएको उनले बताए ।

डोबबर भाडा असुल
लमजुडका अर्जुन मंग्रातीले 'सुन्दरवजार लमजुड-काठमाडौं यात्रा पूरा । ४ सयको भाडामा ७ सय । धन्य हामी, हाम्रो सरकार अनि हामीले ल्याएको व्यवस्था' आफ्नो फेसबुक वालमा पोस्ट गरे । 'उजुरी गर्नुस् । प्रहरीले कारवाही गर्छ' भनी जवाफ पठाउँदा

भोलि पनि हिंदुनु छ सर । मानिसलाई, आफूलाई मात्र कसरी हेनु
 'खै' भनी जवाफ फर्काए । उनले सुन्दरवागर्वादेबि कान्छाउँदा जोदा
 भाइमाझ ठीगएको भन्दै यसले लेखेका हुन् । उनकै बालमा कमल
 गुठुमा देखाउँदै वेंसीसहरबाट स्यांगे (माना जङ्गल) बाटो ३ सय भाडा पारल
 गुठुमा जिएले ७ सयदेबि छ । सय स्यैयांसम्म लिने गरेको लेखेका
 छन् । देउती कुमालले १ हजारमा परेको र मजाकोठी रान्दले छ
 सय स्यैयां लिने गरेको बताएका छन् । वेंसीसहरको चण्डिडाँडादेखि
 सनजवनकास माविका सयवक प्रहाराध्यापक राहु थापाले दस्तको
 सनजवन काठमाडौँबाट वेंसीसहर आएको माइकोसलेले विद्यार्थीलाई

भटानी शरणार्थी

शिविरमा आगलागी

महक (काय) - भाषणको दमक नगरपालिका
ई स्थित भूटानी शरणार्थी शिविर बेलडाँगीमा
भएको भएतापनि भएको छ। आश्विन विहान
भएको आगलागीबाट शरणार्थीका ९ वटा
छात्रा जनेका छन। बेलडाँगी र सेक्टर 'डी'
बेलडाँगी मा आगलागी भएको थियो । भीमबहादुर
राईको टिनको छाना तथा टाँटीवेगको छज्जोबाट
आगो सकिँएको प्रहरीले जनाएको छ।
विहानको खाना पकाएपछि राईको छज्जोबाट
आगो सकिँएको थियो । आगलागीको
समयमा छज्जोभित्रको सामान निकाल्ने क्रममा
भीमबहादुर राई आफ्नै घाईत भएका थिए।
राई सामान्य घाईत भएका छन् । आगोले
छात्राकोसहित छिमेकीहरू नरवीर राई, सारिता
कास्की, गणेशबहादुर कास्की, अम्बिका माया
कास्की, नरबहादुर तामाङ, नरसाया गुप्ता,
मधु दाहाल र दिलबहादुर महताकका
जन्मेर नष्ट भएका छन् । आगलागीबाट ९
परिवारका गरी २८ लाख ७० हजार रूपैयाँ
बराबरको क्षति भएको जानकारी प्रहरीका
सहायक प्रहरी महन्तकुमार थप्ले जनाएका थिए ।
बिहान साढे ९ वजे सुरु भएको आगो दमक,
गोमोद, लितामोडनगरपालिका स्थानबाट आएका
बालरुणयन्त्र र स्थानीय शरणार्थीको प्रयासमा
नियन्त्रणमा लइएको थियो ।

कान्तिपर संवाददाता (तेहथुम)

दुर्गम पहाडी क्षेत्रको कुनै एउटा गाउँलाई अर्को गाउँसँग जोड्ने माध्यम जिल्लामा भोलुंगे पुल बनेको छ । जिल्लाका सबै स्थानीय तहलाई सडक सञ्जालले जोडे पनि जिल्लाबासीले छोटो दूरी पार गर्न भोलुंगे पुललाई नै माध्यम बनाएका छन् ।

तत्कालीन जविसले जिल्लाको एउटा गाउँपालिका अर्को गाउँसँग जोड्न भोलोले बनाएको थियो। पछिल्लो समय जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तहले पनि भोलोले पुल निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखेको छ। दुईमा निर्माणमा सडक सञ्चालन नपुग्दै त्यस समय जविसले एक गाउँपालिका अर्को गाउँसँग जोड्न सीमा जोडिएको खोलाको भोलोले लगाउन अभियान नै चलाएको थियो। त्यसका लागि गाउँपालिका खोलाको १ सय बढी भोलोले पुल निर्माण भइसकेको जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख शिव हुँदाले बताए। पछिल्लो समय वर्षमा १५ दिनका ७ वटासम्म भोलोले पुल निर्माण हुने गरेका छन्।

A long suspension bridge with a metal grate deck and wire mesh railings, stretching across a deep valley. Three people are walking on the bridge. The surrounding area is covered in dense green forest.

तेह्रथुमको मेन्थ्यायाम गाउँपालिकाको श्रीजुङ र मोराहाङ गाउँलाई जोड्ने स्थानीय खोलामा निर्माण गरिएको भोलुंगे पुल ।

तस्विर : चन्द्र कार्की/कान्तिपुर

विकासको मेरुदण्ड नै बनेको प्रदेश
लक्ष्मण तिवारीको भनाइ छ। 'गाउँ
सडक पुर्‍याउने कल्पनाभन्दा पहिल्यै
पुल बनिसकेका थिए,' सांसद तिवारी
गाउँ-गाउँबाट प्रत्येक वर्ष दस/बाह्र
भोलुंगे पुल बनाइदिन अनुरोध गर्दै
आउने गरेको जिल्ला समन्वय समिति

सांषद हुंगानाको भनाइ छ ।

उमा	भोतुंग पुल निर्माणका लागि त्यस समय	दशक
नामा	जिविसले छुट्टै गुरगुयोजना नै तयार गरेर काम	लुंगे
भने	गरेको तत्कालीन जिविस सभापति दुलाल	थियो
जति	वताए । पुलको माध्यमबाट एउटा गाउँलाई	पनि र
देखन	अर्को गाउँसँग जोड्ने काम त्यसताका	जिल्ला
मख	अभियानकै रूपमा सञ्चालन गरिएको उनले	निर्मा

सम्भिए । तत्कालीन जिविसले भन्डै डेढ

दशक अधिवाट जिल्लाका खोलानालामा भोलुंगे पुल बनाउने कामको सुरुवात गरेको थियो । हालको जिल्ला समन्वय समितिले पनि सोही कामलाई निरन्तरता दिइरहेको छ । जिल्लामा अहिले १ सयभन्दा बढी भोलुंगे पुल निर्माण भइसकेका छन् ।

गाँजासहित युवक पक्राउ

वर्तमानमांड (कास)- प्रहरीले गाँजासहित बुद्धशान्ति गाउँपालिका ४ का २२ वर्षीय सुन्दर तामाडागलाल पौडेल गरेको छ। शनिबार राति तामाडागलाल भाषातर्फ आउँदै गर्दा बुद्धशान्ति ४ सुनुमाईस्थित सडकमा जाँचका क्रममा ६ केजी हरियो गाँजासहित तामाडागलाल पौडेल को गाँजाले प्रहरीका डीएसपी महन्द्रकुमार श्रेष्ठलेले जानकारी दिए। तामाडागलाल पौडेल ने १ च ६६६९ नम्बरको सुमो गाडीको अड्डकामा लुकाएर गाँजा ल्याउँदै गरेको अवस्थामा नियन्त्रणमा लिएको डीएसपी श्रेष्ठलेले बताए।

ENJOY

NOW SHOWING

DOLBY
ATMOS SOUND

BIG Movies

WAR : 2:30 PM, 5:30 PM, 8:45 PM
KABADDI KABADDI KABADDI : 1:15 PM
JOKER : 8:15 AM, 10:45 AM, 3:45 PM, 6:15 PM
CHA MAYA CHAPAKKAI : 8:00 AM, 9:30 AM, 11:00 AM,
2:00 PM, 5:00 PM, 8:00 PM, 9:00 PM

 4011684/45,
01-2112233

NLIC City Centre Kamalpokhari, Kathmandu

www.bigmovies.com.np
facebook.com/bigmoviesnepal

Wednesday & Thursdays

185
 No. + Conditions apply

QFX cinemas

NOW SHOWING

For booking and updated info:
 Kathmandu: 01-4442220
 Narayanghat: 056-522079
 Nepalgunj: 081-4113330
 Pokhara: 061-5226304/47
 Biratnagar: 023-543083
qfxcinemas.com

BSR
MOVIES

FIRST TIME IN NEPAL

DOLBY
ATMOS SOUND

For booking: **01-4362712**
 Gangeba, Kelmhendu
www.facebook.com/bismoviesnepal
www.bismovies.com

NOW SHOWING

CURRENT SHOWTIME

MOVIES	ATMOS 1	ATMOS 2
Chai Maya Chapkaai	8:00 am 2:00 pm 5:00 pm 8:00 pm	11:30 am 2:30 pm
Kabaddi kabaddi kabaddi	11:00 am	
Joker		8:30 am 8:30 pm
War		5:30 pm

X
TREME
SUPER
DAYS

TUESDAY
ET

-190

WEDNESDAY
ALL DAY LONG

THURSDAY
ALL DAY LONG

FRIDAY
ALL DAY LONG

SATURDAY
ALL DAY LONG

SUNDAY
ALL DAY LONG

गुना

Showing Time
8:20, 11:20, 2:20, 5:20

GUNA GROUP

गुना सिनेमा हल प्रा. लि.
Guna Cinema P. Ltd.

Saaho
TRAILER

WAR

• **Saaho • कबड्डी कबड्डी कबड्डी**

• **Rambo • पासवर्ड • रातो टिका**

निधारमा • हिरो तम्बर १ • हजार जुनिसम्म

• **वार • रातो टिका निदारमा • साहो**

• **कबड्डी कबड्डी कबड्डी ३ माली**

हजार जुनिसम्म • शिभम्

तपाईंको आज					
	नेष	कान्ति क्षय		तुला	डर चिन्ता
	वृष	कार्य सफल		शुश्रूक	वादविवादमा सफल
	मिथुन	मिष्ठान्न भोजन		धनु	खटपट
	ककर्कट	पूष्य आर्जन		मकर	पराक्रम बढ्ने
	सिंह	नैरास्यता		कुम्भ	धन आर्जन
	कन्या	नविन मित्र बन्ने		मीन	पदोन्नति
भोलिको पात्रो					
<p>विष्णु संवत् २०७६ साल असोज २८ गते मंगलबार तदनुषार १५ अक्टोबर २०१९ कार्तिक कृष्णपक्ष द्वितीया तिथि रात्रिको ४:४० बजेसम्म आग्लत तृतीया तिथि, अश्विनी नक्षत्र दिनको १२:४९ बजेसम्म आग्लत भरणी नक्षत्र, हस्तौ योजा प्रातः ६:२३ बजेसम्म आग्लत वज्र योजा, तैत्तिल करण दिनको ०४:९ बजेसम्म आग्लत गर करण, नेश राशिमा चन्द्रमा ।</p> <p>च्यो. रामप्रसाद लिटोला</p>					

[illegible]

<div> <div>रेडियो कान्तिपुर रेडियो राष्ट्रको</div> </div>	
<div> <div>६६.१ काठमाडौं, भैरहवा, वीरगन्ज, भरत</div> <div>नेरहवा, १०१.९ पोखरा, धनगढी, नेपाल</div> </div>	
०१:०० गनिक अनुसूतल (बालनन्द)	११:०० कान्तिपुर खबरी
०१:३० कान्तिपुर खबरी	११:१५ लंग्गालि (रुख पना)
०१:०० द हल्लाहार्नर	११:३० हेरच बन्न धुवन्तुन खबरी
०१:३० लुभाकिलिपिणी प्रवृत्त रेडियो संग्रह (पहिली र दोस्रो ताला)	११:४५ सारन (पुनः/यहुन)
०१:०० डेलतलनल (रुख डालाकिलिपिण खबरी)	११:५० डिलिदर खबरी
०१:३० द प्रुडलनल शी (रिजलत)	१२:०० द ओगिलिड प्रुड (रिजलत)
०१:३० ओलद इग्न डोलर	१२:३० योरेडन वलर (बलरिना)
०१:५० कान्तिपुर खबरी	१२:३० कान्तिपुर खबरी
०२:३० ग्राहिक अगिड	१२:५० प्रुडन ड बा (पुनः/यहुन)
०२:५५ राडियु गीत	१३:०० सेरुवुडि डलर कानून खबरी
०३:०० नललद तलन प्रुड (पुनः/यहुन)	१३:१५ रिजलतडल (रिजलत वीड)
०३:३० योरेडन वलर	१३:५० कान्तिपुर खबरी
०३:५५ नुवुडिड डलर नलर (बलरिना)	१४:१५ नुवुडन लेकन डलर द डे
०४:३० आरुड डलर डलर डलरडलरडलर खबरी	१४:३० डलरडलरि
०५:५५ नुवुडिड डलर नलर (बलरिना)	१४:५० कलरडलरि गीत/गनिक गीत (गुण्डन)
१६:०० कान्तिपुर खबरी	१५:३० सेलमडिलिड (बलरिना)
१६:३० नुवुडन डेडिडन (रिजलत)	१५:५० नुवुडन डेडिडन (रिजलत)
१६:५० डिलिदर खबरी	१६:०० प्रुडन (गिडलट)
१७:३० के ड नेपाल (सुतुतुड)	१६:३० डललल गीतडलरिड लुगललर
१७:५० डलरडलरडलरडलर खबरी	१६:५० डिलिदर गीत लुगललर
१८:३० के ड नेपाल (सुतुतुड)	१७:०० डलरडलरडलर लुगललर

	अस्पताल व विविध	
पोरबारा अस्पताल/सुन्दरबाद		लखनऊ विद्यालय अस्पताल
रक्त संचयन सेवा केंद्र/दण्डकुलेश्वर रेडकॉस	0८६-२५०२०९१	अन्वयोटी विद्यालय अस्पताल
कायस्थी रेडकॉस	0८६-२५०२०३८	लखनऊ अस्पताल
दण्डकर्म सेवा	0८६-२५०२००८	लखनऊ अस्पताल
रक्त बचक सेवा (बिद्वानां चला)	0८६-२५०२०००	लखनऊ अस्पताल
अन्वयोटी विद्यालय अस्पताल	0८६-२५०२००४/४६	लखनऊ अस्पताल
गायत्री रेडकॉस कायस्थ	0८६-२५०२०१४	लखनऊ अस्पताल
रिहालम जीवा अस्पताल	0८६-२५०२१९८	लखनऊ अस्पताल
पोरबारा विद्यालय/कायस्थ, लखनऊ	0८६-२५०२०४६/२५०२१९८	लखनऊ अस्पताल
हेरिबन्ध प्रजापत कायस्थ/लखनऊ	टोल ग्रीड १९९९/०८-२५०२२९१	लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल कायस्थ	0८६-२५०२०००/०८५०२०८३३३	लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल कायस्थ	0८६-२५०२०३३/०८५०२०८३३३	लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल	९०३/०८६-२५०२००८	लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल कायस्थ	0८६-२५०२००८/०८५०२०८३३३	लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल
लखनऊ अस्पताल		लखनऊ अस्पताल

[illegible]

कान्तिपुर सम्पर्क

 जिज्ञासा, सुभाष तथा गुणासाहसका लागि १६६०-०१-२२२२२ (NTC) ९८०१-५७-२२२२ (Ncell)

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ बुटवल

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

प्रदेश ५ संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटाभट्टामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्यो रे ?! किन ?...
विदेसी पाउना त फकिस्के नि, हैन रे ?

हामी देखौं
अपार संभावनाNMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ बुटवल

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

प्रदेश ५ संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

नेपाल-चीन अब रणनीतिक साभेदार

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणपछि जारी संयुक्त वक्तव्यमा नेपाल र चीनले आफूहरूबीचको
सदाबहार मित्रतालाई अब विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदारका रूपमा विकास गर्ने घोषणा गरेका हुन्

देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणले राजनीतिक र कूटनीतिक अर्थमा महत्त्वपूर्ण सकेत छाडेको छ। दुई देशबीच विकास र समृद्धिमा साभा रणनीति तय गर्नु उपयुक्त हुने धारणा राख्दै 'बाचा गरेका प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्नेपर्ने' अडान दोहोर्‍याएर सीले राजनीतिक वृत्तमा पनि गतिलो सन्देश दिएका छन्।

सीको भ्रमणपछि आइतबार अपराह्न परराष्ट्र सन्त्रालयले जारी गरेको संयुक्त विज्ञप्तिमा नेपाल-चीनको द्विपक्षीय सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र दुई देश विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बन्न सक्ने साभा अभिमत अभिव्यक्त भएको छ। साभेदार बन्न सकिने सूत्र भनेर राष्ट्रपति सीले 'हिमालय वारपा वहुआयामिक सम्पर्क सञ्जाल' को प्रस्तावनालाई दृढिलो रूपमा बिभिन्न बहुपक्षीय सम्मन्धारीमार्फत अघि बढाएका छन्।

'सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा नेपाल निकै महत्त्वको छिमेकी हो भनेर चीनले बाहिरी विश्वलाई देखाएको छ,' पूर्वराजदूत केदारभक्त माथेमांले सी भ्रमणको मूल्यांकन सुनाउँदै भने, 'कतैबाट पाइने सहयोग रकम अथवा सम्झौताका ब्याभन्दा पनि आफूना लागि नेपाल महत्त्वपूर्ण छ, भन्ने चीनको यो सन्देश आफैमा ठूलो कुरा हो।'

परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिक स्थिरतासँगै नेपाल बाहिरी विश्वमा 'देखिँदै र सुनिँदै गएको' उदाहरणका रूपमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमणलाई लिन सकिने प्रतिक्रिया दिए। 'चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणसँगै नेपाललाई विकास र समृद्धिको भरपर्दो प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब हामीले प्रतिबद्ध भएर समृद्धिको दिशामा अघि बढ्ने समय आएको छ।'

सडक, बन्दरगाह, नाका, हवाई सम्पर्क र रेलवे सञ्जालमार्फत विकास-समृद्धिको अभियानलाई अघि बढाउने राष्ट्रपति सीको घोषणालाई तात्कालिक होइन, दीर्घकालीन रूपमा अर्थपूर्ण मान्नुपर्ने चीन मामिलाका जानकारी मदन रेग्मीले बताए। '२३ वर्षपछि चिनियाँ राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउनु नै यो युगको महत्त्वपूर्ण घटना हो,' उनले थपे, 'नेपाललाई विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बनाउने भन्ने चिनियाँ प्रतिबद्धताले हाम्रो मैत्री र सम्बन्धको पुनर्वास्था भएको छ। अझ नेपाललाई दक्षिण एसियाको गेट-वे बनाउने भनेर आएको चिनियाँ धारणा कूटनीतिक अर्थमा उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ।'

नागरिक समाजका अभियन्तासमेत रहेका माथेमाका बुझाइमा नेपाली राजनीतिक पद्धति र शासनशैलीको सबैभन्दा खराबी भनेकै बाचा कार्यान्वयन नहुनु हो। बाँकी पृष्ठ १० ►►

SIGNING CEREMONY

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङ र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली आइतबार काठमाडौंमा दुई मुलुकबीचको सम्मन्धारी र सम्झौता हस्ताक्षरपछि खुसी साट्दै।

तस्विर : प्रदीपराज बन्त / रामस

सबै सम्झौता अनुदानमा

कृष्ण आचार्य (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङको नेपाल भ्रमणमा भएका सबै सम्झौता तथा सम्मन्धारी चिनियाँ अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने भएका छन्। बहुचर्चित केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन, केरुङ-काठमाडौं (सुरुङमार्गसहित) सडक निर्माण अघि बढाउने र अन्य प्राविधिक तथा प्रशासनिक सम्झौता अनुदानअन्तर्गत मात्रै रहेको सरकारले जनाएको छ।

'यसपटक नेपाल-चीनबीच भएका सम्झौता कार्यान्वयनको खर्च ऋणअन्तर्गत बजेट हुने छैन,' अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले भने।

सम्मन्धारी तथा सम्झौता भएवाहेक ३.५ बिलियन युवान (करिब ५६ अर्ब रूपैयाँ) समेत तीन वर्षभित्र अनुदानका रूपमा दिने घोषणा राष्ट्रपति सीले गरेको उनले जानकारी दिए। 'उहाँले यो रकम नियमित

कार्यक्रमअन्तर्गत हो भन्नुभएको छैन,' अर्थमन्त्री खतिवडाले भने, 'हाम्रो बुझाइमा नियमितभन्दा बाहेकको रकम हो यो। यसलाई नयाँ सहायता रकमका रूपमा हामीले बुझेका छौं।'

८०० मेगावाटका
दुई आयोजनामा हस्ताक्षर
पृष्ठ २

केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययनबारे आइतबार सम्मन्धारी भए पनि काम सक्ने समयसीमा तोकिएको छैन। अर्थमन्त्री खतिवडाले जटिल प्रकृतिको अध्ययन गर्नुपर्ने भएकाले काम सक्नुपर्ने समयसीमा नतोकिएको बताए। 'तर तत्कालै काम थालिहाल्ने

सम्मन्धारी भएको छ,' उनले भने, 'जे कुरा बोल्छौं, पूरा गर्छौं भनेर पटकपटक भन्नुभएको छ। समयमा ढिलाइ हुन्छ, भन्ने लाग्दैन।'

भ्रमणपूर्व यो रेलमार्गको विषयमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार गर्ने चर्चा थियो। चिनियाँ पक्षले डीपीआरलाई नै सम्भाव्यता अध्ययन भन्ने भएकाले त्यही शब्द प्रयोग भएको जनाइएको छ। 'रेल परियोजनामा समन्वय गर्ने २१ जुन २०१८ मा दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको सम्मन्धारी स्मरण गर्दै १२ अक्टोबर २०१९ मा गरेको सम्मन्धारीमा भनिएजस्तै सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सहमत भएका छौं,' संयुक्त वक्तव्यमा भनिएको छ, 'यसले अन्तरदेशीय रेलमार्गको निर्माण सुरु गर्न महत्त्वपूर्ण आधार खडा गर्छ।' यो अध्ययनपछि, लगानीको मोडालिटी तथा अन्य प्रक्रिया अघि बढाउने अर्थमन्त्री खतिवडाले बताए। पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन पनि चीनले नै गरिदिएको हो। बाँकी पृष्ठ १० ►►

रेल
आउँछ : सी

दुर्गा खनाल (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले नेपाललाई 'भूपरिवेष्टित' बाट 'भूजडित' मुलुक बनाउने मुख्य माध्यम हिमालय सीमापार रेल हुने उल्लेख गरेका छन्।

उनले आइतबार नेपाली पक्षसंगको द्विपक्षीय वार्तामा लाओसको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै यस्तो धारणा राखेका हुन्। नेपालजस्तै भूपरिवेष्टित मुलुक लाओस पनि रेल कनेक्सनका कारण भूजडित बन्ने क्रममा रहेको उनको भनाइ थियो। वार्तामा सहभागी एक मन्त्रीका अनुसार राष्ट्रपति सीले केरुङ-काठमाडौं रेल निर्माणको विषय आफ्नो उच्च प्राथमिकतामा रहेको उल्लेख गरेका थिए। उनले नेपालमा रेलको कुरा अब छलफल र बहसको विषय नै नभएको, वरु त्यसलाई कसरी ल्याउने भन्नेतर्फ ध्यानकेन्द्रित भइरहेको बताए। 'अब प्राविधिक रूपमा कसरी ल्याउन सकिन्छ, भन्नेतर्फ हामी केन्द्रित हुनुपर्छ,' राष्ट्रपति सीले भने। सन् २०१६, २०१८ र २०१९ मा रेलको विषयमा छलफल भइसकेकाले अब त्यही आधारमा सम्भाव्यता अध्ययनको चरणमा प्रवेश गरिएको उनले जानकारी दिए। दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा केरुङ-काठमाडौं रेललाई पोखरा हुँदै लुम्बिनी पुर्‍याउने सैद्धान्तिक प्रतिबद्धता जनाइएको छ।

रेल ल्याउने प्रयासकै लागि यसअघि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन भएको राष्ट्रपति सीले बताए। पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार हिमालय पार गरेर रेल ल्याउन निकै चुनौतीपूर्ण देखिए पनि चीनले विकास गरेको प्रविधिले त्यो चुनौती सामना गर्न सक्ने सीले विश्वास व्यक्त गरेका थिए।

सिगात्सेबाट केरुङ हुँदै काठमाडौंसम्म ल्याउने भनिएको रेलमार्ग उच्च भेगमा पर्छ। त्यसको निर्माण भौगोलिक र प्राविधिक दृष्टिले निकै जटिल रहेको उल्लेख गर्दै राष्ट्रपति सीले भने, 'तर जसरी पनि ल्याउने कोसिस गर्छौं।'

नेपालसँगको 'कनेक्टिभिटी' बढाउन सडक सञ्जाललाई पनि प्राथमिकता दिने, तर त्यसका लागि चरणबद्ध रूपमा काम गरिने राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे। पहिलो चरणमा अरनिको राजमार्गको स्तरोन्नति र केरुङतर्फ टनेल निर्माणको काम गरिने उनले बताए। त्यसपछि मुस्ताङको कोरला नाका, संखुवासभाको किमाथाका हुँदै कर्णालीतर्फ नाका विकास गर्ने प्राथमिकता चिनियाँ राष्ट्रपतिले उल्लेख गरेका थिए। बाँकी पृष्ठ १० ►►

समुचित लाभको सम्भावना बलियो
लगानी गर्न बचत जस्तै सजिलो

न्यूनतम *रु १००० बाट लगानी शुरू गर्न सकिने यस खुलामुखी सामूहिक लगानी कोषमा आफ्नो रोजाई अनुसार १/३/६ र १२ महिनाको अन्तरालमा निश्चित रकम लगानी (Systematic Investment Plan) गर्दै जान सकिन्छ भने चाहेको बेला सरीद गरेको इकाई बेचेर रुपमा पैसा प्राप्त गर्न पनि सकिन्छ।

आजको अलि-अलि लगानीले भोलिको ठूलो काममा सघाउने छ।

*प्रत्येक इकाईको मान रु. १० मानेर निकालिएको न्यूनतम लगानी रकम,
प्रत्येक दिन सार्वजनिक हुने NAV को मान अनुसार परिवर्तित हुनेछ।

लगानी योजना बनाउन
www.niblcapital.com/sip-calculator

न्युचुअल फण्ड सरीद विनोदिको लागि: एनआइबिएल एस क्यापिटल लि. को केन्द्रीय कार्यालय लाजिपट तथा सर्वपूर्ण शाखाहरु र नेपाल ईन्भेस्टमेण्ट बैंक लि. को तोकिएको शाखाहरु।

Fund Manager:

Head Office:
NIBL Ace Capital Limited, Lazimpat, Kathmandu, Nepal
T: +977-1-4005157, 4425280, F: +977-1-4005084
P.O.Box 23224, www.niblcapital.com, facebook.com/niblcaps

Fund Sponsor:

नेपाल इन्भेस्टमेण्ट बैंक लि.
NEPAL INVESTMENT BANK LTD.
Truly a Nepali Bank

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ सुर्खेत

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

कर्णाली प्रदेश संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटाभट्टामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छा रे ?! किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन रे ?

हामी देख्छौं
अपार संभावनाNMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ सुर्खेत

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

कर्णाली प्रदेश संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटाभट्टामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छा रे ?! किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन रे ?

हामी देख्छौं
अपार संभावनाNMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणले राजनीतिक र कूटनीतिक अर्थमा महत्त्वपूर्ण सकेत छाडेको छ । दुई देशबीच विकास र समृद्धिमा साभा रणनीति तय गर्नु उपयुक्त हुने धारणा राख्दै 'बाचा गरेका प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्नेपर्ने' अडान दोहोर्‍याएर सीले राजनीतिक वृत्तमा पनि गतिलो सन्देश दिएका छन् ।

सीको भ्रमणपछि आइतबार अपराह्न परराष्ट्र सन्त्रालयले जारी गरेको संयुक्त विज्ञप्तिमा नेपाल-चीनको द्विपक्षीय सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र दुई देश विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बन्न सक्ने साभा अभिमत अभिव्यक्त भएको छ । साभेदार बन्न सकिने सूत्र भनेर राष्ट्रपति सीले 'हिमालय वारपा बहुआयामिक सम्पर्क सञ्जाल' को प्रस्तावनालाई दृढिलो रूपमा बिभिन्न बहुपक्षीय सम्भदारीमार्फत आघि वढाएका छन् ।

'सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा नेपाल निकै महत्त्वको छिमेकी हो भनेर चीनले बाहिरी विश्वलाई देखाएको छ,' पूर्वराजदूत केदारभक्त माथेमांले सी भ्रमणको मूल्यांकन सुनाउँदै भने, 'कतैबाट पाइने सहयोग रकम अथवा सम्भौताका बुँदाभन्दा पनि आफ्ना लागि नेपाल महत्त्वपूर्ण छ भन्ने चीनको यो सन्देश आफैँमा ठूलो कुरा हो ।'

परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिक स्थिरतासँगै नेपाल बाहिरी विश्वमा 'देखिँदै र सुनिँदै गएको' उदाहरणका रूपमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमणलाई लिन सकिने प्रतिक्रिया दिए । 'चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणसँगै नेपाललाई विकास र समृद्धिको भरपर्दो प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब हामीले प्रतिबद्ध भएर समृद्धिको दिशामा आघि बढ्ने समय आएको छ ।'

सडक, बन्दरगाह, नाका, हवाई सम्पर्क र रेलवे सञ्जालमार्फत विकास-समृद्धिको अभियानलाई आघि वढाउने राष्ट्रपति सीको घोषणालाई तात्कालिक होइन, दीर्घकालीन रूपमा अर्थपूर्ण मान्नुपर्ने चीन मामिलाका जानकारी मदन रेग्मीले बताए । '२३ वर्षपछि चिनियाँ राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउनु नै यो युगको महत्त्वपूर्ण घटना हो,' उनले थपे, 'नेपाललाई विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बनाउने भन्ने चिनियाँ प्रतिबद्धताले हाम्रो मैत्री र सम्बन्धको पुनर्वास्था भएको छ । अझ नेपाललाई दक्षिण एसियाको गेट-वे बनाउने भनेर आएको चिनियाँ धारणा कूटनीतिक अर्थमा उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ ।'

नागरिक समाजका अभियन्तासमेत रहेका माथेमाका बुँदाइमा नेपाली राजनीतिक पद्धति र शासनशैलीको सबैभन्दा खराबी भनेकै बाचा कार्यान्वयन नहुनु हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

SIGNING CEREMONY

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङ र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली आइतबार काठमाडौँमा दुई मुलुकबीचको सम्भदारी र सम्भौता हस्ताक्षरपछि खुसी साट्दै ।

तस्विर : प्रदीपराज बन्त / रामस

सबै सम्भौता अनुदानमा

कृष्ण आचार्य (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङको नेपाल भ्रमणमा भएका सबै सम्भौता तथा सम्भदारी चिनियाँ अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने भएका छन् । बहुचर्चित केरुङ-काठमाडौँ रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन, केरुङ-काठमाडौँ (सुरुङमार्गसहित) सडक निर्माण आघि वढाउने र अन्य प्राविधिक तथा प्रशासनिक सम्भौता अनुदानअन्तर्गत मात्रै रहेको सरकारले जनाएको छ ।

'यसपटक नेपाल-चीनबीच भएका सम्भौता कार्यान्वयनको खर्च ऋणअन्तर्गत वजेट हुने छैन,' अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले भने ।

सम्भदारी तथा सम्भौता भएवाहेक ३.५ बिलियन युवान (करिब ५६ अर्ब रूपैयाँ) समेत तीन वर्षभित्र अनुदानका रूपमा दिने घोषणा राष्ट्रपति सीले गरेको उनले जानकारी दिए । 'उहाँले यो रकम नियमित

कार्यक्रमअन्तर्गत हो भन्नुभएको छैन,' अर्थमन्त्री खतिवडाले भने, 'हाम्रो बुँदाइमा नियमितभन्दा बाहेकको रकम हो यो । यसलाई नयाँ सहायता रकमका रूपमा हामीले बुँझेका छौँ ।'

८०० मेगावाटका
दुई आयोजनामा हस्ताक्षर
पृष्ठ २

केरुङ-काठमाडौँ रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययनबारे आइतबार सम्भदारी भए पनि काम सक्ने समयसीमा तोकिएको छैन । अर्थमन्त्री खतिवडाले जटिल प्रकृतिको अध्ययन गर्नुपर्ने भएकाले काम सक्नुपर्ने समयसीमा नतोकिएको बताए । 'तर तत्कालै काम थालिहाल्ने

सम्भदारी भएको छ,' उनले भने, 'जे कुरा बोल्छौं, पूरा गछौं भनेर पटकपटक भन्नुभएको छ । समयमा ढिलाइ हुन्छ भन्ने लाग्दैन ।'

भ्रमणपूर्व यो रेलमार्गको विषयमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार गर्ने चर्चा थियो । चिनियाँ पक्षले डीपीआरलाई नै सम्भाव्यता अध्ययन भन्ने भएकाले त्यही शब्द प्रयोग भएको जनाइएको छ । रेल परियोजनामा समन्वय गर्ने २१ जुन २०१८ मा दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको सम्भदारी स्मरण गर्दै १२ अक्टोबर २०१९ मा गरेको सम्भदारीमा भनिँएजस्तै सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सहमत भएका छौं,' संयुक्त वक्तव्यमा भनिएको छ, 'यसले अन्तरदेशीय रेलमार्गको निर्माण सुरु गर्न महत्त्वपूर्ण आधार खडा गर्छ ।' यो अध्ययनपछि, लगानीको मोडालिटी तथा अन्य प्रक्रिया आघि वढाउने अर्थमन्त्री खतिवडाले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन पनि चीनले नै गरिदिएको हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

रेल
आउँछ : सी

दुर्गा खनाल (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले नेपाललाई 'भूपरिवेष्टित' बाट 'भूजडित' मुलुक बनाउने मुख्य माध्यम हिमालय सीमापार रेल हुने उल्लेख गरेका छन् ।

उनले आइतबार नेपाली पक्षसंगको द्विपक्षीय वार्तामा लाओसको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै यस्तो धारणा राखेका हुन् । नेपालजस्तै भूपरिवेष्टित मुलुक लाओस पनि रेल कनेक्सनका कारण भूजडित बन्ने क्रममा रहेको उनको भनाइ थियो । वार्तामा सहभागी एक मन्त्रीका अनुसार राष्ट्रपति सीले केरुङ-काठमाडौँ रेल निर्माणको विषय आफ्नो उच्च प्राथमिकतामा रहेको उल्लेख गरेका थिए । उनले नेपालमा रेलको कुरा अब छलफल र बहसको विषय नै नभएको, वरु त्यसलाई कसरी ल्याउने भन्नेतर्फ ध्यानकेन्द्रित भइरहेको बताए । 'अब प्राविधिक रूपमा कसरी ल्याउन सकिन्छ भन्नेतर्फ हामी केन्द्रित हुनुपर्छ,' राष्ट्रपति सीले भने । सन् २०१६, २०१८ र २०१९ मा रेलको विषयमा छलफल भइसकेकाले अब त्यही आधारमा सम्भाव्यता अध्ययनको चरणमा प्रवेश गरिएको उनले जानकारी दिए । दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा केरुङ-काठमाडौँ रेललाई पोखरा हुँदै लुम्बिनी पुर्‍याउने सैद्धान्तिक प्रतिबद्धता जनाइएको छ ।

रेल ल्याउने प्रयासकै लागि यसअघि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन भएको राष्ट्रपति सीले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार हिमालय पार गरेर रेल ल्याउन निकै चुनौतीपूर्ण देखिए पनि चीनले विकास गरेको प्रविधिले त्यो चुनौती सामना गर्न सक्ने सीले विश्वास व्यक्त गरेका थिए ।

सिगात्सेबाट केरुङ हुँदै काठमाडौँसम्म ल्याउने भनिएको रेलमार्ग उच्च भेगमा पर्छ । त्यसको निर्माण भौगोलिक र प्राविधिक दृष्टिले निकै जटिल रहेको उल्लेख गर्दै राष्ट्रपति सीले भने, 'तर जसरी पनि ल्याउने कोसिस गछौँ ।'

नेपालसँगको 'कनेक्टिभिटी' वढाउन सडक सञ्जाललाई पनि प्राथमिकता दिने, तर त्यसका लागि चरणबद्ध रूपमा काम गरिने राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे । पहिलो चरणमा अरनिको राजमार्गको स्तरोन्नति र केरुङतर्फ टनेल निर्माणको काम गरिने उनले बताए । त्यसपछि मुस्ताङको कोरला नाका, संखुवासभाको किमाथाका हुँदै कर्णालीतर्फ नाका विकास गर्ने प्राथमिकता चिनियाँ राष्ट्रपतिले उल्लेख गरेका थिए । बाँकी पृष्ठ १० ►►

समुचित लाभको सम्भावना बलियो
लगानी गर्न बचत जस्तै सजिलो

न्यूनतम *रु १००० बाट लगानी सुरु गर्न सकिने यस खुलामूखी सामूहिक लगानी कोषमा आफ्नो रोजाई अनुसार १/३/६ र १२ महिनाको अन्तरालमा निश्चित रकम लगानी (Systematic Investment Plan) गर्दै जान सकिन्छ भने चाहेको बेला सरीद गरेको इकाई बेचेर रुपमा पैसा प्राप्त गर्न पनि सकिन्छ ।

आजको अलि-अलि लगानीले भोलिको ठूलो काममा सघाउने छ ।

*प्रत्येक इकाईको मान रु. १० मानेर निकालिएको न्यूनतम लगानी रकम,
प्रत्येक दिन सार्वजनिक हुने NAV को मान अनुसार परिवर्तित हुनेछ ।

लगानी योजना बनाउन
www.niblcapiatal.com/sip-calculator

न्युचुअल फण्ड सरीद विन्रीका लागि: एनआइबिएल एस क्यापिटल लि. को केन्द्रीय कार्यालय लाङ्गिपट तथा सवपूर्ण शाखाहरु र नेपाल ईन्वेष्टमेण्ट बैंक लि. को तोकिएको शाखाहरु ।

Fund Manager:

Head Office:
NIBL Ace Capital Limited, Lazimpat, Kathmandu, Nepal
T: +977-1-4005157, 4425280, F: +977-1-4005084
P.O.Box 23224, www.niblcapiatal.com, facebook.com/niblcaps

Fund Sponsor:

नेपाल इन्वेष्टमेण्ट बैंक लि.
NEPAL INVESTMENT BANK LTD.
Truly a Nepali BankNIBL ACE
CAPITAL

नेपालकै पहिलो

OPEN-ENDED
MUTUAL FUND

NIBL Sahabagita Fund

(As per mutual fund regulations, 2067)

भित्र

विस्फोटका २३ घाइतेलाई
ईटाभट्टामा जलाएर मारेको
आरोप लागेका सांसद
आलम १२ वर्षपछि पक्राउ

विवाह गरेर लिएकी
नेपाली युवतीको
भारतमा हत्या

चीन पुन्याउँदा पनि मूल्य
पाएन यार्चाले

महाकालीको राजस्वमा
दुई नगरबीच विवाद

फौजी किराको प्रकोपले
पाकेको धान नष्ट

गजब छ बा !

- अविन -

बाटो किन फाल्छा रे ?! किन ?...
विदेसी पाउना त फर्किसके नि, हैन रे ?

हामी देख्छौं
अपार संभावना

NMB BANK
एनएमबि बैंक

समृद्ध नेपालको लागि

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष २७ अंक २३४ गोदावरी

२७ असोज २०७६ सोमबार कार्तिक कृष्णपक्ष प्रतिपदा

नेपाल संवत् १९३९

सुदूरपश्चिम प्रदेश संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Monday, October 14, 2019

पृष्ठ १२+४

१० रूपैयाँ

नेपाल-चीन अब रणनीतिक साभेदार

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणपछि जारी संयुक्त वक्तव्यमा नेपाल र चीनले आफूहरूबीचको सदाबहार मित्रतालाई अब विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदारका रूपमा विकास गर्ने घोषणा गरेका हुन्

देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङको दुईदिने राजकीय भ्रमणले राजनीतिक र कूटनीतिक अर्थमा महत्त्वपूर्ण सकेत छाडेको छ । दुई देशबीच विकास र समृद्धिमा साभा रणनीति तय गर्नु उपयुक्त हुने धारणा राख्दै 'बाचा गरेका प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्नेपर्ने' अडान दोहोर्‍याएर सीले राजनीतिक वृत्तमा पनि गतिलो सन्देश दिएका छन् ।

सीको भ्रमणपछि आइतबार अपराह्न परराष्ट्र सन्त्रालयले जारी गरेको संयुक्त विज्ञप्तिमा नेपाल-चीनको द्विपक्षीय सम्बन्ध नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र दुई देश विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बन्न सक्ने साभा अभिमत अभिव्यक्त भएको छ । साभेदार बन्न सकिने सूत्र भनेर राष्ट्रपति सीले 'हिमालय वारपा वहुआयामिक सम्पर्क सञ्जाल' को प्रस्तावनालाई दृढिलो रूपमा बिभिन्न बहुपक्षीय सम्मन्धारीमार्फत अघि बढाएका छन् ।

'सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा नेपाल निकै महत्त्वको छिमेकी हो भनेर चीनले बाहिरी विश्वलाई देखाएको छ,' पूर्वराजदूत केदारभक्त माथेमांले सी भ्रमणको मूल्यांकन सुनाउँदै भने, 'कतैबाट पाइने सहयोग रकम अथवा सम्झौताका ब्याभन्दा पनि आफूना लागि नेपाल महत्त्वपूर्ण छ भन्ने चीनको यो सन्देश आफैमा ठूलो कुरा हो ।'

परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञवालीले राजनीतिक स्थिरतासँगै नेपाल बाहिरी विश्वमा 'देखिँदै र सुनिँदै गएको' उदाहरणका रूपमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीको राजकीय भ्रमणलाई लिन सकिने प्रतिक्रिया दिए । 'चिनियाँ राष्ट्रपतिको भ्रमणसँगै नेपाललाई विकास र समृद्धिको भरपर्दो प्रतिबद्धता प्राप्त भएको छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब हामीले प्रतिबद्ध भएर समृद्धिको दिशामा अघि बढ्ने समय आएको छ ।'

सडक, बन्दरगाह, नाका, हवाई सम्पर्क र रेलवे सञ्जालमार्फत विकास-समृद्धिको अभियानलाई अघि बढाउने राष्ट्रपति सीको घोषणालाई तात्कालिक होइन, दीर्घकालीन रूपमा अर्थपूर्ण मान्नुपर्ने चीन मामिलाका जानकारी मदन रेग्मीले बताए । '२३ वर्षपछि चिनियाँ राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउनु नै यो युगको महत्त्वपूर्ण घटना हो,' उनले थपे, 'नेपाललाई विकास र समृद्धिको रणनीतिक साभेदार बनाउने भन्ने चिनियाँ प्रतिबद्धताले हाम्रो मैत्री र सम्बन्धको पुनर्वास्था भएको छ । अझ नेपाललाई दक्षिण एसियाको गेट-वे बनाउने भनेर आएको चिनियाँ धारणा कूटनीतिक अर्थमा उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ ।'

नागरिक समाजका अभियन्तासमेत रहेका माथेमाका बुझाइमा नेपाली राजनीतिक पद्धति र शासनशैलीको सबैभन्दा खराबी भनेकै बाचा कार्यान्वयन नहुनु हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङ र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली आइतबार काठमाडौंमा दुई मुलुकबीचको सम्मन्धारी र सम्झौता हस्ताक्षरपछि खुसी साट्दै ।

तस्विर : प्रदीपराज बन्त / रामस

सबै सम्झौता अनुदानमा

कृष्ण आचार्य (काठमाडौं)

चीनका राष्ट्रपति सी चिनफिङको नेपाल भ्रमणमा भएका सबै सम्झौता तथा सम्मन्धारी चिनियाँ अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने भएका छन् । बहुचर्चित केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययन, केरुङ-काठमाडौं (सुरुङमार्गसहित) सडक निर्माण अघि बढाउने र अन्य प्राविधिक तथा प्रशासनिक सम्झौता अनुदानअन्तर्गत मात्रै रहेको सरकारले जनाएको छ ।

'यसपटक नेपाल-चीनबीच भएका सम्झौता कार्यान्वयनको खर्च ऋणअन्तर्गत वजेट हुने छैन,' अर्थमन्त्री युवराज खतिवडाले भने ।

सम्मन्धारी तथा सम्झौता भएवाहेक ३.५ बिलियन युवान (करिब ५६ अर्ब रूपैयाँ) समेत तीन वर्षभित्र अनुदानका रूपमा दिने घोषणा राष्ट्रपति सीले गरेको उनले जानकारी दिए । 'उहाँले यो रकम नियमित

कार्यक्रमअन्तर्गत हो भन्नुभएको छैन,' अर्थमन्त्री खतिवडाले भने, 'हाम्रो बुझाइमा नियमितभन्दा बाहेकको रकम हो यो । यसलाई नयाँ सहायता रकमका रूपमा हामीले बुझेका छौं ।'

८०० मेगावाटका
दुई आयोजनामा हस्ताक्षर
पृष्ठ २

केरुङ-काठमाडौं रेलमार्गको सम्भाव्यता अध्ययनबारे आइतबार सम्मन्धारी भए पनि काम सक्ने समयसीमा तोकिएको छैन । अर्थमन्त्री खतिवडाले जटिल प्रकृतिको अध्ययन गर्नुपर्ने भएकाले काम सक्नुपर्ने समयसीमा नतोकिएको बताए । 'तर तत्कालै काम थालिहाल्ने

सम्मन्धारी भएको छ,' उनले भने, 'जे कुरा बोल्छौं, पूरा गर्छौं भनेर पटकपटक भन्नुभएको छ । समयमा ढिलाइ हुन्छ भन्ने लाग्दैन ।'

भ्रमणपूर्व यो रेलमार्गको विषयमा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) तयार गर्ने चर्चा थियो । चिनियाँ पक्षले डीपीआरलाई नै सम्भाव्यता अध्ययन भन्ने भएकाले त्यही शब्द प्रयोग भएको जनाइएको छ । 'रेल परियोजनामा समन्वय गर्ने २१ जुन २०१८ मा दुवै पक्षले हस्ताक्षर गरेको सम्मन्धारी स्मरण गर्दै १२ अक्टोबर २०१९ मा गरेको सम्मन्धारीमा भनिँएजस्तै सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सहमत भएका छौं,' संयुक्त वक्तव्यमा भनिएको छ, 'यसले अन्तरदेशीय रेलमार्गको निर्माण सुरु गर्न महत्त्वपूर्ण आधार खडा गर्छ ।' यो अध्ययनपछि, लगानीको मोडालिटी तथा अन्य प्रक्रिया अघि बढाउने अर्थमन्त्री खतिवडाले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन पनि चीनले नै गरिदिएको हो । बाँकी पृष्ठ १० ►►

रेल
आउँछ : सी

दुर्गा खनाल (काठमाडौं)

चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङले नेपाललाई 'भूपरिवेष्टित' बाट 'भूजडित' मुलुक बनाउने मुख्य माध्यम हिमालय सीमापार रेल हुने उल्लेख गरेका छन् ।

उनले आइतबार नेपाली पक्षसंगको द्विपक्षीय वार्तामा लाओसको उदाहरण प्रस्तुत गर्दै यस्तो धारणा राखेका हुन् । नेपालजस्तै भूपरिवेष्टित मुलुक लाओस पनि रेल कनेक्सनका कारण भूजडित बन्ने क्रममा रहेको उनको भनाइ थियो । वार्तामा सहभागी एक मन्त्रीका अनुसार राष्ट्रपति सीले केरुङ-काठमाडौं रेल निर्माणको विषय आफ्नो उच्च प्राथमिकतामा रहेको उल्लेख गरेका थिए । उनले नेपालमा रेलको कुरा अब छलफल र बहसको विषय नै नभएको, वरु त्यसलाई कसरी ल्याउने भन्नेतर्फ ध्यानकेन्द्रित भइरहेको बताए । 'अब प्राविधिक रूपमा कसरी ल्याउन सकिन्छ भन्नेतर्फ हामी केन्द्रित हुनुपर्छ,' राष्ट्रपति सीले भने । सन् २०१६, २०१८ र २०१९ मा रेलको विषयमा छलफल भइसकेकाले अब त्यही आधारमा सम्भाव्यता अध्ययनको चरणमा प्रवेश गरिएको उनले जानकारी दिए । दुई देशको संयुक्त विज्ञप्तिमा केरुङ-काठमाडौं रेललाई पोखरा हुँदै लुम्बिनी पुर्‍याउने सैद्धान्तिक प्रतिबद्धता जनाइएको छ ।

रेल ल्याउने प्रयासकै लागि यसअघि पूर्वसम्भाव्यता अध्ययन भएको राष्ट्रपति सीले बताए । पूर्वसम्भाव्यता अध्ययनअनुसार हिमालय पार गरेर रेल ल्याउन निकै चुनौतीपूर्ण देखिए पनि चीनले विकास गरेको प्रविधिले त्यो चुनौती सामना गर्न सक्ने सीले विश्वास व्यक्त गरेका थिए ।

सिगात्सेबाट केरुङ हुँदै काठमाडौंसम्म ल्याउने भनिएको रेलमार्ग उच्च भेगमा पर्छ । त्यसको निर्माण भौगोलिक र प्राविधिक दृष्टिले निकै जटिल रहेको उल्लेख गर्दै राष्ट्रपति सीले भने, 'तर जसरी पनि ल्याउने कोसिस गर्छौं ।'

नेपालसँगको 'कनेक्टिभिटी' बढाउन सडक सञ्जाललाई पनि प्राथमिकता दिने, तर त्यसका लागि चरणबद्ध रूपमा काम गरिने राष्ट्रपति सीले उल्लेख गरे । पहिलो चरणमा अरनिको राजमार्गको स्तरोन्नति र केरुङतर्फ टनेल निर्माणको काम गरिने उनले बताए । त्यसपछि मुस्ताङको कोरला नाका, संखुवासभाको किमाथाका हुँदै कर्णालीतर्फ नाका विकास गर्ने प्राथमिकता चिनियाँ राष्ट्रपतिले उल्लेख गरेका थिए । बाँकी पृष्ठ १० ►►

समुचित लाभको सम्भावना बलियो
लगानी गर्न बचत जस्तै सजिलो

न्यूनतम *रु १००० बाट लगानी शुरू गर्न सकिने यस खुलामुखी सामूहिक लगानी कोषमा आफ्नो रोजाई अनुसार १/३/६ र १२ महिनाको अन्तरालमा निश्चित रकम लगानी (Systematic Investment Plan) गर्दै जान सकिन्छ भने चाहेको बेला सरीद गरेको इकाई बेचेर रुपमा पैसा प्राप्त गर्न पनि सकिन्छ ।

आजको अलि-अलि लगानीले भोलिको ठूलो काममा सघाउने छ ।

*प्रत्येक इकाईको मान रु. १० मानेर निकालिएको न्यूनतम लगानी रकम, प्रत्येक दिन सार्वजनिक हुने NAV को मान अनुसार परिवर्तित हुनेछ ।

लगानी योजना बनाउन
www.niblcapital.com/sip-calculator

न्युचुअल फण्ड सरीद विन्यासका लागि: एनआइबिएल एस क्यापिटल लि. को केन्द्रीय कार्यालय लाजिपट तथा सर्वपूर्ण शाखाहरु र नेपाल ईन्भेष्टमेण्ट बैंक लि. को तोकिएको शाखाहरु ।

Fund Manager:

Head Office:
NIBL Ace Capital Limited, Lazimpat, Kathmandu, Nepal
T: +977-1-4005157, 4425280, F: +977-1-4005084
P.O.Box 23224, www.niblcapital.com, facebook.com/niblcaps

Fund Sponsor:

नेपाल इन्भेष्टमेण्ट बैंक लि.
NEPAL INVESTMENT BANK LTD.
Truly a Nepali Bank

